

Kallelse till möte för teknik- och fastighetsnämnden

Tid: 2022-11-22, **Kl:** 19:00

Plats: Kommunhuset i Tumba, plan 2, rum 3

Ordförande: Stefan Dayne (KD)

Sekreterare: Elisabeth Persson

Ärenden:

	Ärende för beslut	Dnr:
1.	Ekonomisk uppföljning januari-oktober 2022 *Handlingar skickas ut senare	TFN/2022:00075
2.	Rapportering av pågående investeringsprojekt, VA	TFN/2022:00005
3.	Anmälningssärenden	
4.	Teknik- och fastighetsdirektören informerar	

Gruppmöten:

(S), (KD), (MP), (L) och (C) Kommunhuset, plan 2, rum 3, kl 18.00

(M), (TUP), (SD) och (V) Kommunhuset, plan 3, Servitutet, kl 18.00

Anmäl eventuellt förhinder till Elisabeth Persson, tfn 0708 90 40 56 eller

elisabeth.persson@botkyrka.se

1

**Ekonomisk uppföljning januari-oktober 2022
(TFN/2022:00075)**

Förslag till beslut

Teknik- och fastighetsnämnden godkänner teknik- och fastighetsförvaltningens ekonomiska uppföljning januari-oktober med helårsprognos 2022.

Sammanfattning

Oktoberprognosen är en redovisning av nämndens ekonomiska avvikelser för perioden januari till oktober, avvikelse mellan helårsprognos och årsbudget samt en jämförelse av utfallet för motsvarande period mot föregående år. Oktoberprognosen innehåller inte en rapportering av förvaltningens investeringar samt mål och mått.

Den totala helårsprognosen för förvaltningen är ett överskott med 17,6 mkr varav 3,7 mkr är ett överskott inom VA-verksamheten.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2022-11-10.

Referens*Ann-Louise Kaisdotter Fredrikson**ann-**louise.kaisdotter.fredrikson@botkyrka.se***Mottagare**

Teknik- och fastighetsnämnden

Ekonomisk uppföljning januari-oktober 2022

Förslag till beslut

Teknik- och fastighetsnämnden godkänner teknik- och fastighetsförvaltningens ekonomiska uppföljning januari- oktober med helårsprognos 2022.

Sammanfattning

Oktoberprognosen är en redovisning av nämndens ekonomiska avvikelser för perioden januari till oktober, avvikelse mellan helårsprognos och årsbudget samt en jämförelse av utfallet för motsvarande period mot föregående år. Oktoberprognosen innehåller inte en rapportering av förvaltningens investeringar samt mål och mått.

Den totala helårsprognosen för förvaltningen är ett överskott med **17,6** mkr varav 3,7 mkr är ett överskott inom VA-verksamheten.

Ärendet

VA-verksamhet

VA:s helårsprognos är ett överskott med 3,7 mkr mot budget främst på grund av lägre uppskattade kostnader för personal och konsulter. För perioden **januari-oktober** redovisar VA ett överskott med 16,2 mkr som förklaras av lägre redovisade kostnader för personal, konsulter och material.

Övriga intäktsfinansierade verksamheter

Sammantaget för intäktsfinansierade verksamheter

De övriga intäktsfinansierade verksamheternas helårsprognos är ett överskott med 3 mkr främst på grund av lägre uppskattade personalkostnader, kapitalkostnader, lokalkostnader.

För perioden **januari-oktober** redovisar övriga intäktsfinansierade verksamheter ett överskott med 11,6 mkr som främst förklaras av lägre redovisade personalkostnader, kapitalkostnader samt kostnader för energimedia och förbrukningsmaterial.

Stabsfunktionerna

Stabens helårsprognos är ett underskott mot budget med 1,8 mkr på grund av högre uppskattade kostnader för tillfälligt inhyrd personal. För **januari-oktober** redovisar staben ett överskott med 0,1 mkr på grund av lägre personalkostnader.

Fastighet

Fastighets helårsprognos är ett överskott mot budget med 3,7 mkr som främst uppstår till följd av lägre förväntade personalkostnader, kapitalkostnader och lokalkostnader. För perioden **januari-oktober** redovisar fastighet ett överskott mot budget med 14,2 mkr på grund av lägre redovisade kostnader för personal, energimedia och kapitalkostnader.

Projekt

Projektens helårsprognos är ett underskott mot budget med 0,5 mkr till följd av lägre uppskattade intäkter för tidsskrivning i projekt. För perioden **januari-oktober** redovisar projektenheten ett underskott med 0,5 mkr på grund av lägre redovisade intäkter för tidsskrivning.

Driftservice

Driftservice helårsprognos är ett överskott mot budget med 1,6 mkr som till störst del förklaras av lägre uppskattade kostnader för personal och förbrukningsmaterial. För perioden **januari-oktober** redovisar driftservice ett underskott med 2,2 mkr främst på grund av lägre redovisade intäkter än budget.

Budgetfinansiering

De budgetfinansierade verksamheternas helårsprognos är ett överskott med 10,9 mkr som till störst del förklaras av förskjutningar i tidplanen för rivning av Borgskolan och Björkhagaskolan Hus G.

För perioden **januari-oktober** redovisar de budgetfinansierade verksamheterna ett överskott med 37,4 mkr på grund av att engångskostnaderna samt förstudierna inte är upparbetade i samma takt som lagd budget.

Jämförelse av utfallet januari-oktober 2022 med utfallet januari-oktober 2021

Förvaltningen redovisar både högre intäkter och högre kostnader i år än föregående år. Intäkterna för perioden januari-oktober 2022 redovisas högre än för perioden januari-oktober 2021 främst på grund av ökade interna intäkter, ökade hyresintäkter samt ökad VA-taxa.

Kostnaderna för perioden januari-oktober 2022 redovisas högre än för perioden januari-oktober 2021 till störst del på grund av ökade kostnader för personal, tillfälligt inhyrd personal, kapitalkostnader, kostnader för rivning och avetablering samt lokalhyror.

Intäktsfinansierade verksamheter

Stab (Ledning och administration)

Stabsfunktionernas helårsprognos är ett underskott mot budget med 1 819 tkr på grund av högre uppskattade kostnader för tillfälligt inhyrd personal för att ersätta vakanta tjänster samt förbättra överlämning till nyanställd personal.

För perioden januari-oktober redovisar stabsfunktionerna ett överskott mot budget med 64 tkr som främst kan förklaras av lägre kostnader för personal.

Fastighet

Fastighets helårsprognos är ett överskott mot budget med 3 686 tkr som främst uppstår till följd av lägre förväntade personalkostnader, kapitalkostnader och lokalkostnader än budget.

Personalkostnaderna prognostiseras lägre eftersom rekryteringar av fastanställd personal inte skett i samma takt som lagd budget.

Kapitalkostnaderna prognostiseras lägre då några slutredovisningar inte skett enligt tidigare satt plan. Lokalkostnaderna är lägre prognostiserade eftersom verksamheten inte förväntas erhålla lika höga kostnader för kommunens vakanta lokaler som budgeterat.

För perioden januari-oktober redovisar fastighet ett överskott mot budget med 14 237 tkr som till störst del beror på lägre redovisade personalkostnader, kostnader för energimedia och kapitalkostnader.

Personalkostnaderna är lägre redovisade för perioden eftersom rekrytering av personal inte skett i samma takt som lagd budget. Kostnaderna för energimedia är lägre redovisade för perioden till följd av eftersläpning av fakturor. Kapitalkostnaderna är lägre redovisade då några slutredovisningar inte utförts enligt tidigare satt tidplan.

Projekt

Projektens helårsprognos är ett underskott mot budget med 489 tkr främst på grund av lägre uppskattade intäkter för tidsskrivning i projekt. Intäkterna prognostiseras lägre eftersom projektenheten haft färre fastanställd personal som kan föra tidsskrivning i projekt än budgeterat. För perioden januari-oktober redovisar projektenheten ett underskott mot budget med 466 tkr på grund av lägre redovisade intäkter för tidsskrivning.

Driftservice

Driftservices helårsprognos är ett överskott mot budget med 1 632 tkr främst på grund av lägre uppskattade kostnader för personal och förbrukningsmaterial än budget. Personalkostnaderna prognostiseras lägre eftersom rekryteringar inte skett i samma takt som lagd budget samt att vissa tjänster vakanshålls i väntan på att identifiera korrekt personalbehov. Förbrukningsmaterial prognostiseras lägre än budget eftersom åtgången av material förväntas minska på grund av fortsatt hemarbete.

För perioden januari-oktober redovisar driftservice ett underskott mot budget med 2 193 tkr som till störst del uppstår på grund av lägre redovisade intäkter. Intäktsavvikelsen uppstår främst på grund av eftersläpning av faktureringen samt färre utförda tjänster än det som hade planerats.

VA-verksamhet

VA:s helårsprognos är ett överskott med 3 756 tkr mot budget främst på grund av lägre förväntade kostnader för personal och konsulter. Personalkostnaden prognostiseras lägre än budget eftersom rekrytering av personal inte skett i samma takt som lagd budget. Konsultkostnaderna prognostiseras lägre eftersom NIS-arbetet ska genomföras med interna resurser istället för externa konsulter samt att saneringen av Sjöudden blivit framflyttad.

För perioden januari-oktober redovisar VA ett överskott med 16 158 tkr som främst förklaras av lägre kostnader för personal, konsulter, inköpt vatten samt material.

Personalkostnaden är lägre redovisade för perioden eftersom verksamheten inte rekryterat personal i samma takt som lagd budget. Konsultkostnaderna är lägre eftersom verksamheten inte påbörjat alla utredningar och förstudier samt att verksamheten förväntas utföra mer arbete med interna resurser. Kostnaden för inköpt vatten redovisas lägre än budget på grund av eftersläpning av fakturering. Materialkostnaden är lägre för perioden eftersom åtgången av material varit låg.

Nämnd

Nämndens helårsprognos är ett överskott med 100 tkr mot budget till följd av lägre uppskattade kostnader för arvoden, representation och IT-kostnader.

För perioden januari-oktober redovisar nämnden ett överskott med 79 tkr främst på grund av lägre kostnader för arvode, representation och IT-kostnader.

Förstudier

Helårsprognosen för förstudierna är ett överskott med 2 500 tkr eftersom det skett en förskjutning i tidplanen för förstudien badhuset i Storvreten/Tumba. För perioden januari-oktober redovisar förstudierna ett överskott med 4 499 tkr då kostnaderna inte upparbetats i samma takt som lagd budget.

Engångskostnader

Helårsprognosen för engångskostnaderna är ett överskott med 8 299 tkr som främst uppstår till följd av lägre uppskattade rivningskostnader eftersom rivning av Borgskolan och Björkhagaskolan Hus G blivit framflyttad i tid. För perioden januari-oktober redovisar engångskostnaderna ett överskott med 37 353 tkr. Överskottet uppstår då verksamheten inte upparbetat kostnader i samma takt som lagd budget.

Intäkter och kostnadsanalys

De interna intäkterna är högre i år eftersom förvaltningens interna overheadkostnader ökat. Interna overheadkostnader avser bland annat stabsfunktionernas personalkostnader och konsultkostnader som lett till att debiteringen av overheadkostnaden till förvaltningens verksamheter ökat. En ytterligare förklaring till att interna intäkter ökat i år är att förvaltningen utfört fler persontransporter åt verksamhetsförvaltningarna än föregående år.

Hyresintäkterna är högre i år eftersom förvaltningen färdigställt nya lokaler till verksamhetsförvaltningarna. En ökad VA-taxa är även en förklaring till förvaltningens ökade intäkter jämfört med föregående år.

Kostnaderna för personal och tillfälligt inhyrd personal är högre i år då förvaltningen tillsatt fler vakanta tjänster. Kapitalkostnaderna är högre i år då förvaltningen färdigställt nya lokaler och kostnaderna för rivning och avetablering är högre i år eftersom förvaltningen utfört flera rivningar och avetableringar. Lokalhyror är lägre redovisade i år eftersom det skett flera uppsägningar av externt inhyrda lokaler än föregående år.

Övrig betydelsefull ekonomisk information

Nämnden har erhållit en tilläggsbudget med 49,6 mkr. 46,6 mkr är avsatt för den budgetfinansierade verksamheten och ska finansiera engångskostnader gällande tillfälligt idrottstält, paviljonglösning och hantering av etableringskostnad. 3 mkr är avsatt för att finansiera tillfällig personalförstärkning inom förvaltningen.

Det nya persontransportavtalet kommer att leda till ökade kostnader för persontransporter som förvaltningen köper in från extern leverantör. Berörda förvaltningar känner till informationen då de varit med i upphandlingen. Det pågår interna diskussioner om hur kostnadsökningen ska hanteras.

Tove Liljegren

Tf teknik- och fastighetsdirektör

Ann-Louise Kaisdotter Fredrikson

Ekonomichef

Bilagor

Ekonomisk rapport med helårsprognos

Teknik- och fastighetsnämnden

Expedieras till:

Kommunstyrelsen

DET HÄR ÄR BOTKYRKA

Ekonomisk rapport med helårsprognos

Teknik- och fastighetsnämnden

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Ekonomisk uppföljning och analys.....	4
2.1 Driftuppföljning	4
2.1.1 Analys.....	4
2.1.1.1 Intäkter och kostnadsanalys.....	10
2.1.2 Övrig betydelsefull ekonomisk information	11

1 Sammanfattning

Verksamhet (belopp i mkr)	Bokslut 2021	Utfall period 2022	Budget 2022	Prognos helår 2022	Avvikelse 2022
Va-verksamheten					
Intäkter (+) VA	142,8	130,4	155,3	154,6	-0,7
Kostnader (-) VA	-138,0	-114,5	-155,8	-151,4	4,4
Avsättning till regleringsfond (-)	-4,8	0	0	0	0
Netto (+/-) VA	0	15,9	-0,5	3,2	3,7
Övrigt inom tfn					
'- varav Intäktsfinansierat					
Intäkter (+)	1 012,1	870,6	1 064,2	1 054,6	-9,6
Kostnader (-)	-1 008,0	-860,4	-1 066,7	-1 054,1	12,6
Netto (+/-)	4,1	10,2	-2,5	0,5	3,0
'- varav Budgetfinansierat					
Kostnader (-)	-28,5	-48,8	-108,9	-98,0	10,9
Netto (-)	-28,5	-48,8	-108,9	-98,0	10,9
Summa netto tfn	-24,4	-22,7	-111,9	-94,3	17,6

Oktoberprognosen är en redovisning av nämndens ekonomiska avvikelser för perioden januari till oktober, avvikelse mellan helårsprognos och årsbudget samt en jämförelse av utfallet för motsvarande period mot föregående år. Oktoberprognosen innehåller inte en rapportering av förvaltningens investeringar samt mål och mått.

Den totala helårsprognosen för förvaltningen är ett överskott med **17,6** mkr varav 3,7 mkr är ett överskott inom VA-verksamheten.

VA-verksamhet

VA:s helårsprognos är ett överskott med 3,7 mkr mot budget främst på grund av lägre uppskattade kostnader för personal och konsulter. För perioden **januari-oktober** redovisar VA ett överskott med 16,2 mkr som förklaras av lägre redovisade kostnader för personal, konsulter och material.

Övriga intäktsfinansierade verksamheter

Sammantaget för intäktsfinansierade verksamheter

De övriga intäktsfinansierade verksamheternas helårsprognos är ett överskott med 3 mkr främst på grund av lägre uppskattade personalkostnader, kapitalkostnader, lokalkostnader.

För perioden **januari-oktober** redovisar övriga intäktsfinansierade verksamheter ett överskott med 11,6 mkr som främst förklaras av lägre redovisade personalkostnader, kapitalkostnader samt kostnader för energimedia och förbrukningsmaterial.

Stabsfunktionerna

Stabens helårsprognos är ett underskott mot budget med 1,8 mkr på grund av högre uppskattade kostnader för tillfälligt inhyrd personal. För **januari-oktober** redovisar staben ett överskott med

0,1 mkr på grund av lägre personalkostnader.

Fastighet

Fastighets helårsprognos är ett överskott mot budget med 3,7 mkr som främst uppstår till följd av lägre förväntade personalkostnader, kapitalkostnader och lokalkostnader. För perioden **januari-oktober** redovisar fastighet ett överskott mot budget med 14,2 mkr på grund av lägre redovisade kostnader för personal, energimedia och kapitalkostnader.

Projekt

Projektens helårsprognos är ett underskott mot budget med 0,5 mkr till följd av lägre uppskattade intäkter för tidsskrivning i projekt. För perioden **januari-oktober** redovisar projektens helårsprognos ett underskott med 0,5 mkr på grund av lägre redovisade intäkter för tidsskrivning.

Driftservice

Driftservice helårsprognos är ett överskott mot budget med 1,6 mkr som till störst del förklaras av lägre uppskattade kostnader för personal och förbrukningsmaterial. För perioden **januari-oktober** redovisar driftservice ett underskott med 2,2 mkr främst på grund av lägre redovisade intäkter än budget.

Budgetfinansiering

De budgetfinansierade verksamheternas helårsprognos är ett överskott med 10,9 mkr som till störst del förklaras av förskjutningar i tidplanen för rivning av Borgskolan och Björkhagaskolan Hus G.

För perioden **januari-oktober** redovisar de budgetfinansierade verksamheterna ett överskott med 37,4 mkr på grund av att engångskostnaderna samt förstudierna inte är upparbetade i samma takt som lagd budget

Jämförelse av utfallet januari-oktober 2022 med utfallet januari-oktober 2021

Förvaltningen redovisar både högre intäkter och högre kostnader i år än föregående år. Intäkterna för perioden januari-oktober 2022 redovisas högre än för perioden januari-oktober 2021 främst på grund av ökade interna intäkter, ökade hyresintäkter samt ökad VA-taxa.

Kostnaderna för perioden januari-oktober 2022 redovisas högre än för perioden januari-oktober 2021 till störst del på grund av ökade kostnader för personal, tillfälligt inhyrd personal, kapitalkostnader, kostnader för rivning och avetablering samt lokalhyror.

2 Ekonomisk uppföljning och analys

2.1 Driftuppföljning

2.1.1 Analys

Under 2021 genomfördes ett kommungemensamt projekt för att införa en ny kodplan i kommunen 2022. Den nya kodplanen har lett till förändring i hur vi redovisar intäkter samt kostnader, därav presenteras två tabeller för Teknik- och fastighetsnämndens intäktsfinansierade verksamheter. Den första tabellen presenterar resultatet utifrån förvaltningens verksamhetskoder medan andra tabellen

presenterar resultatet utifrån förvaltningens enheter.

Tabell skapad utifrån förvaltningens verksamheter

Text (Belopp i tkr)	Utfall januari - oktober 2022	Utfall januari - oktober 2021	Utfall januari - december 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse Budget - Prognos
INTÄKTSFINANSIERING						
LEDNING OCH ADMINISTRATION						
Intäkter	34 990	24 726	29 691	41 917	41 977	59
Kostnader	-35 293	-24 868	-31 654	-42 392	-44 270	-1 878
Netto	-302	-141	-1 963	-475	-2 294	-1 819
FASTIGHETSVKERSAMHET						
Intäkter	666 758	643 940	776 397	808 692	802 259	-6 434
Kostnader	-654 378	-623 847	-774 213	-809 208	-798 208	11 000
Netto	12 380	20 093	2 184	-515	4 051	4 567
DRIFTSERVICE						
Intäkter	5 725	5 191	6 229	5 869	6 503	634
Kostnader	-11 671	-10 717	-13 464	-14 667	-14 394	273
Netto	-5 947	-5 526	-7 235	-8 798	-7 891	907
GATA PARK MARKSKÖTSEL						
Intäkter	36 080	33 457	44 063	49 652	44 980	-4 672
Kostnader	-37 825	-37 244	-46 863	-48 463	-46 923	1 540
Netto	-1 746	-3 787	-2 800	1 189	-1 943	-3 132
FORDON OCH TRANSPORT						
Intäkter	47 231	49 859	61 566	63 020	63 806	786
Kostnader	-51 014	-45 371	-58 329	-60 716	-62 095	-1 378
Netto	-3 783	4 488	3 237	2 304	1 711	-593
LOKALVÅRD						
Intäkter	68 116	67 389	81 341	79 950	81 089	1 139
Kostnader	-60 146	-58 708	-71 803	-76 948	-74 823	2 125
Netto	7 970	8 681	9 538	3 002	6 266	3 264
INTERNSERVICE						
Intäkter	11 734	10 369	12 785	15 100	14 022	-1 078
Kostnader	-10 057	-9 082	-11 673	-14 307	-13 413	893
Netto	1 677	1 287	1 112	793	609	-185
VA-VERKSAMHET						
Intäkter	130 427	117 800	142 769	155 293	154 612	-681
Kostnader	-114 494	-111 993	-138 048	-155 793	-151 356	4 437
Avsättning till regleringsfond	0	0	-4 721	0	0	0

Teknik- och fastighetsnämnden

Text (Belopp i tkr)	Utfall januari - oktober 2022	Utfall januari - oktober 2021	Utfall januari - december 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse Budget - Prognos
Netto	15 933	5 806	0	-500	3 255	3 756
TOTALT UTAN VA- VERKSAMHET						
Intäkter	870 633	834 933	1 012 072	1 064 201	1 054 635	-9 566
Kostnader	-860 379	-809 836	-1 007 999	-1 066 701	-1 054 125	12 576
Netto	10 250	25 096	4 073	-2 500	510	3 010
TOTALT MED VA- VERKSAMHET						
Intäkter	1 001 060	952 732	1 154 841	1 219 493	1 209 246	-10 247
Kostnader	-974 878	-921 830	-1 146 047	-1 222 493	-1 205 481	17 012
Netto intäktsfinansiering	26 182	30 903	8 794	-3 000	3 765	6 765
BUDGETFINANSIERING						
NÄMND						
Kostnader	-396	-390	-476	-600	-500	100
Netto	-396	-390	-476	-600	-500	100
FÖRSTUDIER						
Förstudie kommunhus	-1 682	0	0	-2 500	-2 500	0
Förstud nytt badh Storvreten/Tumba	-69	0	0	-5 000	-2 500	2 500
Netto	-1 751	0	0	-7 500	-5 000	2 500
ENGÅNGSKOSTNADER						
Rivning	-8 992	-1 587	-3 383	-19 891	-9 869	10 022
Nedskrivningar	0	-16	-16	-5 000	-9 574	-4 574
Hyra evakueringslokaler	0	-8 422	-10 107	-68 409	-64 676	3 733
Avetablering, återställning	-37 260	-1 465	-3 282	-7 500	-1 500	6 000
Sanering	-392	-621	-656	0	-3 282	-3 282
Förgävesprojektering	0	0	-10 551	0	-3 600	-3 600
Netto	-46 644	-12 113	-27 996	-100 800	-92 501	8 299
Netto budgetfinansiering	-48 791	-12 503	-28 472	-108 900	-98 001	10 899
Totalt TFN						
Netto (intäktsfinansiering + budgetfinansiering)	-22 609	18 400	-19 678	-111 900	-94 236	17 664

Tabell skapad utifrån förvaltningens enheter

Text (Belopp i tkr)	Utfall januari - oktober 2022	Utfall januari - oktober 2021	Utfall januari - december 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse Budget - Prognos
INTÄKTSFINANSIERING						
Stab						
Intäkter	34 990	24 726	29 691	41 917	41 977	59
Kostnader	-35 293	-24 868	-31 654	-42 392	-44 270	-1 878
Netto	-302	-141	-1 963	-475	-2 294	-1 819
Fastighet						
Intäkter	611 999	593 468	713 936	737 137	733 294	-3 843
Kostnader	-597 377	-574 737	-708 586	-737 137	-729 608	7 529
Netto	14 622	18 731	5 350	0	3 686	3 686
Projekt						
Intäkter	12 153	10 472	13 557	19 521	16 854	-2 667
Kostnader	-14 194	-11 289	-14 349	-21 546	-19 368	2 178
Netto	-2 041	-817	-792	-2 025	-2 514	-489
Driftservice						
Intäkter	211 491	206 266	254 888	265 626	262 511	-3 115
Kostnader	-213 520	-198 943	-253 410	-265 626	-260 879	4 747
Netto	-2 029	7 323	1 479	0	1 632	1 632
VA-verksamhet						
Intäkter	130 427	117 800	142 769	155 293	154 612	-681
Kostnader	-114 494	-111 993	-138 048	-155 793	-151 356	4 437
Avsättning till regleringsfond	0	0	-4 721	0	0	0
Netto	15 933	5 806	0	-500	3 255	3 756
TOTALT UTAN VA- VERKSAMHET						
Intäkter	870 633	834 933	1 012 072	1 064 201	1 054 635	-9 566
Kostnader	-860 379	-809 836	-1 007 999	-1 066 701	-1 054 125	12 576
Netto	10 255	25 096	4 073	-2 500	510	3 010
TOTALT MED VA- VERKSAMHET						
Intäkter	1 001 060	952 732	1 150 120	1 219 493	1 209 246	-10 247
Kostnader	-974 878	-921 830	-1 146 047	-1 222 493	-1 205 481	17 012
Netto intäktsfinansiering	26 182	30 903	4 073	-3 000	3 765	6 765
BUDGETFINANSIERING						
NÄMND						
Kostnader	-396	-390	-476	-600	-500	100
Netto	-396	-390	-476	-600	-500	100

Text (Belopp i tkr)	Utfall januari - oktober 2022	Utfall januari - oktober 2021	Utfall januari - december 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse Budget - Prognos
FÖRSTUDIER						
Förstudie kommunhus	-1 682	0	0	-2 500	-2 500	0
Förstud nytt badh Storvreten/Tumba	-69	0	0	-5 000	-2 500	2 500
Netto	-1 751	0	0	-7 500	-5 000	2 500
ENGÅNGSKOSTNADER						
Rivning	-8 992	-1 587	-3 383	-19 891	-9 869	10 022
Nedskrivningar	0	-16	-16	-5 000	-9 574	-4 574
Hyra evakueringslokaler	0	-8 422	-10 107	-68 409	-64 676	3 733
Avetablering, återställning	-37 260	-1 465	-3 282	-7 500	-1 500	6 000
Sanering	-392	-621	-656	0	-3 282	-3 282
Förgävesprojektering	0	0	-10 551	0	-3 600	-3 600
Netto	-46 644	-12 113	-27 996	-100 800	-92 501	8 299
Netto budgetfinansiering	-48 791	-4 128	-28 472	-108 900	-98 001	10 899
TOTALT TFN						
Netto (intäktsfinansiering + budgetfinansiering)	-22 609	18 400	-24 399	-111 900	-94 236	17 664

Intäktsfinansierade verksamheter

Stab (Ledning och administration)

Stabsfunktionernas helårsprognos är ett underskott mot budget med 1 819 tkr på grund av högre uppskattade kostnader för tillfälligt inhyrd personal för att ersätta vakanta tjänster samt förbättra överlämning till nyanställd personal.

För perioden **januari-oktober** redovisar stabsfunktionerna ett överskott mot budget med 64 tkr som främst kan förklaras av lägre kostnader för personal.

Fastighet

Fastighets helårsprognos är ett överskott mot budget med 3 686 tkr som främst uppstår till följd av lägre förväntade personalkostnader, kapitalkostnader och lokalkostnader än budget.

Personalkostnaderna prognostiseras lägre eftersom rekryteringar av fastanställd personal inte skett i samma takt som lagd budget. Kapitalkostnaderna prognostiseras lägre då några slutredovisningar inte skett enligt tidigare satt plan. Lokalkostnaderna är lägre prognostiserade eftersom verksamheten inte förväntas erhålla lika höga kostnader för kommunens vakanta lokaler som budgeterat.

För perioden **januari-oktober** redovisar fastighet ett överskott mot budget med 14 237 tkr som till störst del beror på lägre redovisade personalkostnader, kostnader för energimedia och kapitalkostnader.

Personalkostnaderna är lägre redovisade för perioden eftersom rekrytering av personal inte skett i

samma takt som lagd budget. Kostnaderna för energimedia är lägre redovisade för perioden till följd av eftersläpning av fakturor. Kapitalkostnaderna är lägre redovisade då några slutredovisningar inte utförts enligt tidigare satt tidplan.

Projekt

Projektens helårsprognos är ett underskott mot budget med 489 tkr främst på grund av lägre uppskattade intäkter för tidsskrivning i projekt. Intäkterna prognostiseras lägre eftersom projektenheten haft färre fastanställd personal som kan föra tidsskrivning i projekt än budgeterat.

För perioden **januari-oktober** redovisar projektenheten ett underskott mot budget med 466 tkr på grund av lägre redovisade intäkter för tidsskrivning.

Driftservice

Driftservices helårsprognos är ett överskott mot budget med 1 632 tkr främst på grund av lägre uppskattade kostnader för personal och förbrukningsmaterial än budget. Personalkostnaderna prognostiseras lägre eftersom rekryteringar inte skett i samma takt som lagd budget samt att vissa tjänster vakanshålls i väntan på att identifiera korrekt personalbehov. Förbrukningsmaterial prognostiseras lägre än budget eftersom åtgången av material förväntas minska på grund av fortsatt hemarbete.

För perioden **januari-oktober** redovisar driftservice ett underskott mot budget med 2 193 tkr som till störst del uppstår på grund av lägre redovisade intäkter. Intäktsavvikelsen uppstår främst på grund av eftersläpning av faktureringen samt färre utförda tjänster än det som hade planerats.

VA-verksamhet

VA:s helårsprognos är ett överskott med 3 756 tkr mot budget främst på grund av lägre förväntade kostnader för personal och konsulter.

Personalkostnaden prognostiseras lägre än budget eftersom rekrytering av personal inte skett i samma takt som lagd budget. Konsultkostnaderna prognostiseras lägre eftersom NIS-arbetet ska genomföras med interna resurser istället för externa konsulter samt att saneringen av Sjöudden blivit framflyttad.

För perioden **januari-oktober** redovisar VA ett överskott med 16 158 tkr som främst förklaras av lägre kostnader för personal, konsulter, inköpt vatten samt material.

Personalkostnaden är lägre redovisade för perioden eftersom verksamheten inte rekryterat personal i samma takt som lagd budget. Konsultkostnaderna är lägre eftersom verksamheten inte påbörjat alla utredningar och förstudier samt att verksamheten förväntas utföra mer arbete med interna resurser. Kostnaden för inköpt vatten redovisas lägre än budget på grund av eftersläpning av fakturering. Materialkostnaden är lägre för perioden eftersom åtgången av material varit låg.

Nämnd

Nämndens helårsprognos är ett överskott med 100 tkr mot budget till följd av lägre uppskattade kostnader för arvoden, representation och IT-kostnader.

För perioden **januari-oktober** redovisar nämnden ett överskott med 79 tkr främst på grund av lägre kostnader för arvode, representation och IT-kostnader.

Förstudier

Helårsprognosen för förstudierna är ett överskott med 2 500 tkr eftersom det skett en förskjutning i tidplanen för förstudien badhuset i Storvreten/Tumba.

För perioden **januari-oktober** redovisar förstudierna ett överskott med 4 499 tkr då kostnaderna inte upparbetats i samma takt som lagd budget.

Engångskostnader

Helårsprognosen för engångskostnaderna är ett överskott med 8 299 tkr som främst uppstår till följd av lägre uppskattade rivningskostnader eftersom rivning av Borgskolan och Björkhagaskolan Hus G blivit framflyttad i tid.

För perioden **januari-oktober** redovisar engångskostnaderna ett överskott med 37 353 tkr. Överskottet uppstår då verksamheten inte upparbetat kostnader i samma takt som lagd budget.

2.1.1.1 Intäkter och kostnadsanalys

Tabell som visar utfall för perioden januari-oktober 2022, januari-oktober 2021 samt januari-december 2021

Text (Belopp i tkr)	Utfall januari - oktober 2022	Utfall januari - oktober 2021	Utfall januari - december 2021
Verksamhetens intäkter			
Taxor och avgifter	127 060	124 906	143 188
Externa bostads- och lokalhyror	603 264	584 761	703 226
Försäljning av verksamhet	-61	0	178
Bidrag från staten med flera	1 982	7 563	9 806
Övriga verksamhetsintäkter	142 797	159 765	199 483
Interna intäkter	126 018	75 738	94 036
Summa intäkter	1 001 060	952 732	1 149 918
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-137 511	-128 540	-155 660
Varor	-97 140	-90 242	-126 898
Entreprenad och köp av verksamhet	-1 845	-2 910	-3 684
Externa lokalhyror	-130 579	-140 850	-166 660
Bidrag och transfereringar	0	0	0
Övriga verksamhetskostnader	-311 232	-334 370	-430 621
Interna kostnader	-110 401	-9 161	-13 480
Kapitalkostnader	-181 798	-173 307	-211 535
Summa kostnader	-970 507	-879 381	-1 108 538
Finansiella poster	-53 162	-54 952	-65 779
Netto	-22 609	18 400	-24 399

Jämförelse i utfallet för perioden januari-oktober 2022 mot januari-oktober 2021

Utifrån ovan tabell går det att utläsa att både intäkterna och kostnaderna för perioden januari-

oktober 2022 är högre än föregående år.

De interna intäkterna är högre i år eftersom förvaltningens interna overheadkostnader ökat. Interna overheadkostnader avser bland annat stabsfunktionernas personalkostnader och konsultkostnader som lett till att debiteringen av overheadkostnaden till förvaltningens verksamheter ökat. En ytterligare förklaring till att interna intäkter ökat i år är att förvaltningen utfört fler persontransporter åt verksamhetsförvaltningarna än föregående år.

Hysesintäkterna är högre i år eftersom förvaltningen färdigställt nya lokaler till verksamhetsförvaltningarna. En ökad VA-taxa är även en förklaring till förvaltningens ökade intäkter jämfört med föregående år.

Kostnaderna för personal och tillfälligt inhyrd personal är högre i år då förvaltningen tillsatt fler vakanta tjänster. Kapitalkostnaderna är högre i år då förvaltningen färdigställt nya lokaler och kostnaderna för rivning och avetablering är högre i år eftersom förvaltningen utfört flera rivningar och avetableringar. Lokalhyror är lägre redovisade i år eftersom det skett flera uppsägningar av externt inhyrda lokaler än föregående år.

2.1.2 Övrig betydelsefull ekonomisk information

Nämnden har erhållit en tilläggsbudget med 49,6 mkr. 46,6 mkr är avsatt för den budgetfinansierade verksamheten och ska finansiera engångskostnader gällande tillfälligt idrottstält, paviljongslösning och hantering av etableringskostnad. 3 mkr är avsatt för att finansiera tillfällig personalförstärkning inom förvaltningen.

Det nya persontransportavtalet kommer att leda till ökade kostnader för persontransporter som förvaltningen köper in från extern leverantör. Berörda förvaltningar känner till informationen då de varit med i upphandlingen. Det pågår interna diskussioner om hur kostnadsökningen ska hanteras.

2

**Rapportering av pågående investeringsprojekt, VA
(TFN/2022:00005)**

Förslag till beslut

Teknik- och fastighetsnämnden godkänner rapporten.

Sammanfattning

Teknik- och fastighetsförvaltningens VA-verksamhet driver ett antal investeringsprojekt enligt den investeringsplan som beslutats av kommunfullmäktige. Enligt beslut i nämnden 2019-04-11, § 45, redovisas de mest aktuella projekten.

De projekt som redovisas är:

6286 Dagvattenanläggning Bremora

6393 Sandviken utbyggnad VA

6288 Sibble

6289 Överföringsledning etapp 1 och 2

6282 Riksten dagvattendammar

6283 Segersjö dagvattenanläggning

6295 Utterkalven dagvatten

6287 Kagghamra

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2022-11-09.

Referens

Erik Hsieh
erik.hsieh@botkyrka.se

Mottagare

Teknik- och fastighetsnämnden

Rapportering av pågående investeringsprojekt, VA

Förslag till beslut

Teknik- och fastighetsnämnden godkänner rapporten.

Sammanfattning

Teknik- och fastighetsförvaltningens VA-verksamhet driver ett antal investeringsprojekt enligt den investeringsplan som beslutats av kommunfullmäktige. Enligt beslut i nämnden 2019-04-11, § 45, redovisas de mest aktuella projekten.

De projekt som redovisas är:

- 6286 Dagvattenanläggning Bremora
- 6393 Sandviken utbyggnad VA
- 6288 Sibble
- 6289 Överföringsledning etapp 1 och 2
- 6282 Riksten dagvattendammar
- 6283 Segersjö dagvattenanläggning
- 6295 Utterkalven dagvatten
- 6287 Kagghamra

Tove Liljegren
Tf teknik- och fastighetsdirektör

Erik Hsieh
Projektchef

Bilagor

Statusrapport VA-projekt TFN 2022-11-22

Expedieras till:

Projektchefen

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

**Statusrapport
VA-projekt
TFN 2022-11-22**

6286 Dagvattenanläggning Bremora

LÅNGT
IFRÅN LAGOM

Projektmål

Fördröjning och rening av dagvatten från befintlig bebyggelse.

Uppdrag

Uppföra en dagvattenanläggning i Bremoraområdet.
Dnr: TEF/2020:68

Ekonomi

Projektnummer: 6286
Investeringsbudget : 5 150 tkr
Utfall: 6 tkr
Prognos: 8 000 tkr

Omfattning

- Geundersökning utifrån befintlig förstudie
- Förfrågningsunderlag med mängdbeskrivning
- Projektering
- Bygghandlingar
- Entreprenad

TFF VA kommer göra omföring av investeringsmedel från dagvattendamm 2-4 till dagvattendamm 1.
Tilläggsäskande kommer att utföras av TFF VA .

Risk/Utmaning

Tyréns rapport visar att PFAS *kan* finnas i området.

Beställare

Teknik-och fastighetsnämnden

Projektledare

Jonathan Adut

Tid

Skede: Planering
Projektering + utredning geo: 2022-2023
Produktion: 2024
Klar: 2025

Pågår just nu:

Upphandling projektering

6393 Sandviken utbyggnad VA

LÅNGT
IFRÅN LAGOM

Projekt mål

- Minska miljöbelastningen i området.
- Minska föroreningar i området.
- Minska uttaget av grundvatten.
- Höjd levnadsstandard för boende.

Uppdrag

VA-utbyggnad i Sandvikenområdet.

Dnr: TEF/2020:00068-20

Ekonomi

Projektnummer: 6393

Investeringsbudget: 200 000 tkr

Utfall: 1178 tkr

Prognos: 200 000 tkr

Prognosen är osäker och uppdateras när projekteringen är klar.

Omfattning

Vattenledning från Eldtomta cirka 7,2 km.

Avloppsanslutning till SYVAB cirka 2 km.

Tillkommande VA-anläggningar såsom pumpstationer.

Risk/Utmaning

- Svårtillgängligt område.
- Förhandling med förening om servitut.
- Komplicerade geologiska förutsättningar.
- Markupplåtelse/ledningsrätt för överföringsledningar.
- Naturvärden, fornlämningar

Arbetsmiljö

Tvist

Beställare

Teknik- och fastighetsnämnden

Projektledare

Osman Hussein

Tid

Skede: Förbereda

Start: 2022

Fastställa verksamhetsområde: 2022-12-31.

Klar: 2028

Pågår just nu:

Samtal med föreningen, närboende samt andra aktörer som SYVAB och Trafikverket. Geoteknisk undersökning samt förprojektering pågår. Modellering, dimensionering med olika anslutningsscenarioer samt kartläggning av natur och kulturmiljö.

6288 Sibble

LÅNGT
IFRÅN LAGOM

Projekt mål

Att välja rätt tekniska utförande vid utbyggnad av vattenledningar och renovering av spillvattenledningar för att få ett bra resultat både ekonomiskt och kvalitativt.

Uppdrag

Bygga ut vattenledningar samt komplettera med vissa spillvattenledningar i tomtområde Sibble.

Dnr: TEF/2016:91

Ekonomi

Projektnummer: 6288

Investeringsbudget: 53 900 tkr

Utfall: 29 714 tkr

Prognos: 30 900 tkr

Ursprungligen ett VA-utbyggnadsprojekt med en budget. Projektet har därefter delats i tre och budgeten fördelats. Varje enskilt projekt har avvikelser från sin budget. Se sammanställning på sista sidan i presentationen.

Omfattning

Utbyggnad av ca 3 km vattenledningar. Viss renovering av spillvatten- ledningar har genomförts.

Risk/Utmaning

En liten sträcka av styrd borning kvarstår och beräknas utföras under våren 2023.

Beställare

Teknik- och fastighetsnämnden

Projektledare

Pinar Orhan, TFF VA

Tid

Skede: Avslut

Byggstart: Januari 2020

Beräknat klart: våren 2023.

Slutredovisning sker tidigast våren 2023

Pågår just nu:

Inväntar svar från Lantmäteriet gällande ledningsrätter.

6289 Överföringsledning Etapp 1 och 2

Projekt mål

Att möjliggöra försörjning och säkerställa kapaciteten av dricksvatten och spillvatten.

Uppdrag

Att bygga ut allmänna vatten- och spillvattenledningar för att kunna försörja Kagghamra, Sibble och del av Grödinge landsbygd utmed väg 569.

Dnr: TEF/2016:91

Ekonomi

Projektnummer: 6289

Investeringsbudget: 108 900 tkr

Utfall: 94 262kr

Prognos: 94 150 tkr

Ursprungligen ett VA-utbyggnadsprojekt med en budget. Projektet har därefter delats i tre och budgeten fördelats. Varje enskilt projekt har avvikelser från sin budget. Se sammanställning på sista sidan i presentationen.

Omfattning

Utbyggnad av ca 10,7 km VA-ledningar och 4 st avloppspumpstationer och 1 st tryckstegringsstation. Fiber har nedlagts åt Botkyrka Stadsnät.

Risk/Utmaning

VA-ledningar har lagts utanför projekterat område, som behöver lösas. Ansökt om ledningsrätt, inväntar svar från Lantmäteriet. Mindre återställningsarbeten är kvar att utföras under våren 2023.

Beställare

Teknik- och fastighetsnämnden

Projektledare

Pinar Orhan, TFF VA

Tid

Skede: Avslut

Beräknat klart: våren 2023

Slutredovisning sker tidigast våren 2023

Pågår just nu:

Inväntar svar från Lantmäteriet gällande ledningsrätter.

6282 Riksten dagvattendammar

LÅNGT
IFRÅN LAGOM

Projektmål

Omhänderta och rena förorenat vågdagvatten från befintlig och planerad bebyggelse inom Riksten Friluftstad.

Omfattning

Dammarna dimensioneras för full utbyggnad av Riksten, ca 3500 bostäder. PFAS påverkar utbyggnaden av främst DP 6 och 7. Exakt hur och till vilken omfattning **PFAS föroreningen i området** påverkar dammutbyggnaden är idag oklart.

Risk/Utmaning

Risk att tidplan och budget påverkas av PFAS:

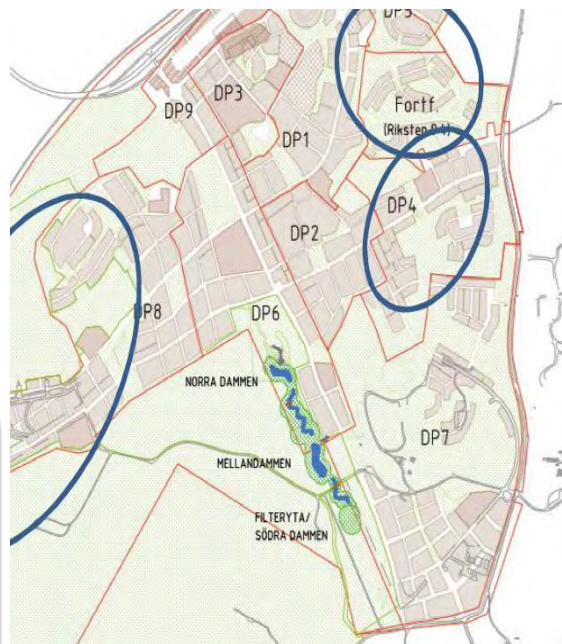
- Kommande åtgärder för föroreningen
- Möjlighet att bygga ut för DP6/7/9
- Påverkar omfattningen (storlek på dammar)
- Får vi bygga på den tänkta platsen
- Masshantering

Arbetsmiljö

Tvist

Uppdrag

- Utbyggnad dagvattendammar
- Dnr: TEF/2017:85

Beställare

Teknik- och fastighetsnämnden

Projektledare

Jonathan Adut

Ekonomi

Projektnummer: 6282

Investeringsbudget: 75 000 tkr

Utfall: 4 132 tkr

Prognos: 75 000 tkr (kalkyl från detaljprojektering), ingår 15 000 tkr om överskottsmassor som ska transporteras bort.

PFAS-frågan kan komma att påverka budgeten, i vilken omfattning är idag oklart.

Tid

Skede: Planera

Byggstart: Oklart pga. PFAS

Beräknat klart: Oklart pga. PFAS

Pågår just nu:

Utredning av utloppsledning och pågår projektering av provisoriskt dike från Hanvedens Allé.

Samhällsbyggnadsförvaltningen med DP6 har flaggat för att dammen bör sänkas. TFF inväntar slutgiltigt besked från SBF. Det finns även osäkerheter med höjder för DP7, 8 och 9, men där SBF inte kommit lika långt.

6283 Segersjö dagvattenanläggning

LÅNGT
IFRÅN LAGOM

Projekt mål

Att medverka till en förbättrad vattenkvalitet i Segersjön och att miljö kvalitetsnormerna klaras. Projektet är en del av handlingsplanen för Botkyrkas Blå Värden.

Uppdrag

Att bygga en dagvattenanläggning vid Segersjön.

Dnr: TEF/2018:109

Ekonomi

Projektnummer: 6283

Investeringsbudget: 6 000 tkr

Utfall: 1 142 tkr

Prognos: 6 000 tkr

Omfattning

Projektet kräver avverkning av skog och ledningsdragning i grundvatten påverkad mark samt nytt utlopp i vattendrag.

Tid

Skede: Planera, tillståndsansökningar

Upphandling: Q1 2023

Produktionsstart: prel. Q3 2023

Beräknat klart: 2024-2025

Risk/Utmaning

Inväntar besked för om det behövs tillstånd för vattenverksamhet. Frågan ställd till Länsstyrelsen.

Beställare

Teknik-och fastighetsnämnden

Projektledare

Jonathan Adut

Pågår just nu:

Genomgång av handlingar, tillstånd och förfrågningsunderlag inför upphandling

6295 Utterkalven dagvatten

LÅNGT
IFRÅN LAGOM

Projektmål

Att medverka till en förbättrad vattenkvalitet i Utterkalven och att miljökvalitetsnormerna klaras. Projektet är en del av handlingsplanen för Botkyrkas Blå Värden.

Uppdrag

Att bygga en dagvattenanläggning vid korsning Vattravägen-Lavretsvägen.
Dnr: TEF/2018:109

Ekonomi

Projektnummer: 6295
Investeringsbudget: 4 000 tkr
Utfall: 1 001 tkr
Prognos: 4 000 tkr

Återkommer med ny kalkyl.

Omfattning

Dagvattenmagasin ska byggas under mark för omhändertagande av höga flöden, samt kompletteras med en filteryta för rening av bland annat fosfor.

Viktigt att anläggningen inte skapar hinder för övrig markanvändning/rekreation.

Risk/Utmaning

- Platsen för dammanläggningen är kommunal mark (allmän plats), men nyttjas flitigt av Uttrans samfällighetsförening (pulkaåkning, midsommarfirande m.m.).
- Nytt samråd pågår inför föreslagen lösning påverkar möjligheten att använda platsen i den omfattning man gjort tidigare.

Beställare

Teknik-och fastighetsnämnden

Projektledare

Jonathan Adut

Tid

Skede: Planera, inför genomförande
Projektering: omstart Q3-Q4 2022
Upphandling: Q3 2023
Byggstart: Tidigast Q4 2023
Beräknat klart: Q3-Q4 2024

Pågår just nu:

Omtag/justering av reningsytans placering pågår.

6287 Kagghamra

LÅNGT
IFRÅN LAGOM

Projekt mål

Möjliggöra för boende i Kagghamra att få allmänt vatten och spillvatten och därmed få bort läckande avloppsanläggningar.
Bättre status i hav, sjöar och bäckar.

Uppdrag

Möjliggöra anslutning av cirka 190 fastigheter.
Dnr: TEF/2018:144

Ekonomi

Projektnummer: 6287
Investeringsbudget: 90000 tkr
Utfall: 119628 tkr
Prognos: 120700 tkr

Omfattning

Bygga ut allmänna vatten-, spillvattenledningar, och fiber i området Kagghamra totalt ca 10 500m.

Ursprungligen ett VA-utbyggnadsprojekt med en budget. Projektet har därefter delats i tre och budgeten fördelats. Varje enskilt projekt har avvikelser från sin budget. Se sammanställning på sista sidan i presentationen.

Risk/Utmaning

Åtgärder diskuteras med föreningen. Vi eftersöker en resurs för genomlysning av projektet.

Beställare

Teknik- och fastighetsnämnden

Projektledare

Pinar Orhan, TFF VA

Tid

Skede: Avslut
Byggstart: Jan 2017
Beräknat klart: våren 2023

Slutredovisning sker våren 2023

Pågår just nu:

Åtgärd av besiktningsanmärkningar.

Sammanställning VA Grödinge (6287, 6288 och 6289)

LÅNGT
IFRÅN LAGOM

Projekt	Budget	Aktuellt utfall	Prognos	Diff budget-prognos
6287 Kagghamra VA-ledning	90,0	119,6	120,7	- 30,7
6288 Sibble	53,9	29,7	30,9	23,0
6289 Överföringsledning Grödinge	108,9	94,1	94,1	14,8
summa	252,8	243,4	244,7	7,1

Alla summor är i miljoner kronor

3**Anmälningssärenden****Förslag till beslut**

Teknik- och fastighetsnämnden har tagit del av anmälda handlingar.

Handlingar

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2022-09-29, § 98, sammanträdesordning 2023 – kommunfullmäktige (TFN/2022:00323).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2022-09-29, § 99, fastställande av verksamhetsområde för Botkyrka kommuns allmänna VA-anläggning Tumba Skog (TFN/2021:00398).

Kommunstyrelsens protokollsutdrag 2022-10-03, § 148, riktlinjer för visseblåsarfunktionen (TFN/2022:00329).

Kommunstyrelsens protokollsutdrag 2022-10-03, § 149, riktlinje för informationssäkerhet (TFN/2022:00246).

Kommunstyrelsens protokollsutdrag 2022-10-03, § 150, plan för informationssäkerhet i Botkyrka kommun 2022-2025 (TFN/2022:00247).

Kommunstyrelsens protokollsutdrag 2022-10-03, § 154, årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet Botkyrka kommun (TFN/2022:00256).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2022-10-27, § 113, delårsrapport 2 - Botkyrka kommun (TFN/2022:00075).

Förslag till detaljplan för Björnen 23 (förskolan Kungstjällen) och Vargen 12, Tumba (TFN/2022:00326).

Förslag till detaljplan för Tuna Torg i centrala Tumba (TFN/2022:00333).

§ 98

Sammanträdesordning 2023 – kommunfullmäktige KS/2022:00060

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar om följande sammanträdesdagar 2023:
26 januari, 23 februari, 30 mars, 27 april, 25 maj, 20 juni*, 28 september, 26 oktober, 23 november** samt 14 december.

* ändrad veckodag

** skattesats, mål och budget 2024 med flerårsplan 2025 – 2027, start kl. 9.00 - heldag

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2022-09-05 § 114 lämnat ett förslag till beslut.

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallag 5 kap, § 12, besluta om sina sammanträden under verksamhetsåret. Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning § 6, ska kommunfullmäktige hålla ordinarie sammanträden varje månad med undantag för juli och augusti.

Om det föreligger särskilda skäl, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena, enligt arbetsordningen § 8, ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare underrättas om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännages på lämpligt sätt.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2022-08-24.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

Samtliga gruppledare och politiska sekreterare

Samtliga förvaltningar, nämnder, beredningar, utskott m. fl.

§ 99

Fastställande av verksamhetsområde för Botkyrka kommuns allmänna VA-anläggning Tumba Skog KS/2022:00429

Beslut

1. Kommunfullmäktige fastställer verksamhetsområde för vattenförsörjning, spillvattenavlopp samt avlopp för dagvatten gata och dagvatten fastighet för fastigheterna: Kastaren 2, Kastaren 3, Kastaren 4, Tränaren 18, Strigeln 22, Regeln 12, Blekängen 1, Kallkällan 1, Gångaren 1 och kommunens gata för den östra delen av fastigheten Tumba 8:13, enligt till ärendet hörande bilaga 1 (blå färg).
2. Kommunfullmäktige fastställer verksamhetsområde för vattenförsörjning och spillvattenavlopp för fastigheterna: Tumba skog 2, Tumba skog 3 och Tumba skog 4 enligt till ärendet hörande bilaga 1 (röd färg).

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2022-09-05 § 115 lämnat ett förslag till beslut.

Enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) 6§ ska kommunen

1. Bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. Se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

Detaljplanen för Tumba skog vann laga kraft den 20 oktober 2020. Projektet omfattar 550 bostäder. Detta innebär att kommunen behöver, med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön, ordna vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en blivande bebyggelse.

De tjänster som ordnas är vatten, spillvatten och dagvatten. Ett differentierat verksamhetsområde för dagvatten införs för dagvatten gata och dagvatten fastighet. Dagvatten fastighet berör fastigheterna inom vattenskyddsområden samt några få fastigheter utanför vattenskyddsområden, enligt till ärendet hörande bilaga 1.

Anledningen är att dessa fastigheter saknar förutsättningar för att hantera dagvatten genom en anläggning för lokal omhändertagen av dagvatten

(LODanläggning). Detta innebär en avvikelse från detaljplanen dock bedömer VA-huvudmannen att den ska godtas då den är förenlig med detaljplanens syfte.

Teknik- och fastighetsnämnden behandlade ärendet 2022-06-14, § 51.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2022-04-29.

I ärendet yttrar sig Stefan Dayne (KD).

Yrkande

Stefan Dayne (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

Planenheten, SBF
Mark- och exploateringsenheten, SBF
Stadsmiljöenheten, SBF
Teknik- och fastighetsnämnden

§ 148

Riktlinjer för visselblåsarfunktionen KS/2022:00431

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslaget och fastställer riktlinjer för visselblåsarfunktionen från och med 2022-11-01.

Sammanfattning

Visselblåsning handlar om att uppmärksamma allvarliga missförhållanden och begreppet har kommit att användas både för larm till media och när man internt uppmärksammar problem. Botkyrka kommun har ett visselblåsarsystem där anställda anonymt kan uppmärksamma organisationen på allvarliga missförhållanden inom verksamheten. Visselblåsarsystemet ligger hos en extern part för att säkerställa visselblåsarens anonymitet. Information om kanalen ska finnas på intranätet och externwebben. Det är inte möjligt att identifiera den som står bakom en anmälan och det är därför inte möjligt att verifiera om personen är anställd inom Botkyrka kommun. Alla rapporterade ärenden kommer att beaktas.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Samtliga nämnder
Biträdande kommundirektör Helena Karlsson
Trygghets- och säkerhetsdirektör Pernilla Vera Jr
Tf HR-direktör Petra Oxonius
Kommunjurist Ann-Kristin Vesterlund
Kommunjurist Ann Gustafsson
Kommunregistrator Eva Norman
Botkyrka kommuns styrdokument

Dnr: KS/2022:00431

Referens*Michael Karkani*Michael.karkani@botkyrka.se**Mottagare**

Kommunstyrelsen

Utskott Botkyrka som organisation

Gabriella Demircigabriella.demirci@botkyrka.se

Visselblåsarfunktion Riktlinjer

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner förslaget och fastställer riktlinjer för visselblåsarfunktionen från och med 2022-11-01, *se bilaga*.

Sammanfattning

Visselblåsning handlar om att uppmärksamma allvarliga missförhållanden och begreppet har kommit att användas både för larm till media och när man internt uppmärksammar problem. Botkyrka kommun har ett visselblåsarsystem där anställda anonymt kan uppmärksamma organisationen på allvarliga missförhållanden inom verksamheten. Visselblåsarsystemet ligger hos en extern part för att säkerställa visselblåsarens anonymitet. Information om kanalen ska finnas på intranätet och externwebben. Det är inte möjligt att identifiera den som står bakom en anmälan och det är därför inte möjligt att verifiera om personen är anställd inom Botkyrka kommun. Alla rapporterade ärenden kommer att beaktas.

Ärendet

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till riktlinjer för visselblåsarfunktionen.

En visselblåsarfunktion är en särskild kanal eller rapporteringsväg som har inrättats för att underlätta för visselblåsare att rapportera om korruption eller andra oegentligheter. Visselblåsarfunktioner består vanligen av tre organisatoriska delar.

- en kommunikationslösning till exempel i form av ett särskilt webbformulär.
- en mottagarfunktion som sorterar de anmälningar som kommer in.

Dnr: KS/2022:00431

- en utredningsfunktion för de anmälningar som omfattas av visselblåsarlagen

När ett tips som kategoriseras som visselblås kommer in så hamnar det hos samordnarna för visselblås. Om bedömningen görs att man ska utreda vidare kommer ärendet att lyftas i den interna arbetsgruppen som normalfallet består av samordnarna för visselblåsarfunktionen, säkerhetsdirektör, kommunjurist, HR, samt ledningsresurser vid berörd förvaltning. Beroende på vad det är för ärende och omfattning så görs en bedömning i den interna arbetsgruppen ifall det skall ske en intern eller extern utredning samt om det behövs någon specialkompetens med i granskningen.

När inkomna tips inte kategoriseras som visselblås överlämnas de till kommunen och gallras från den externa mottagaren. Samordnarna för visselblås har fortfarande tillgång till bortgallrade ärenden. Om det visar sig vara frågor som exempelvis berör verksamhetsutveckling och bör hamna hos någon berörd förvaltning så samordnar visselblåsarfunktionen det.

Lagstiftning

Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden trädde i kraft den 17 december 2021 men börjar gälla i sin helhet för kommuner 17 juli 2022. Lagstiftningen täcker enbart när medarbetare gör anmälningar. Även kommunens invånare och förtroendevalda kommer att ha tillgång till visselblåsarfunktionen men de kommer inte att omfattas av skyddet som den nya lagen erbjuder vad gäller sekretess och skydd mot repressalier för visselblåsaren. Det innebär att man själv måste värna om sin anonymitet. Samordnare för visselblåsarfunktionen har i uppgift att informera att om funktionen finns, ta emot och bekräfta anmälan, utreda anmälan och slutligen återkoppla till anmälaren där det är möjligt.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga ekonomiska konsekvenser av antagandet av riktlinjer.

Bilaga

Riktlinjer visselblåsning

Dnr: KS/2022:00431

Expedieras till:

Samtliga nämnder
Biträdande kommundirektör
Trygghet- och säkerhetsdirektör
HR-direktör
Kommunjurist
Kommunregistrator

Signatur

Pernilla Vera-Jr
Trygghet- och säkerhetsdirektör

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Riktlinjer för visseblåsar- funktionen

Strategi

Program

Plan

Policy

Riktlinje

Regler

LÅNGT
IFRÅN LAGOM

Diarienummer: KS/2022:00431

Dokumentet är beslutat av: Kommunstyrelsen

Dokumentet beslutades den: 3 oktober 2022

Dokumentet gäller för: Samtliga nämnder, förvaltningar och bolag

Dokumentet gäller till den: Tillsvidare

BOTKYRKA
KOMMUN

Dokumentansvarig är: Kommunstyrelsen

För revidering av dokumentet ansvarar: Kommunledningsförvaltningen

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Kommunledningsförvaltningen

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund	4
1.1.	Lagstiftning	4
2.	Syfte	5
2.1.	Systemet	5
3.	Handläggning	6
4.	Flödesschema	7
4.1.	Utvärdering och förbättring	7

**BOTKYRKA
KOMMUN**

RIKTLINJER FÖR VISSLBLÅSARFUNKTIONEN

Bilaga

Dnr: KS/2022:00431

RIKTLINJER FÖR VISSLBLÅSARFUNKTIONEN

Bakgrund

Visselblåsning handlar om att uppmärksamma allvarliga missförhållanden och begreppet har kommit att användas både för larm till media och när man internt uppmärksammar problem.

Botkyrka kommun har ett visselblåsarsystem där anställda anonymt kan uppmärksamma organisationen på allvarliga missförhållanden inom verksamheten. Visselblåsarsystemet ligger hos en extern part för att omöjliggöra efterforskning av uppgiftslämnarens identitet. Information om kanalen ska finnas på intranätet och externwebben. Det är inte möjligt att identifiera den som står bakom en anmälan och det är därför inte möjligt att verifiera om personen är anställd inom Botkyrka kommun. Alla rapporterade ärenden kommer att beaktas.

Lagstiftning

Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden

Lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden trädde i kraft den 17 december 2021 men börjar gälla i sin helhet för kommuner den 17 juli 2022. Lagstiftningen täcker enbart när medarbetare gör anmälningar. Även utomstående och förtroendevalda kommer att ha tillgång till visselblåsarfunktionen men de kommer inte att omfattas av skyddet som den nya lagen erbjuder vad gäller sekretess och skydd mot repressalier för visselblåsaren. Det innebär att man själv måste värna om sin anonymitet.

För allmän rapportering av missförhållanden gäller lagen endast om det finns ett allmänintresse. För att ett allmänintresse ska finnas ska missförhållandena

beröra en krets av personer som kan betecknas som allmänheten, och allmänheten ska ha ett legitimt intresse av att missförhållandena kommer fram.

Exempel på missförhållande av allmänintresse är kränkning av mänskliga rättigheter, korruption, jäv, missbruk av allmänna medel, brott mot myndighetsföreskrifter, brott mot konkurrensbestämmelser eller allmänt oetiska ageranden. När man rapporterar måste man ha skälig anledning att tro att informationen om missförhållandet är sann.

En visselblåsarfunktion består av flera delar. Det handlar om att informera om att funktionen finns, ta emot och bekräfta anmälan, utreda anmälan och slutligen återkoppla till anmälaren där det är möjligt.

Syfte

I Botkyrka kommun har alla ett ansvar att gemensamt uppmärksamma problem och områden där vi som organisation eller våra anställda inte följer rådande lagar, eller inte fullt ut lever efter våra riktlinjer.

Vår starka förhoppning är att alla medarbetare ska känna att det är tillräckligt högt i tak för att föra dialoger om problem öppet. Men möjligheten att anonymt lämna tips är ett sätt att visa att ingen ska behöva oroa sig för konsekvenser av att påtala missförhållanden.

Det nya systemet blir därför en påminnelse om organisationens ansvar att tydliggöra vilka regler som gäller och vad som förväntas av de anställda. Sammantaget ska visselblåsarsystemet stärka en kultur där problem adresseras och diskuteras.

Visselblåsarfunktionen är alltså ett komplement och ska inte ses som en ersättning för ett öppet samtalsklimat. Normalt vänder man sig som anställd till närmaste chef eller någon person i ledningen som man känner förtroende för.

Botkyrka kommun tillämpar ett totalt repressalieförbud. Det innebär att vi har nolltolerans mot åtgärder ämnade att straffa någon som påtalat missförhållanden – faktiska eller upplevda – så länge agerandet skett i god tro.

Kanalen är avsedd för allvarliga missförhållanden, som brott mot svensk eller EU-lagstiftning samt ärenden som kan anses av allmänintresse att de uppmärksammas. Det är sådana ärenden som kommer att hanteras i visselblåsarsystemets definierade handlägningsprocess. Övriga ärenden kommer att hänvisas vidare till lämplig part.

Om systemet

För att systemet ska vara trovärdigt är det viktigt med transparens och tydlighet kring hur vi skyddar användarens integritet. Det är vidare viktigt att hjälpa uppgiftslämnare att lämna så bra information som möjligt. Några aspekter som Botkyrka kommun har fäst speciellt avseende vid är:

- Botkyrka kommun har valt extern inrapporteringskanal som gör en första bedömning.
- Oberoende ärendehandläggning. Ärenden som bedöms som kvalificerade visselblåsarärenden utreds av en oberoendefunktion och vid behov externa aktörer.
- Information till användare. Som uppgiftslämnare ska man veta hur man är skyddad tekniskt och vad man själv måste tänka på för att inte lämna för mycket information. Det kan handla om användardata i bilagor, risker med att rapportera från arbetsplatsens nätverk eller risken att avslöja sig genom på vilket sätt man uttrycker sig.
- Datalagring/diarieföring. Vi har valt en leverantör med egna dedikerade servrar, placerade i Sverige. Handlagda ärenden raderas ur systemet så att information inte sparas längre än nödvändigt. Detta gäller hanteringen hos kommunens upphandlade externa mottagarfunktion av ärenden. Handlingarna blir inte allmänna handlingar förrän de överlämnas till kommunen för hantering och utredning. Alla ärenden överförs till kommunen. Kommunen diarieför alla inkomna ärenden från den externa mottagarfunktionen enligt kommunens rutiner för diarieföring.
- Informationshantering. Ingen känslig information ska skickas via mejl, utan det krävs alltid personlig inloggning för att komma åt och arbeta med ärendeinformation.
- Inrapporteringskvalitet. Tydliga frågeformulär hjälper uppgiftslämnare att ge fullständig information som gör ärenden möjliga att utreda på ett bra sätt. Som ett komplement finns möjligheten att korrespondera anonymt med uppgiftslämnaren.
- Tillgänglighet. Mobilanpassning av rapporteringssidan är självklart då allt mer kommunikation sker via mobila enheter. En extra poäng med detta är att mobila enheter ofta ligger utanför arbetsplatsens nätverk och därmed under arbetstid är ett integritetsmässigt bra alternativ till arbetsdatorn. Möjlighet att lämna ärenden per telefon erbjuds också.

Om handläggningen

Ärenden rapporteras till den externa rapporteringskanalen där man gör en förstahandsbedömning. Samordnarna i kommunen tar emot rapporter från den externa rapporteringskanalen, har kontakt med de rapporterade personerna, följer upp det som rapporterats och lämnar återkoppling till de rapporterade personerna.

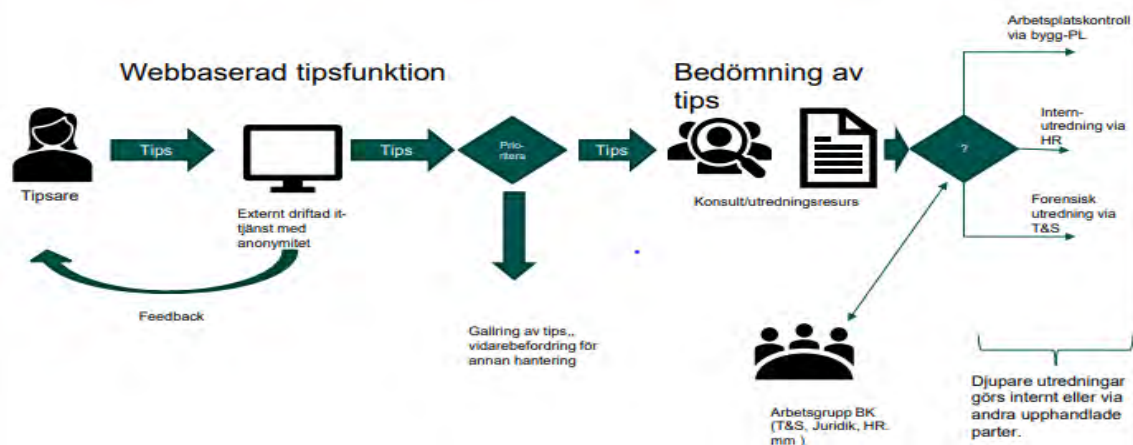
Den rapporterade personen ska få en bekräftelse på att rapporten tagits emot inom sju dagar. Återkoppling ska sedan ges i skälig omfattning och senast inom tre månader efter bekräftelsen.

Med anledning av tidsfristerna är det väsentligt att nyckelfunktioner, t ex förhandlingschef, kommunregistrator, ekonomichef och förvaltningsdirektör i kommunen skyndsamt ska kunna inställa sig vid en pågående utredning.

Om en uppgiftslämnare väljer att inte vara anonym kommer ändå dennes identitet uteslutande att tillgängliggöras för den grupp som utsetts att hantera visseblåsarärenden.

Vem som står bakom visseblåsning förmedlas dock inte, även om det skulle vara känt för utredaren. Undantaget är om ärendet resulterar i en brottsutredning, då man som uppgiftslämnare kan komma att kallas som vittne.

Flödesschema, Visselblåsarfunktion.

Utvärderingar och förbättringar

För att visselblåsarsystemet ska vara ändamålsenligt görs regelbundna utvärderingar av hur kanalen används, om berörda personer känner till kanalen, om typen av ärenden stämmer överens med systemets syfte och om rutinerna kring hanteringen fungerar som det är tänkt.

§ 149

Riktlinje för informationssäkerhet KS/2022:00464

Beslut

Kommunstyrelsen antar dokumentet Riktlinje för informationssäkerhet i Botkyrka kommun.

Sammanfattning

Riktlinjen gällande informationssäkerhet syftar till att konkretisera den antagna policyn för informationssäkerhet och är en del i ledningssystemet för informationssäkerhet (LIS).

Riktlinjen beskriver den grundsäkerhetsnivå som ska gälla för all informationsbehandling i Botkyrka kommun som blivit klassad i nivå 1 till 3 för ett eller flera av skyddsområdena konfidentialitet, riktighet eller tillgänglighet. Riktlinjen är uppdelad i olika kapitel där det beskrivs och ges stöd till hur informationssäkerheten ska bedrivas inom respektive område. Riktlinjen är utformad utifrån riktlinjer för styrdokument i Botkyrka samt följer i stora delar samma struktur som ISO 27001, Riktlinjer för informationssäkerhetsåtgärder och har skapats med hjälp av MSB:s metodstöd för ledningssystem för informationssäkerhet (LIS).

Riktlinjen ämnar vara ett arbetsverktyg i Botkyrka kommuns långsiktiga arbete att höja informationssäkerhetsnivån, inte för att kunna efterlevas direkt vid införande. Riktlinjen har reviderats utifrån de remissvar som har inkommit från förvaltningarna för att bemöta de kommentarer om förtydligande som har uppstått.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2022-08-24.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Samtliga nämnder och förvaltningar
Trygghets- och säkerhetsdirektör Pernilla Vera Jr
Botkyrka kommuns styrdokument

Referens

peter.sjolund@botkyrka.se
mattias.markenstrand@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Riktlinje för informationssäkerhet

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut:

Kommunstyrelsen antar dokumentet Riktlinje för informationssäkerhet i Botkyrka kommun.

Sammanfattning

Riktlinjen gällande Informationssäkerhet syftar till att konkretisera den antagna policyn för informationssäkerhet och är en del i ledningssystemet för informationssäkerhet (LIS).

Riktlinjen beskriver den grundsäkerhetsnivå som ska gälla för all informationsbehandling i Botkyrka kommun som blivit klassad i nivå 1 till 3 för ett eller flera av skyddsområdena konfidentialitet, riktighet eller tillgänglighet. Riktlinjen är uppdelad i olika kapitel där det beskrivs och ges stöd till hur informationssäkerheten ska bedrivas inom respektive område. Riktlinjen är utformad utifrån riktlinjer för styrdokument i Botkyrka samt följer i stora delar samma struktur som ISO 27001, Riktlinjer för informationssäkerhetsåtgärder och har skapats med hjälp av MSB:s metodstöd för ledningssystem för informationssäkerhet (LIS).

Riktlinjen ämnar vara ett arbetsverktyg i Botkyrka kommuns långsiktiga arbete att höja informationssäkerhetsnivån, inte för att kunna efterlevas direkt vid införande. Riktlinjen har reviderats utifrån de remissvar som har inkommit från förvaltningarna för att bemöta de kommentarer om förtydligande som har uppstått

Ärendet

Bakgrund

Botkyrka kommun är beroende av att behandla information för att kunna utföra sitt uppdrag och för att säkerställa en tillräcklig nivå av informationssäkerhet är det av stor betydelse att informationssäkerheten bedrivs metodiskt och långsiktigt. Det mest framgångsrika, hållbara och resurseffektiva sättet att bedriva informationssäkerhet är genom implementerandet av ett ledningssystem för informationssäkerhet.

Under våren antogs en policy för informationssäkerhet i Botkyrka kommun som uttalade viljeriktningen samt konkreta mål som Botkyrka kommun har för sitt informationssäkerhetsarbete. Denna riktlinje ger direkt stöd och vägledning i hur verksamheterna ska arbeta med informationssäkerhet inom de berörda områdena. Riktlinjen är omfattande i sin natur och ämnar vara ett arbetsverktyg i Botkyrka kommuns långsiktiga arbete att höja informationssäkerhetsnivån, inte för att kunna efterlevas direkt vid införande.

Kommande arbete

Kommande arbete kommer att följa den process som är framtagen av MSB vid namn ”metodstöd för systematiskt informationssäkerhetsarbete” enligt nedan bild samt den plan som är framtagen ”Plan för informationssäkerhet i Botkyrka kommun 2022–2025.

TIDPLAN Implementering av LIS

- Identifiera & Analysera – Q1-Q2 2022
- Utforma – Q3-Q4 2022
- Använda – 2023
- Följa upp och förbättra – 2024
- Implementering slutförd, övergång till daglig drift – 2024 och framåt

Implementering, prioritering och efterlevnad i faser

På grund av riktlinjens omfattning och långsiktighet planeras det att riktlinjen i sin helhet gäller men att arbetet med implementering och efterlevnad sker i följande faser. Detta tillvägagångssätt brukas för att möjliggöra stöd inom samtliga områden men avgränsa prioriteringsordningen för implementering och efterlevnad av riktlinjen. Faserna begränsar ingen verksamhet från att stärka informationssäkerheten i annan ordning än fasindelningen utan kan ses som en rekommendation samt

en indikation på den centrala informationssäkerhetsorganisationens arbetsinriktning

Fas 1

Personalresurser och säkerhet, Organisation och ansvar, Hantering av tillgångar, Incidenthantering

Fas 2

Relationer med leverantörer, Anskaffning informationssystem, Styrning av behörigheter

Fas 3

Kontinuitetsplanering, Driftsäkerhet, Kommunikationssäkerhet

Fas 4

Fysisk säkerhet, Kryptering

Fas 5

Efterlevnad, Riskhantering

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Att göra en precis kostnadsberäkning för införandet av denna riktlinje går inte att genomföra på grund av dokumentets övergripande natur. Kostnader som kommer att uppstå för att efterleva riktlinjen går inte heller att uppskatta förrän typ, omfattning och nivå av skyddsåtgärder är överenskomna.

Det vi vet kommer att bli en kostnad i respektive förvaltning är bemanningen av informationssäkerhetsorganisationen där det främst är en ny permanent tjänst ”informationssäkerhetssamordnare” som vi rekommenderar ska finnas i varje förvaltning som måste rekryteras. Att inte anta detta arbetsverktyg och konkretiserande av den beslutade viljeriktningen för en höjd informationssäkerhetsnivå samt strukturerat och systematiskt säkerhetsarbete lämnar Botkyrka kommun sårbart, samt ger stora svårigheter att följa interna och externa krav.

Ett antal lagkrav har vitesbelopp som påföljd om organisationen inte efterlever dem. GDPR är möjligtvis den mest välkände men exempelvis kan även bristande efterlevnad av NIS direktivet och säkerhetsskyddslagen ge negativa ekonomiska konsekvenser. Ett strukturerat kommunövergripande informationssäkerhetsarbete är en kostnadseffektiv lösning då varje verksamhet och förvaltning kan ingå i arbetet och därmed slippa arbeta fram egna arbetssätt. Det är även kostnadseffektivt då ett kommunövergripande LIS skapar en robusthet i händelse av incidenter genom att samtliga verksamheter inom kommunen arbetar utifrån samma metodik, rutiner och riktlinjer.

Leif Eriksson
Kommundirektör

Pernilla Vera Jr
Trygghets- och säkerhetsdirektör

Bilaga

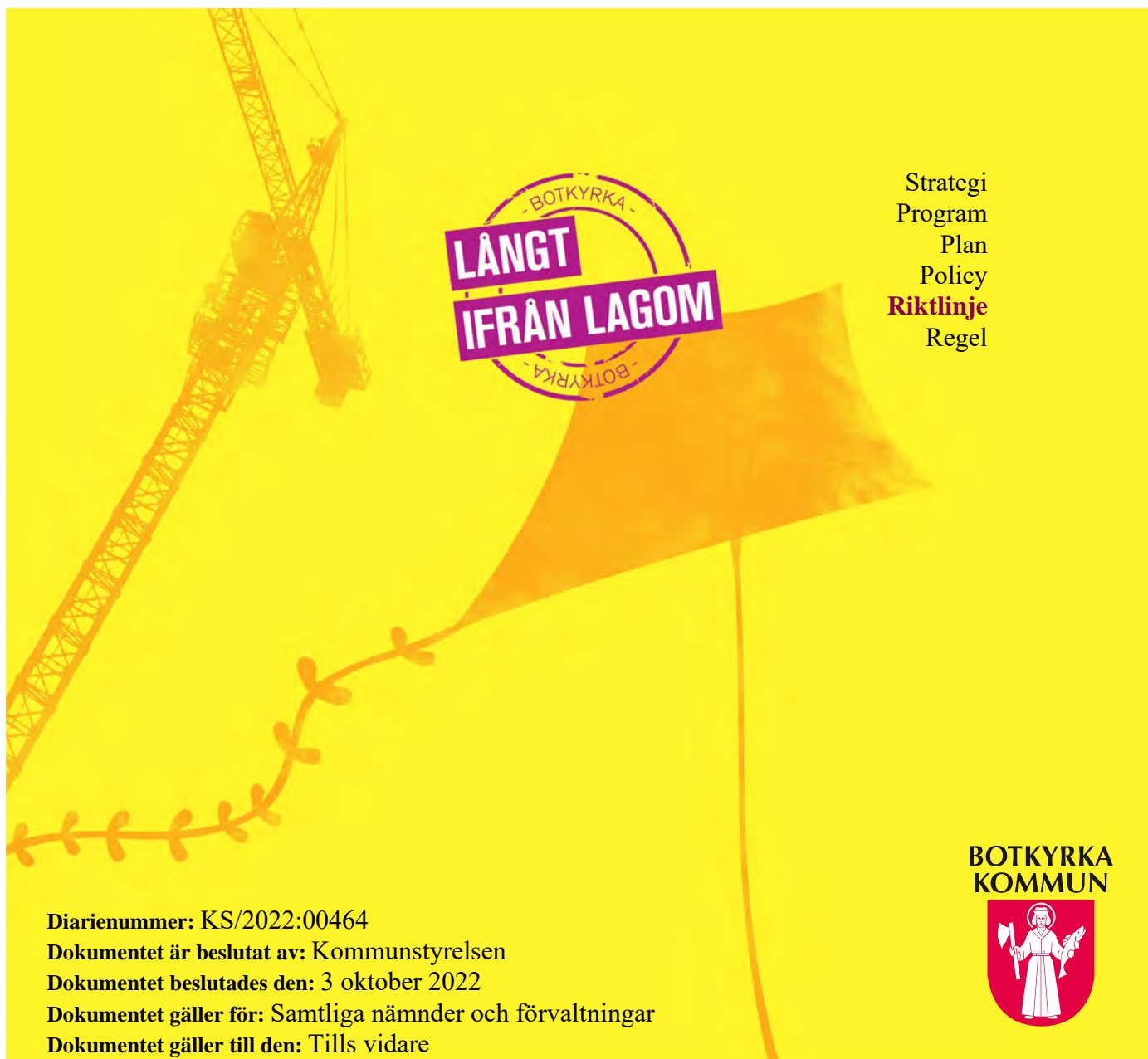
Riktlinje för informationssäkerhet

Expedieras till:

Trygghets- och säkerhetsdirektör

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Riktlinje för informations- säkerhet

Dokumentansvarig är: Informationssäkerhetsansvarig
För revidering av dokumentet ansvarar: Informationssäkerhetsansvarig
För uppföljning av dokumentet ansvarar: Informationssäkerhetsansvarig
Relaterade dokument: Policy för informationssäkerhet

Innehåll

1. Inledning	4
2. Informationssäkerhet	5
3. Definitioner	6
4. Omfattning	7
5. Identifiering och hantering av risk	7
6. Organisation och ansvar	8
7. Personalresurser och säkerhet	9
8. Behandling av tillgångar	11
9. Hantering av digitala verktyg	13
10. Styrning av behörigheter	14
11. Kryptering	16
12. Fysisk säkerhet	16
13. Driftsäkerhet	17
14. Kommunikationssäkerhet	20
15. Anskaffning, utveckling, underhåll och avveckling av informationssystem	20
16. Relationer med externa och interna leverantörer samt samarbeten med andra externa parter	22
17. Hantering av incidenter och brister i informationssäkerheten	23
18. Kontinuitetsplanering	25
19. Efterlevnad	26

1. Inledning

Denna riktlinje syftar till att konkretisera policyn för informationssäkerhet.

Botkyrka kommun är beroende av att behandla information för att kunna utföra sitt uppdrag. En effektiv och säker behandling av information är en förutsättning både för verksamheten och för förtroendet från medborgare, medarbetare, leverantörer samt externa parter.

Information är ett omfattande begrepp som inkluderar allt från kunskap och information som enskilda medarbetare besitter till information som lagras och behandlas i olika informationssystem.

Informationssäkerhetsarbetet ska vara en integrerad del av verksamheten och informationsbehandlingen.

I arbetet med informationssäkerhet ska följande förutsättningar och krav säkerställas:

- **Konfidentialitet** – åtkomst till informationen ska begränsas utifrån behov.
- **Riktighet** - informationen ska vara tillförlitlig, korrekt och fullständig.
- **Tillgänglighet** - informationen ska kunna användas, efter behov, av rätt person med behörighet.

Samtliga anställda, interna och externa aktörer på Botkyrka kommun ska ha kännedom om relevanta regelverk kring informationssäkerhet samt följa dessa.

All information ska ha ett tilldelat ägandeskap och alla som hanterar informationstillgångar ansvarar för att informationssäkerheten upprätthålls enligt informationssägarans kravställning.

Var och en ska vara uppmärksam på och rapportera händelser som kan påverka säkerheten för våra informationstillgångar.

Denna riktlinje beskriver den grundsäkerhetsnivå som gäller för all informationsbehandling i Botkyrka kommun som blivit klassad i nivå 1 till 3 för ett eller flera av skyddsområdena konfidentialitet, riktighet eller tillgänglighet.

För information klassad i nivå 4, och därmed har ett utökat skyddsbehov, ska styrdokument för Säkerhetsskydd i stället gälla.

1.1 Efterlevnad

Kommunen ska säkerställa att överträdelser av lagar, författningar eller avtalsförpliktelser, samt andra säkerhetskrav inte sker.

Informationssäkerhetsansvarig inom kommunen ska följa upp att alla säkerhetsrutiner inom respektive ansvarsområde utförs korrekt för att uppnå efterlevnad av kommunens informationssäkerhetsregelverk.

System och delar i IT-miljö, nätverk och tillhörande infrastruktur ska regelbundet kontrolleras så att informationens konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet upprätthålls. Alla åtgärder ska dokumenteras.

1.2 Ledningssystem

Botkyrka kommuns ledningssystem för informationssäkerhet består av:

- Policy för informationssäkerhet
- Riktlinje för informationssäkerhet
- Regler
- Rutiner, instruktioner, processer, handböcker, etc.

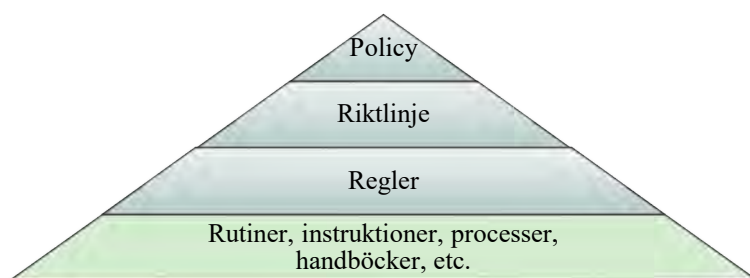

Bild 1: Botkyrka kommuns ledningssystem för informationssäkerhet (LIS)

1.4 Dokumentets struktur

Detta dokument är utformat enligt *Riktlinjer för styrdokument i Botkyrka kommun*. Riktlinjer vägleder och ger konkret stöd kring hur arbetsuppgifter bör utföras inom ett visst område. De kan rekommendera tillvägagångssätt och är därför mer detaljerade än en policy men inte lika detaljerade som en regel. Dokumentet följer också i stora delar samma struktur som ISO 27001, Riktlinjer för informationssäkerhetsåtgärder och har skapats med hjälp av MSB:s ¹metodstöd för ledningssystem för informationssäkerhet (LIS).

2. Informationssäkerhet

Informationssäkerhet omfattar skydd av Botkyrka kommuns informationstillgångar med syftet att säkerställa informationens konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet. All information Botkyrka kommun behandlar ska informationssäkerhetsklassificeras.

Informationssäkerhet uppnås genom införande och efterlevnad av relevanta policyer, riktlinjer, regler samt tekniska säkerhetslösningar i de verksamhetsprocesser och informationssystem där informationstillgångarna hanteras.

Med informationssäkerhet avses såväl administrativ säkerhet som teknisk säkerhet. Administrativ säkerhet avser införande av skyddsåtgärder av organisatorisk och administrativ natur, i form av utbildning, processer och rutiner. Med teknisk säkerhet avses införande av tekniska och logiska skyddsåtgärder.

¹ Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap

3. Definitioner

Begrepp	Förklaring
Andra externa parter	Andra kommuner och myndigheter
Arkivering	Bevarande av information på lång sikt och för andra syften än det ursprungliga bevarandet.
Autentisering	Kontroll (verifiering) av uppgiven identitet.
Behandling	All form av hantering, användning och manipulation av information oberoende om det utförs automatiserat eller ej.
Digitala verktyg	Hjälpmiddel som möjliggör medarbetares behandling av information exempelvis mobiltelefon, arbetsdator etc.
Extern leverantör	Privat leverantör som tillhandahåller produkter eller tjänster på uppdrag av Botkyrka kommun.
Information	Kunskap, data och källkod som har ett värde för Botkyrka kommun oavsett i vilken form som informationen behandlas.
Informationssystem	IT-tjänst, IT-system och annan teknisk utrustning som stödjer behandling av information. Definitionen av informationssystem omfattar exempelvis serversystem, arbetsdatorer, mobiltelefoner, nätverksutrustning, molntjänster, etc.
Informationstillgång	Avser all information oavsett om den behandlas manuellt eller automatiserat och oberoende av dess form eller miljön den förekommer i.
Intern leverantör	Förvaltningar, stiftelser och bolag inom Botkyrka kommuns verksamhet.
ISO 27000	Internationell standard framtagen för ledning och styrning av informationssäkerhetsarbete.
Kritisk	Informationstillgångar och informationssystem som är kritiska för Botkyrka kommuns verksamhet baserat på en riskbaserad bedömning.
Känslig	Information med åtkomst endast för en viss krets inom Botkyrka kommun och, i tillämpliga fall, även till behörig leverantör eller annan extern part.
Ledningssystem för informationssäkerhet (LIS)	Ett stöd för hur informationssäkerhetsarbetet genomförs i kommunens verksamhet.
Multifaktorautentisering (MFA)	Autentisering (identitetskontroll) med minst två former av information, exempelvis en kombination av lösenord, smartkort, och biometrisk.
Processer	Beskrivning av vilka resurser, aktiviteter och leverabler som krävs för att en uppgift ska anses vara fullföljd.
Riskbaserat arbetssätt	Förutsätter en dokumenterad riskbedömning med ett dokumenterat riskägarskap.
Sekretess	Förbud mot att röja sekretessinformation vare sig det sker muntligt, genom utlämnande av allmän handling eller på annat sätt.
Styrande dokument	Upprättande och underhåll av styrande dokument sker i enlighet med dokumentet "Riktlinjer för styrdokument i Botkyrka kommun".
Systemutvecklare	Tar fram och utvecklar data/IT-system eller delar av system.

4. Omfattning

Detta dokument omfattar all behandling av information, inklusive verktyg och processer, som tillhör Botkyrka kommun oavsett format och fysisk form. Riktlinjen omfattar alla förvaltningar och nämnder. I de fall informationen hanteras elektroniskt omfattas samtliga IT-miljöer. Om Botkyrka kommuns information behandlas i en extern miljö ska behandlingen vara reglerad i avtal i enlighet med denna riktlinje.

4.1 Hantering av undantag

Eventuella undantag ska riskbedömas, dokumenteras och godkännas av informationsägaren.

Säkerhetsåtgärder

Ett godkännande gällande undantag kan göras om ett behov av undantag föreligger. Ett godkännande av undantag förutsätter följande:

- a) Om behov av undantag föreligger ska ett riskbaserat angreppssätt, i enlighet med avsnitt 5 i denna riktlinje, styra eventuellt godkännande av undantag. Undantag är aldrig permanenta, utan har en begränsad giltighetstid på som längst ett år.
- b) Om behov av undantaget kvarstår efter ett år ska en ny riskbedömning genomföras.

5. Identifiering och hantering av risk

Riskarbetet ska säkerställa att informationssäkerhetsrisker i Botkyrka kommun identifieras, analyseras, bedöms, dokumenteras, rapporteras och hanteras.

5.1 Identifiering av informationssäkerhetsrisker

Informationssäkerhetsrisker som har betydelse för informationssäkerheten inom Botkyrka kommuns verksamhet ska identifieras och dokumenteras.

Säkerhetsåtgärder

- a) Botkyrka kommun ska identifiera och analysera informationssäkerhetsrisker årligen samt vid förändringar som har betydelse för informationssäkerheten.
- b) Vid identifiering av risker som rör Botkyrka kommuns information ska olika källor användas som underlag, exempelvis:
  - Inträffade incidenter.
  - Noteringar av brister i informationssäkerhetsskyddet.
  - Omvärldsbevakning (generella hotbildstrender).
  - I samband med anskaffning, utveckling och förändring av verktyg, processer, Informationssystem och IT-infrastruktur.

- Vid uppföljning gällande efterlevnad av Botkyrka kommuns styrande dokument.
- Hantering av undantag från Botkyrka kommuns riktlinjer för informationssäkerhet.
- Säkerhetstester.
- Externa revisioner av informationssäkerhet.

5.2 Hantering av informationssäkerhetsrisker

Risker som har betydelse för Botkyrka kommuns informationssäkerhet ska hanteras och dokumenteras enligt en fastställd process.

6. Organisation och ansvar

Botkyrka kommun ska ha en ändamålsenlig organisation med tydliga roller och tillhörande ansvar. Organisationen ska tillgodose att varje verksamhet inom Botkyrka kommun kan upprätthålla ett strukturerat informationssäkerhetsarbete där all information ska ha ett tilldelat ägandeskap och vara klassad.

6.1 Informationssäkerhetsforum

För att samordning och uppföljning av informationssäkerhetsarbetet ska kunna bedrivas effektivt ska det finnas ett kommunövergripande informationssäkerhetsforum. Forumet leds av informationssäkerhetsansvarig och består av informationssäkerhetsrepresentanter från varje förvaltning.

Forumet ska agera stödjande till Botkyrka kommun och främja erfarenhets- och kunskapsutbyte, bevaka vilket behov av stöd som finns i verksamheterna och föreslå förbättringar samt förankra och samordna informationssäkerhetsaktiviteter.

6.2 Roller och ansvar

Nedan följer de roller som ingår i informationssäkerhetsorganisationen samt rollernas ansvar.

Roll	Ansvar
Kommunfullmäktige	Fastställer kommunens informationssäkerhetspolicy och har det yttersta ansvaret för kommunens informationssäkerhet.
Kommunstyrelse	Fastställer kommunövergripande riktlinjer och regler.
Nämnder	Fastställer nämndövergripande styrdokument. Är personuppgiftsansvarig och bestämmer för vilka ändamål och hur uppgifter ska behandlas.
Kommundirektör	Säkerställer att kommunen efterlever gällande styrdokument samt de externa och interna kraven för informationssäkerhet.

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Informationssäkerhetsansvarig	Ansvarar för ledningssystemet för informationssäkerhet och för kommunövergripande uppföljning av de externa och interna kraven. Leder informationssäkerhetsforum för informationssäkerhetssamordnarna. Rapporterar till kommundirektören.
Förvaltningsdirektör	Fastställer förvaltningsspecifika styrdokument och informationssäkerhetsåtgärder.
Processägare	Ansvarar för att all informationsbehandling inom processen finns beskriven i enlighet med interna och externa krav och fastställda styrdokument.
Verksamhetsansvarig	Ansvarar för att all informationsbehandling inom egna verksamheten sker i enlighet med interna och externa krav och fastställda styrdokument.
Informationsägare	Informationsägaren ansvarar för informationstillgångar, inklusive personuppgifter, och är riskägaren för informationen och ska därför genomföra riskanalys. Ansvarar för att informationen informationssäkerhetsklassificeras. Informationsägaren ansvarar för informationens riktighet, tillgänglighet samt på vilket sätt informationen sprids i enlighet med klassificering, interna och externa krav.
Förvaltningsledare	Förvaltar informationen/informationssystemet på uppdrag av informationsägaren.
Informationssäkerhetssamordnare	Bör finnas en per förvaltning. Rapporterar till förvaltningarnas respektive Förvaltningsdirektör. Deltar i förvaltningsöverskridande informationssäkerhetsforum. Agerar stödfunktion för förvaltningen inom informationssäkerhetsfrågor. Ansvarar för förvaltningens riskregister.
Dataskyddsbud	Definition i enlighet med dataskyddsförordningen. Företräder de registrerades rättigheter inom förvaltningen. Granskar förvaltningens kapacitet att efterleva regelverket och är kontaktperson mot IMY.
Objektägare	Säkerställer att tekniska förutsättningar finns för att uppfylla krav och hantera risker.
Alla anställda, uppdragstagare och utomstående användare inom Botkyrka kommun	Ansvarar för att efterleva gällande regler för informationssäkerhet.

7. Personalresurser och säkerhet

Alla anställda, uppdragstagare och utomstående användare ska vara bedömt lämpliga samt förstå sitt ansvar inom informationssäkerhet. Det ska också säkerställas att de är medvetna om hot och problem som rör

informationssäkerhet, samt är rustade för att följa kommunens regelverk för informationssäkerhet när de utför sitt arbete för att minska risken för mänskliga fel.

7.1 Före och vid anställning

Lämplighet samt ansvar och skyldigheter gällande informationssäkerhet ska tydliggöras före och i samband med anställning eller kontraktering av en medarbetare eller uppdragstagare.

Säkerhetsåtgärder

- a) Vid rekrytering till en tjänst som medför åtkomst till känslig, kritisk eller konfidentiell information ska en fastslagen process finnas som innefattar beslut om bakgrundkontroll och/eller säkerhetsprövning av kandidaten.
- b) Anställningsvillkoren ska tydligt definiera det ansvar samt de rättigheter och skyldigheter en anställning medför utifrån ett informationssäkerhetsperspektiv.
- c) Botkyrka kommun ska ha standardiserade avtalstexter gällande sekretess och hantering av digitala verktyg att använda vid upprättande av anställningsavtal.
- d) Aktiviteter som rör informationssäkerhetsfrågor och som sker i samband med att en ny medarbetare anställs ska följa en fastställd process.

7.2 Under anställningstiden

Medarbetare ska vara medvetna om och uppfylla sitt ansvar för Botkyrka kommuns informationssäkerhet.

Säkerhetsåtgärder

- a) Samtliga medarbetare ska utbildas i och påminnas regelbundet om:
  - Sitt ansvar i sin nuvarande roll gällande skydd av Botkyrka kommuns information och informationssystem.
  - Risker som kan uppstå vid hantering av Botkyrka kommuns information och informationssystem.
  - Hur rapportering sker av eventuella brister i skyddet av, samt incidenter gällande, Botkyrka kommuns information och informationssystem.
- b) Genomförandet av utbildning ska dokumenteras för att säkerställa att medarbetare ska ha genomfört relevanta utbildningar.

7.3 Vid förändring eller upphörande av anställning och uppdrag

När anställda, uppdragstagare och utomstående användare lämnar Botkyrka kommun eller ändrar anställningsförhållande ska det ske på ett ordnat sätt.

Säkerhetsåtgärder

Botkyrka kommun ska följa en dokumenterad process vid förändring och upphörande av anställning eller uppdrag. Processen ska innehålla minst kontrollpunkter för:

- Återlämnande av digitala verktyg som tillhör Botkyrka kommun.
- Indragning eller förändring av behörigheter.
- Att all information som medarbetaren ansvarar för överlämnas till en ny utsedd informationsägare.

7.4 Disciplinär process

Botkyrka kommun ska ha en fastställd och kommunicerad process för att vidta åtgärder mot medarbetare som bryter mot Botkyrka kommuns styrande dokument.

8. Behandling av tillgångar

Botkyrka kommuns informationstillgångar ska vara skyddade på ett säkert sätt avseende konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet. Arbetet med informationssäkerhet ska sträva efter att balansera risker mot skyddsåtgärder. Arbetet ska inom varje område planeras, styras och utföras konsekvent.

Inledning

Samtliga informationstillgångar ska vara identifierade, informationssäkerhetsklassificerade och förtecknade. Av förteckningen ska framgå vem som är informationsägare.

Risk- och sårbarhetsanalys ska identifiera tänkbara störningar, allvarliga händelser samt extraordinära händelser. Arbetet syftar till att skapa robusta informationssystem samt identifiera och analysera skyddsvärda informationstillgångar. Arbetet ska fokusera på förebyggande insatser och konkreta skyddsåtgärder för människor, egendom och miljö.

8.1 Ansvar för tillgångar

Botkyrka kommun ska ha en dokumentation över informationstillgångar och informationssystem. Ansvar för att skydda dessa tillgångar ska dokumenteras.

8.2 Förteckning över tillgångar

Säkerhetsåtgärder

- a) Information och informationssystem ska vara förtecknade och ha ett utsett ägarskap.
- b) Verktyg, för att behandla och lagra information, ska vara förtecknade och ha ett utsett ägarskap.

c) Interna och externa tjänster som exempelvis kommunikationstjänster, molntjänster, etc. ska vara förtecknade och ha ett utsett ägarskap samt hanteras i enlighet med Botkyrka kommuns gällande styrdokument för informationssäkerhetskrav på leverantörer.

8.3 Användning av tillgångar

Säkerhetsåtgärder

Regler för användning av Botkyrka kommuns informationssystem, information samt tjänster och funktioner som är tillgängliga för medarbetare via Botkyrka kommuns infrastruktur ska vara dokumenterad och kommunicerad till respektive medarbetare.

8.6 Informationssäkerhetsklassificering

Botkyrka kommuns information ska informationssäkerhetsklassificeras för att kunna säkerställa att informationen skyddas och hanteras i enlighet med dess betydelse. Detta innefattar skydd mot otillåten behandling samt bevarande av informationens konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet.

Säkerhetsåtgärder som vidtas för att skydda informationen ska, förutom identifierade risker även beakta den senaste utvecklingen, genomförandekostnader och informationsbehandlingsens art, omfattning, sammanhang och ändamål.

Vid informationssäkerhetsklassificering ska det bedömas i vilken grad förlust av konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet hos information innebär en negativ påverkan på egen eller annan verksamhet och dess tillgångar, eller på enskild individ.

Säkerhetsåtgärder

Informationssäkerhetsklassificering ska ske regelbundet med hänsyn till krav på konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet enligt en fastställd process.

8.7 Märkning av information

Utöver att information ska informationssäkerhetsklassas ska dokument märkas enligt rådande metadatastruktur med hänsyn till dokumentens informationssäkerhetsklassificering. Syftet med att märka dokument är att synliggöra vilka dokument som kräver särskild behandling på grund av innehållet i dokumentets säkerhetsvärde, vilket metadatastrukturen ska tillgodose.

8.8 Hantering av information

Säkerhetsåtgärder

- a) Respektive informationsklass ska ha dokumenterade regler för hur information ska hanteras och skyddas i olika behandlingssituationer.
- b) Information som behandlas av Botkyrka kommun på uppdrag av extern part ska hanteras och skyddas enligt dokumenterade instruktioner från den externa parten godkända av Botkyrka kommun.

8.9 Informationssäkerhetsklassificering av informationssystem och verktyg

Informationssystem och verktyg ska informationssäkerhetsklassificeras för att kunna säkerställa verksamhetens krav på konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet.

Säkerhetsåtgärder

Informationssystem ska minst uppfylla de informationssäkerhetskrav som ställs på dessa.

9. Hantering av digitala verktyg

9.1 Mobil datoranvändning och distansarbete

Användning av bärbara digitala verktyg, exempelvis datorer, mobiltelefoner, som lagrar eller har tillgång till information som tillhör Botkyrka kommun ska ske på ett sådant sätt att risken för obehörig tillgång till information minimeras.

Säkerhetsåtgärder

- a) Bärbara digitala verktyg ska vara försedda med skydd mot obehörig användning samt skydd mot obehörig tillgång till information som är lagrad på utrustningen.
- b) Medarbetares hantering, ansvar, rättigheter och skyldigheter gällande digitala verktyg ska i regleras i styrande dokument, inkluderas i anställningsförfarandet samt utbildas i regelbundet.

9.2 Distansarbete

Säkerhetsåtgärder

- a) Distansarbete och uppkoppling från externt nätverk till Botkyrka kommuns interna nätverk ska endast ske via Botkyrka kommuns godkända metoder och från hanterade digitala verktyg.
- b) Distansarbete och uppkoppling från externa nätverk till Botkyrka kommuns verksamhetssystem ska endast ske via Botkyrka kommuns godkända metoder och från hanterade digitala verktyg.
- c) Metoden för uppkoppling mot Botkyrka kommuns interna nätverk vid distansarbete ska kräva multifaktorsautentisering.

10. Styrning av behörigheter

Åtkomst till information och IT-system ska styras enligt dokumenterade processer.

10.1 Regler för styrning av åtkomst

Säkerhetsåtgärder

- a) Tilldelning av behörigheter till information, informationssystem och IT-tjänster ska utgå från medarbetarens ”behov-att-känna-till” och ”behov-att-kunna-utföra” för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.
- b) Beställning och godkännande av användarkonton och behörigheter ska vara uppdelat på två olika roller.

- Närmaste chef ansvarar för behörighetsbeställningar.
- Informationsägaren ansvarar för godkännanden.

10.2 Registrering av användare

Säkerhetsåtgärder

- a) Registrering av användarkonton ska ske enligt en fastställd process. Processen ska innehålla minst kontrollpunkter innan aktivering för att:
  - Det finns en formell och spårbar beställning.
  - Användarkonton är personliga så att användarna kan vara kopplade till och hållas ansvariga för sina handlingar.
  - Användare ska ha genomgått utbildning inom informationssäkerhet, genomförd utbildning loggas.
- b) Registrering av användarkonton loggas.

10.3 Tilldelning av behörigheter

Säkerhetsåtgärder

- a) Tilldelning av behörigheter ska ske enligt en fastställd process. Processen innehåller minst kontrollpunkter för att:
  - Det ska finnas en formell och spårbar beställning.
  - Tilldelning av förhöjda åtkomsträttigheter, som exempelvis *administrator* är restriktiv och ska tilldelas till ett användarkonto som skiljer sig från det användarkonto som används för ordinarie verksamhet.
- b) Tilldelning av åtkomsträttigheter ska loggas.
- c) Tilldelning av åtkomsträttigheter ska om tekniskt möjligt alltid styras av fastställda roller.

10.4 Hantering av förhöjda åtkomsträttigheter

Säkerhetsåtgärder

Inloggning med användarkonton med förhöjda behörigheter ska använda multifaktorsautentisering.

105 Granskning av användarkonton och åtkomsträttigheter

Säkerhetsåtgärd

Granskning av användarkonton, behörigheter samt förhöjda behörigheter ska ske enligt informations säkerhetsklassificeringskraven.

106 Borttagning och förändring av användarkonton och behörigheter

Säkerhetsåtgärder

- a) Förändring och upphörande av anställning eller uppdrag ska hanteras enligt avsnitt 7.3.
- b) Inaktivering eller annan förändring av användarkonton och åtkomsträttigheter ska loggas.

10.7 Begränsning av åtkomst till information och funktioner i informationssystem

Säkerhetsåtgärder

Typ av behörighet (skapa, läsa, ändra, radera) till information och funktioner i informationssystem ska styras av användarens roll.

10.8 Säkra inloggningsrutiner

Säkerhetsåtgärder

Inloggning ska använda multifaktorsautentisering oavsett enhet eller plats.

10.9 Hantering av lösenord

Organisationen ska sträva efter att minimera användandet av lösenord och i stället använda multifaktorautentisering. Vid tillfällen där MFA inte är applicerbart och lösenord krävs, ska nedanstående följas.

Säkerhetsåtgärder

- a) Informationssystem ska ha följande funktioner aktiverade som ska säkerställa att:
  - Lösenord med hög kvalitet väljs.
  - Lösenord regelbundet förnyas.
  - Lösenord inte visas.
  - Lösenord aldrig lagras och överförs i klartext.

- b) För Informationssystem som inte har stöd för funktionerna enligt ovan ska användarna bli påmind om att regelbundet byta lösenord samt att välja lösenord av hög kvalitet.
- c) Vid installation av Informationssystem ska eventuella standardlösenord och roller bytas.

11. Kryptering

Ej krypterad information är läsbar för alla. Kryptering innebär att informationen kodas så att den inte går att läsa utan en nyckel för dekryptering. Skyddsvärd information i informationssystem och IT-tjänster ska skyddas genom kryptering, antingen av informationen i sig, lagringsmedia eller kommunikationsvägarna.

11.1 Användning av kryptering

Botkyrka kommuns information ska, i enlighet med informationssäkerhetskraven, skyddas mot obehörig åtkomst genom kryptering av informationen.

Säkerhetsåtgärder

- a) Användning av kryptering för att skydda information mot obehörig åtkomst ska styras av:
- Hanteringsregler som är en följd av informationens informationssäkerhetsklassificering.
  - Risker som identifierats mot Botkyrka kommuns information.
  - Externa krav.
- b) Endast väl etablerade och ej brutna krypteringsalgoritmer och längder på kryptografiska nycklar ska användas vid kryptering av information.

11.2 Nyckelhantering

Kryptografiska nycklar ska skyddas mot förändring och förlust.

Säkerhetsåtgärder

Hantering av kryptografiska nycklar ska följa en fastställd process som omfattar moment för att generera, lagra, arkivera, distribuera, återkalla samt förstöra nycklar.

12. Fysisk säkerhet

12.1 Skydd av utrymmen

Botkyrka kommuns information ska skyddas i enlighet med dess skyddsvärde och utrymmen ska skyddas mot obehörigt tillträde, skador och störningar.

12.2 Fysisk säkerhetsavgränsning och tillträdesbegränsningar

Säkerhetsåtgärder

Utrymmen där informationssystem och information förvaras ska skyddas i förhållande till informationens informations säkerhetsklass.

12.3 Skydd av utrustning

Säkerhetsåtgärder

Botkyrka kommuns utrustning som direkt eller indirekt medverkar vid behandling och lagring av information ska skyddas mot obehörigt tillträde, skador och störningar.

12.4 Placering och skydd av utrustning

Säkerhetsåtgärder

Nätverksutrustning, servrar och annan IT-utrustning som hanterar information ska placeras i utrymmen med fysisk säkerhetsavgränsning samt tillträdesbegränsning enligt rådande riktlinje för datorhallar MSB.

12.5 Tekniska försörjningssystem

Säkerhetsåtgärder

Tekniska försörjningssystem som exempelvis internet, elkraft och kyla, ska vara dimensionerade för att möta verksamhetskrav på tillgänglighet av informationssystem.

13. Driftsäkerhet

Botkyrka kommun ska ha en säker drift av sina informationssystem.

13.1 Dokumenterade driftsrutiner

Säkerhetsåtgärder

- a) Driftdokument ska vara upprättade för samtliga informationssystem som betraktas ingå i Botkyrka kommuns verksamhet och ska revideras vid behov eller enligt fastställt schema.
- b) Driftdokument ska vara tillgängliga för de medarbetare som behöver den.

13.2 Ändringshantering

Förändringar av informationssystem och IT-infrastruktur ska ske kontrollerat.

Säkerhetsåtgärder

Förändringar av informationssystem och IT-infrastruktur ska följa en fastställd process. Processen ska innehålla minst kontrollpunkter för att:

- Identifiera och hantera eventuella informationssäkerhetsrelaterade risker (konfidentialitet, riktighet, tillgänglighet), som kan uppstå som en konsekvens av förändringen.
- Funktionella samt säkerhetstester är genomförda.
- Eventuell påverkan på kontinuitets- och återställningsplaner identifieras och behandlas.
- Säkerställa integriteten i installationsförfarandet mellan acceptanstest och produktion.

13.3 Uppdelning av test och produktionsmiljöer

Säkerhetsåtgärder

- a) Produktions-, test- och utvecklingsmiljöer ska vara åtskilda i syfte att minska risken för obehörig åtkomst samt risken för att någon av miljöerna påverkas på ett okontrollerat sätt.
- b) Föreligger behov av testaktiviteter i produktionsmiljön ska ett riskbaserat angreppssätt i enlighet med avsnitt 5 i dessa riktlinjer styra eventuellt godkännande av undantag.

13.4 Skydd mot skadlig kod

Godkända informationssystem som kan påverkas av skadlig kod ska kontrolleras och skyddas mot detta.

Säkerhetsåtgärder

- a) informationssystem ska ha ett skydd mot skadlig kod installerat.
- b) Uppdatering av signaturer för skadlig kod ska ske regelbundet och med automatik.
- c) För kritiska informationssystem ska, utöver signaturer, även kompletterande skydd användas såsom analys av beteende och trafikmönster för att upptäcka eventuell skadlig kod.

13.5 Säkerhetskopiering

Säkerhetskopiering av information och programvara ska utföras regelbundet och med en omfattning i enlighet med verksamhetens samt gällande skydds-krav för att uppnå tillräcklig redundans.

Säkerhetsåtgärder

- a) Säkerhetskopiering ska ske efter verksamhetens fastställda krav.
- b) Tester för att återskapa information från säkerhetskopior ska ske regelbundet.
- c) Säkerhetskopior ska skyddas i enlighet med de behandlingskrav som följer av informationssäkerhetsklassen på den kopierade informationen.

d) Säkerhetskopior ska förvaras på en annan plats och på ett tillräckligt avstånd för att inte utsättas för eventuella skador vid en informationssäkerhetshändelse på det ordinarie driftstället.

13.6 Loggning

Säkerhetsåtgärder

Händelser i informationssystem ska loggas i enlighet med informationens informationssäkerhetsklass för att kunna vara underlag för övervakning och utredningar.

13.7 Loggning av händelser

För att möjliggöra identifiering och uppföljning av avvikande beteenden ska loggning vara aktiverat på godkända informationssystem.

Säkerhetsåtgärder

- a) Händelseloggar som registrerar användaraktiviteter, administratörsaktiviteter, avvikelser, fel och informationssäkerhetshändelser skapas, granskas och bevaras.
- b) Avvikelser från normala beteenden kunna detekteras och ska resultera i ett larm.

13.8 Synkronisering av tid

Säkerhetsåtgärder

Informationssystem ska synkronisera sin tid med en av kommunen definierad källa för korrekt tid.

13.5 Styrning av informationssystem

Informationssystem ska vara installerade och konfigurerade så att beslutad nivå på skydd av Botkyrka kommuns information upprätthålls.

Säkerhetsåtgärder

Botkyrka kommun ska dokumentera en lägsta accepterad nivå gällande informationssäkerhet för informationssystem.

13.6 Hantering av tekniska sårbarheter

Informationssystem ska skyddas i nivå med informationssäkerhetsklassningen avseende utnyttjande av tekniska sårbarheter.

Säkerhetsåtgärder

- a) Det ska finnas fastställda rutiner för säkerhetsuppdatering.
- b) Härdning ska ske utifrån informationens behov av skyddsåtgärder.

14. Kommunikationssäkerhet

Nätverk ska vara skyddade mot obehörig åtkomst och obehörig påverkan.

14.1 Säkerhetsåtgärder för nätverk

Säkerhetsåtgärder

- a) Botkyrka kommun ska ha en dokumenterad nätverksarkitektur som definierar arkitekturprinciper, inklusive zonmodell och övergripande nätverkstopologi, för att uppfylla informationssystemens krav på konfidentialitet, riktighet, tillgänglighet.
- b) Botkyrka kommun ska ha fastställda processer samt personella och tekniska resurser för att upptäcka och larma för avvikande trafikmönster och beteenden.
- c) Förändringar i nätverkstopologi samt regler som styr nätverkstrafik ska följa den fastställda processen för ändringshantering, avsnitt 13.2 Ändringshantering.

15. Anskaffning, utveckling, underhåll och avveckling av informationssystem

Vid upphandling/anskaffning av informationssystem ska dataskydd, gallring och arkivering vägas in och beaktas särskilt för att stötta informationens hela livscykel. Plan för avveckling ska finnas redan vid anskaffning av ett informationssystem (informationens livscykel). Information som gallras ska förstöras på ett sådant sätt att uppgifterna inte kan återskapas eller komma i orätta händer.

15.1 Säkerhetskrav på informationssystem

Anskaffning, utveckling, underhåll och avveckling av informationssystem ska föregås av analys och specifikation av informationsmängd och informationssäkerhetskrav.

Säkerhetsåtgärder

Processer ska finnas för att analysera och specificera informationssäkerhetskrav i samband med anskaffning, utveckling, underhåll och avveckling av informationssystem.

15.2 Säkerhet i utvecklings- och supportprocesser

Säkerhetsåtgärder

Informationssystem ska utformas för att stödja beslutad nivå av informationssäkerhet.

15.3 Säker utveckling

Säkerhetsåtgärder

- a) Kontrollpunkter för informationssäkerhetskrav ska ingå i alla steg i Botkyrka kommuns utvecklingsprocess.
- b) Anställda och anlitate systemutvecklare ska vara utbildade i att utveckla säker programkod.
- c) Generella informationssäkerhetskrav samt praxis för att skriva säker programkod i samband med utveckling av informationssystem ska vara dokumenterade.

15.4 Utlagd systemutveckling

Säkerhetsåtgärder

Botkyrka kommun ska övervaka systemutveckling som är utlagd till extern part. Övervakningen ska säkerställa att minst:

- Äganderätten är reglerad.
- Systemutvecklingen följer Botkyrka kommuns krav på säker utveckling eller motsvarande.

15.5 Säkerhetstestning

Säkerhetsåtgärder

Nya och förändrade informationssystem som behandlar eller lagrar information ska testas med avseende på beslutad informationssäkerhetsnivå under utvecklingsfasen samt innan informationssystem tas i drift.

15.6 Skydd av testdata

Data som används i utvecklings och testmiljöer ska inte överstiga informationssäkerhetsklass 2.

Säkerhetsåtgärder

- a) Information ska anonymiseras i de fall informationen används i samband med utveckling och test av informationssystem.
- b) Testsystem och utvecklingssystem ska följa de krav på säkerhetsåtgärder som är en följd av informationens informationssäkerhetsklassificering.

15.7 Avveckling av informationssystem

Vi varje avveckling av informationssystem ska riskbedömning genomföras och dokumenteras.

Säkerhetsåtgärder

- a) Vid avveckling av informationssystem ska informationen förstöras på ett sådant sätt att uppgifterna inte kan återskapas eller komma i orätta händer.
- b) Den utvalda metoden för radering av information vid avveckling av informationssystem ska dokumenteras.
- c) Den utvalda metoden för radering av information vid avveckling av molntjänst ska regleras i avtal.

16. Relationer med externa och interna leverantörer samt samarbeten med andra externa parter

Samverkan med konsulter, externa leverantörer och entreprenörer ska regleras genom avtal. Vid behov av åtkomst till informationsresurser ska en riskbedömning göras för att säkerställa att informationens skyddsbehov upprätthålls. Informationssäkerhetskrav enligt kommunens riktlinjer ska vara reglerade och dokumenterade med externa och interna leverantörer samt andra externa parter.

Säkerhetsåtgärder

Nivån på säkerhet gällande Botkyrka kommuns information ska bibehållas då dessa behandlas (är åtkomliga, eller lagras m.m.) av en leverantör eller annan extern part och då detta sker utan övervakning från Botkyrka kommun.

16.2 Hantering av informationssäkerhet i avtal med externa leverantörer och andra externa parter

Säkerhetsåtgärder

Informationssäkerhetskrav ska ingå i avtal med externa leverantörer och andra externa parter då dessa behandlar information som Botkyrka kommun äger.

Avtalen ska innehålla minst:

- Regler för användning, hantering samt skydd av informationen.
  - endast personal hos den externa leverantören som behöver ta del av informationen/utrustningen för att kunna utföra sitt uppdrag gentemot Botkyrka kommun ska ha rätt att ta del av den samt att den externa leverantören håller en förteckning över vilka individer/grupper/roller som har rätt att ta del av/behandla informationen/utrustningen.
- Skyldighet att underteckna sekretessförbindelser.
- Ägarskap och hantering av såväl materiella som immateriella tillgångar vid avtalets upphörande.
- Botkyrka kommuns rätt till uppföljning och granskning av avtalspartens efterlevnad av avtalet.

16.3 Hantering av informationssäkerhet i dokumenterade överenskommelser med interna leverantörer

Säkerhetsåtgärd

Informationssäkerhetskrav ska ingå i dokumenterade överenskommelser mellan informationsägare och interna leverantörer då dessa behandlar information som informationsägare äger. Den dokumenterade överenskommelsen ska innehålla minst:

- Regler för användning, hantering samt skydd av informationen.
- Föreskrivning om att endast personal hos den interna leverantören som behöver ta del av informationen/utrustningen för att kunna utföra sitt uppdrag gentemot informationsägare. Informationsägaren ska ha rätt att ta del av den samt att den interna leverantören håller en förteckning över vilka individer/grupper/roller som har rätt att ta del av/behandla informationen/utrustningen.
- Skyldighet att dokumentera sekretessförbindelser.
- Ägarskap och hantering av såväl materiella som immateriella tillgångar vid den dokumenterade överenskommelsens upphörande.
- Informationsägarens rätt till uppföljning och granskning av den interna leverantörens efterlevnad av den dokumenterade överenskommelsen.

16.4 Hantering av informationssäkerhet i avtal vid överföring av informationsägarskap

Säkerhetsåtgärd

Vid överföring av information där ägarskapet av informationen övergår till annan part ska överlämning av ägarskap samt bedömd säkerhetsnivå regleras i avtal.

17. Hantering av incidenter och brister i informationssäkerheten

Informationssäkerhetsincidenter och brister i informationssäkerheten ska hanteras systematiskt och dokumenteras.

Brister ska följas upp med intentionen att en grundorsak identifieras.

Som brister räknas avsaknad eller fel i informationssystem och skyddsåtgärder som kan medföra obehörig åtkomst till information, påverka riktigheten i information eller påverka tillgängligheten för någon av Botkyrka kommuns informationstillgångar.

17.1 Ansvar och rutiner

Säkerhetsåtgärder

a) Ansvar för hantering av informationssäkerhetsincidenter ska fastställas och kommuniceras.

b) Rutiner för att rapportera, dokumentera samt hantera informationssäkerhetsincidenter och rapportera de brister i informationssäkerheten ska vara fastställda. Rutinerna inkluderar minst sätt att:

- Rapportera brister i informationssäkerheten.
- Dokumentera samtliga informationssäkerhetsincidenter.
- Aktivt hantera informationssäkerhetsincidenter.
- Eskalera en informationssäkerhetsincident.
- Kommunicera informationssäkerhetsincidenter internt samt till myndigheter och andra relevanta externa parter.

c) Om ej kompetensen finns internt ska avtal finnas med extern leverantör som kan kallas in i det akuta skedet och agera vid allvarlig pågående informationssäkerhetsincident, så som exempelvis ransomware attack.

17.2 Rapportering av informationssäkerhetsincidenter

Säkerhetsåtgärder

Medarbetare ska informeras om sin skyldighet att rapportera informationssäkerhetsincidenter samt hur denna rapportering sker.

17.3 Rapportering av brister

Säkerhetsåtgärder

Medarbetare ska informeras om sin skyldighet att rapportera upplevda brister i skyddet av information och informationssystem samt hur denna rapportering sker.

17.4 Bedömning av informationssäkerhetsincidenter

Säkerhetsåtgärder

Botkyrka kommun ska ha en modell för att bedöma och gradera allvarligheten i en informationssäkerhetsincident.

17.5 Uppföljning av informationssäkerhetsincidenter

Säkerhetsåtgärder

Inträffade informationssäkerhetsincidenter ska sammanställas, utvärderas och dokumenteras samt ligga till grund för Botkyrka kommuns arbete med informationssäkerhetsrisker.

17.6 Insamling av bevis

Säkerhetsåtgärder

Botkyrka kommun ska ha kapacitet och rutiner för insamling och bevarande av bevis i samband med informationssäkerhetsincidenter med hänsyn till att incidenter kan få rättsliga följder.

18. Kontinuitetsplanering

Beredskaps- och kontinuitetsplaner för Botkyrka kommuns kritiska verksamhetsprocesser och kritiska informationssystem ska finnas. Planerna ska beskriva de åtgärder som ska vidtas för att hantera och upprätthålla verksamheten vid allvarliga och omfattande avbrott, störningar eller kriser.

18.2 Utveckling av beredskapsplaner

Säkerhetsåtgärder

- a) Möjliga scenarier som påverkar verksamhetsprocesser ska identifieras tillsammans med sannolikheten och effekten av dessa.
- b) Identifiering av verksamhetskrav och bedömning av risker ska ske minst vartannat år eller vid större förändringar i verksamheten eller kravställningar.
- c) Botkyrka kommuns olika verksamheter ska ha utvecklade beredskapsplaner som beskriver de åtgärder som ska vidtas för att hantera allvarliga och omfattande avbrott, störningar och kriser. Planerna ska underhållas beroende på förändrade krav och förutsättningar.

18.3 Test av beredskapsplaner

Säkerhetsåtgärder

- a) Beredskapsplaner ska testas årligen eller i samband med större förändringar.
- b) Resultat från tester ska dokumenteras och ligga till grund för förbättringar av planerna.

18.4 Utveckling av kontinuitetsplaner

Säkerhetsåtgärder

- a) Botkyrka kommuns olika verksamheter ska ha utvecklade kontinuitetsplaner. Planerna ska underhållas beroende på förändrade krav och förutsättningar.
- b) Kontinuitetsplaner ska följa definierade krav på konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet för informationen.
- c) Krav och mandat för att aktivera kontinuitetsplaner ska fastställas och dokumenteras.

18.5 Test av kontinuitetsplaner

Säkerhetsåtgärder

- a) Kontinuitetsplaner ska testas årligen eller i samband med större förändringar.
- b) Resultat från tester ska dokumenteras och ligga till grund för förbättringar av planerna.

18.6 Återställningsplaner

Säkerhetsåtgärder

Baserat på verksamhetens krav på tillgång till information ska återställningsplaner utformas. Planerna ska beskriva enligt vilka prioriteringar och rutiner Botkyrka kommun ska återgå till normal verksamhet efter ett avbrott eller en större verksamhetsstörning.

18.7 Utveckling av återställningsplaner

Säkerhetsåtgärder

- a) Botkyrka kommun ska ha utvecklade återställningsplaner för kritiska verksamhetsprocesser samt kritiska informationssystem.
- b) Planerna ska underhållas beroende på förändrade krav och förutsättningar.

18.8 Test av återställningsplaner

Säkerhetsåtgärder

- a) Återställningsplaner ska testas årligen eller i samband med större förändringar.
- b) Resultat från tester ska dokumenteras och ligga till grund för förbättringar av planerna.

19. Efterlevnad

19.1 Identifiering av tillämpliga interna och externa krav

Tillämpliga styrande dokument, lagstiftning, eventuella krav i avtal och dokumenterade överenskommelser som har påverkan på utformning, drift, användning av informationssystem ska identifieras.

Säkerhetsåtgärder

- a) Ansvar för identifiering av tillämplig lagstiftning, eventuella krav i avtal och dokumenterade överenskommelser ska dokumenteras och kommuniceras.
- b) Tillämpliga lagstiftning, eventuella krav i avtal och dokumenterade överenskommelser som har påverkan på utformning, drift, användning av informationssystem ska återspeglas, där så är lämpligt, i form av säkerhetsåtgärder i Botkyrka kommuns styrande dokument för informationssäkerhet.

19.2 Granskning av informationssäkerhet

Säkerhetsåtgärder

- a) Efterlevnad av säkerhetsåtgärder som är definierade i riktlinje för informationssäkerhet samt i Botkyrka kommuns övriga styrande dokument för informationssäkerhet ska granskas regelbundet.
- b) Botkyrka kommuns tillvägagångssätt för att hantera informationssäkerhet och införande av säkerhetsåtgärder bör även granskas regelbundet av en oberoende part.
- c) Botkyrka kommuns styrande dokument för informationssäkerhet ska minst granskas i enlighet med Riktlinje för styrande dokument i Botkyrka kommun.

19.3 Efterlevnad av policy, regler och anvisningar

Säkerhetsåtgärder

Botkyrka kommuns ska ha metoder och verktyg för att regelbundet mäta och rapportera efterlevnad av Botkyrka kommuns styrande dokument för informationssäkerhet.

19.4 Säkerhetstester

Säkerhetsåtgärder

- a) En testplan gällande säkerhetstester av informationssystem ska upprättas årligen. Planerna ska innehålla minst att sårbarhetsavsökning och intrångstester ska genomföras vid ett flertal tillfällen per år.
- b) Resultat från genomförda säkerhetstester ska dokumenteras och ligga till grund för förbättringsarbete.

§ 150

Plan för informationssäkerhet i Botkyrka kommun 2022-2025 KS/2022:00467

Beslut

Kommunstyrelsen antar dokumentet Plan för informationssäkerhet i Botkyrka kommun 2022–2025.

Sammanfattning

Planens målbild är att lyfta Botkyrka kommuns förmåga inom informationssäkerhetsområdet från nuvarande nivå till önskad nivå. För att höja nivån på hela kommunens förmåga behöver samtliga förvaltningar arbeta tillsammans, där kommunledningsförvaltningn (KLF) är initiativtagare, projektdrivande samt stödjande part.

I dagsläget görs flertalet bra initiativ inom kommunens verksamheter men det finns ingen kommunövergripande plan eller inriktning. Detta tvingar verksamheterna till att vara autonoma utan central samordning och styrning. Konsekvenserna av detta tillstånd är förutom ökade kostnader och ineffektivitet också att kommunen som helhet lämnas sårbar.

Planen föreslår att:

- Implementera ett kommunövergripande ledningssystem för informationssäkerhet (LIS) i enlighet med ISO 27000 och MSB metodstöd.
- Utbilda alla medarbetare, berörda chefer och ledning i informationssäkerhet.
- Implementera kommunövergripande styrdokument (Policy, Riktlinje, Regler).
- Klassa all information.
- Genomför risk- och sårbarhetsanalys och Gap-analyser utifrån ISO27000 serien samt interna och externa krav och mål.
- Definiera en informationssäkerhetsorganisation som kan förvalta och utveckla informationssäkerheten över tid.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2022-08-24.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Samtliga nämnder och förvaltningar
Trygghets- och säkerhetsdirektör Pernilla Vera Jr
Botkyrka kommuns styrdokument

Referens

peter.sjolund@botkyrka.se
mattias.markenstrand@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Plan för informationssäkerhet i Botkyrka kommun 2022-2025

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut:

Kommunstyrelsen antar dokumentet Plan för informationssäkerhet i Botkyrka kommun 2022–2025.

Sammanfattning

Planens målbild är att lyfta Botkyrka kommuns förmåga inom informationssäkerhetsområdet från nuvarande nivå till önskad nivå. För att höja nivån på hela kommunens förmåga behöver samtliga förvaltningar arbeta tillsammans, där kommunledningsförvaltningen (KLF) är initiativtagare, projekt drivande samt stödjande part.

I dagsläget görs flertalet bra initiativ inom kommunens verksamheter men det finns ingen kommunövergripande plan eller inriktning. Detta tvingar verksamheterna till att vara autonoma utan central samordning och styrning. Konsekvenserna av detta tillstånd är förutom ökade kostnader och ineffektivitet också att kommunen som helhet lämnas sårbar.

Planen föreslår att:

- Implementera ett kommunövergripande ledningssystem för informationssäkerhet (LIS) i enlighet med ISO 27000 och MSB metodstöd.
- Utbilda alla medarbetare, berörda chefer och ledning i informationssäkerhet.
- Implementera kommunövergripande styrdokument (Policy, Riktlinje, Regler).
- Klassa all information.

- Genomför risk-och sårbarhetsanalys och Gap-analyser utifrån ISO27000 serien samt interna och externa krav och mål.
- Definiera en informationssäkerhetsorganisation som kan förvalta och utveckla informationssäkerheten över tid.

Ärendet

Bakgrund

Botkyrka kommun är beroende av att behandla information för att kunna utföra sitt uppdrag och för att säkerställa en tillräcklig nivå av informationssäkerhet är det av stor betydelse att informationssäkerheten bedrivs metodiskt och långsiktigt. Det mest framgångsrika, hållbara och resurseffektiva sättet att bedriva informationssäkerhet är genom implementerandet av ett ledningssystem för informationssäkerhet. Denna plan beskriver en tidsbegränsad insats för att höja kommunens informationssäkerhetsnivå.

Under våren antogs en policy för informationssäkerhet i Botkyrka kommun som uttalade viljeriktningen samt konkreta mål som Botkyrka kommun har för sitt informationssäkerhetsarbete.

Denna plan ämnar att ge en överblick hur arbetet ska fördelas över tid och i ansvarsfördelning. Planen fokuserar på implementerande av ett kommunövergripande LIS i faser över en tre års period. När perioden är klar är tanken att informationssäkerhetsarbetet ska vara så pass förankrat i kommunen att det kan bedrivas som en process inom ordinarie verksamhet.

Kommande arbete

Startdatum	Slutdatum	Delmål för införande
2021-12-13	2022-12-13	Fas 1 – Implementerande av stegen Analys och Utforma (MSB metodstöd LIS) genomfört i projektform. Detta utgör grunden för att lansera LIS i verksamheten och arbetet utförs av KLF. Beroenden - De styrande dokumenten antas för att få mandat för arbetet att genomföras.
2023-01-01	2023-11-01	Fas 2 – Lansering och implementering av LIS i verksamheten genom stegen Utföra och Utvärdera (MSB metodstöd LIS). Uppkomna åtgärdsförslag som kräver investering behandlas i KF i november 2023 för att realiseras i 2024 års budget. Beroenden –

		Informationssäkerhetsorganisation, resurser och kompetens måste finnas för att driva arbetet.
2024-01-01	2024-12-31	Fas 3 - Första utvärdering av LIS verkan, samt investering och införande av identifierade säkerhetsåtgärder. Informationssäkerhet införlivat i verksamheten som process i stället för projekt. Beroenden – Informationssäkerhetsorganisation, resurser och kompetens måste finnas för att driva arbetet.
2025-01-01	Löpande	Plan avslutas, LIS infört och integrerat i Botkyrka kommuns verksamhet.

Planen har reviderats utifrån de remissvar som har inkommit från förvaltningarna för att bemöta de kommentarer som har uppstått.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Ekonomiska konsekvenser av att anta denna plan beskrivs nedan i de olika faserna. Främsta kostnaderna är kopplade till kommande åtgärdsinvesteringar, utbildningskostnader samt personalkostnader främst i form av en ny permanent roll (informationssäkerhetssamordnare) inom varje förvaltning. Informationssäkerhetssamordnare är en ny permanent roll som bedömt behöver finnas i samtliga förvaltningar. Under fas 1–3 uppskattas en resurstid motsvarande 50–100%. När LIS är implementerat, efter fas 3, behövs en resurstid på 25–100% löpande beroende på förvaltning. Övriga roller och ansvar inom informationssäkerhetsorganisationen är existerande i dagsläget men odefinierade i ett par fall.

Planen i sig är ett verktyg att förhålla sig till för ett smidigt arbetsförfarande och förtydligande över ansvarsfördelningen mellan förvaltningarna och KLF:s centrala ansvarsdel.

Fas 1

Personella kostnader kopplade till resursbehovet i KLF projektledningen för utformningen samt de berörda funktioner inom verksamheten som projektets ledning behöver samverka med. Potentiellt mindre kostnader kopplade till att skapa en grundinfrastruktur för informationssäkerhetsarbetet inom kommunen samt utbildningsinsatser. Dessa poster finansieras till största del av MSB-medel i synergi med kommunens kris och civilt försvarsarbete.

Fas 2

Personella kostnader främst kopplade till de berörda parter inom förvaltningarna som ska utforma verksamhetsspecifika regler och rutiner och arbeta inom LIS. I övergångsperioden mellan nuläge och LIS som arbets sätt ser vi denna kostnad, sedan faller den in under ordinarie verksamhet. Rekryteringsbehov och kostnad kan uppstå för att uppnå en fullgod informationssäkerhetsorganisation (ex. informationssäkerhetssamordnare). Denna kostnad är svårberäknad för förvaltningarna som helhet då det kommer bero på rollens omfattning utifrån förvaltningens verksamhet.

Personella kostnader för KLFs projektledningen av LIS minskar i tid men kommer fortsatt behövas fram till Fas 2 är avslutat. Projektledningsbehovet övergår sedan till resurskostnad i form av den informationssäkerhetsorganisation som driver vidare arbetet som informationssäkerhetssamordnare för KLF samt informationssäkerhetsansvarig. Kostnader för framtagning av ytterligare utbildningsmaterial kommer att tillkomma under fas 2, dessa är dock svåruppskattade.

Fas 3

Investeringskostnader utifrån de åtgärder som tagits fram i analysarbetet under Fas 2. Investeringskostnaderna bedöms främst ligga på förvaltningsnivå men är svåruppskattade innan Fas 2 är slutfört

Leif Eriksson
Kommundirektör

Pernilla Vera Jr
Trygghets- och säkerhetsdirektör

Bilaga

Plan för informationssäkerhet

Expedieras till:

Trygghets- och säkerhetsdirektör

STYRDOKUMENT

I BOTKYRKA KOMMUN

BOTKYRKA
KOMMUN

Plan för informationssäkerhet i Botkyrka kommun 2022–2025

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: **KS/2022:00467**
Dokumentet är beslutat av: **Kommunstyrelsen**
Dokumentet beslutades den: **3 oktober 2022**
Dokumentet gäller för: **Samtliga nämnder och förvaltningar**
Dokumentet gäller till den: **31 december 2025**

PLAN

Kommunledningsförvaltningen

Dnr: KS/2022:00467-1

2022-08-24

Kod: 2.1.0.2.1

Dokumentansvarig är

Informationssäkerhetsansvarig

För revidering av dokumentet ansvarar

Informationssäkerhetsansvarig

För uppföljning av dokumentet ansvarar

Informationssäkerhetsansvarig

Relaterade dokument

Policy för informationssäkerhet, Riktlinje för informationssäkerhet

PLAN

Kommunledningsförvaltningen

Dnr: KS/2022:00467-1

2022-08-24

Kod: 2.1.0.2.1

DOKUMENTINFORMATION

Titel	Plan för informationssäkerhetsarbete i Botkyrka kommun
Nyttorealiserings-ansvarig	Projektgrupp för implementering av LIS, Förvaltningarna
Skapat av	Mattias Markenstrand
Datum	2022-03-25
Senast ändrad	2022-09-06
Godkänt av	

VERSIONSHANTERING

Version	Datum	Ändrad av	Kommentar
0.1	22-06-03	P. Sjölund	Genomgång med Mattias inför första utskick till Styrgrupp
0.2	22-07-06	M. Markenstrand	Revidering från "Program" till "Plan"
0.3	22-07-12	M. Markenstrand	Inför remiss
0.4	22-08-23	M. Markenstrand	Genomgång och revidering med Peter utifrån förvaltningarnas remissvar
0.5	22-08-29	M.Markenstrand	Justering enligt kommentarer från förv.beredning
0.6	22-09-06	M.Markenstrand	Justering enligt kommentarer från förv.beredning

RELATERADE DOKUMENT

Version	Datum	Benämning	Utfärdare
1.0	2022-04-28	Policy för informationssäkerhet	Kommunledningsförvaltningen
1.0		Riktlinje för informationssäkerhet	Kommunledningsförvaltningen

PLAN

Kommunledningsförvaltningen

Dnr: KS/2022:00467-1

2022-08-24

Kod: 2.1.0.2.1

PLAN

Kommunledningsförvaltningen

Dnr: KS/2022:00467-1

2022-08-24

Kod: 2.1.0.2.1

Innehåll

Introduktion	6
Program.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Översikt	6
Nuläge	7
Vad är informationssäkerhet	8
Vilka är utmaningarna	9
Lösningförslag/nuläge	9
Analys.....	9
Uppskattning av kompetensbehov	10
Önskad tidsram	10
Nytta och kostnader	13
Kostnader.....	13
Kvalitativa nyttor.....	14
Beskrivning av de kvalitativa nyttorna.....	15
Finansiering.....	15
Nyttorealiserings	16
Ansvarig för nyttorealiserings	16
Bedömning av förändringens komplexitet	16
Plan för nyttorealiserings	17

Introduktion

Botkyrka kommun är beroende av att behandla information för att kunna utföra sitt uppdrag. För att säkerställa att informationen är riktig, tillgänglig och konfidentiell i enlighet med de interna och externa krav som ställs på modern informationsförvaltning, behöver all behandling av information ske på ett strukturerat sätt i kommunens verksamheter.

Många lokala initiativ har gjorts inom kommunen med målet att upprätthålla informationssäkerheten. Idag saknar dock kommunen som helhet förmåga att agera som en organisation vid incident eller attack inom eller utifrån, riktad mot kommunens verksamhet. Denna plan är en tidsbegränsad insats för att höja kommunens förmåga och implementering av LIS.

De krav och den hotbild som kommunen står inför, från omvärlden, förändras kontinuerligt. Det finns idag ingen indikation på att vare sig kravställningar eller hotbild kommer att bli mindre krävande inom den förutsebara framtiden, omvärldsanalyser pekar i stället på högre förväntningar på att kunna hantera en mer komplicerad hotbild.

Arbetet med att förflytta kommunens förmågor från nuvarande nivå till önskad nivå kan därför inte vara en punktinsats utan bör i stället formaliseras som ”Skapande och upprätthållande av en dynamisk säkerhetskultur i Botkyrka kommun”.

Genomlysningar av kommunens informationsförvaltning pekar på bristen av förankrade styrdokument, kommunövergripande samordning samt ett utbildningsbehov av kommunens personal.

Gemensamt från de olika genomlysningarna är rekommendationen att kommunen inför ett kommungemensamt ledningssystem för informationssäkerhet (LIS). Som referens för ett sådant system anges standarden ISO 27000 ”Ledningssystem för cyber- och informationssäkerhet”. Detta är även en rekommendation ställd till Sveriges kommuner från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Plan

Översikt

PLAN

Kommunledningsförvaltningen

Dnr: KS/2022:00467–1

2022-08-24

Kod: 2.1.0.2.1

Planens målbild är att lyfta Botkyrka kommuns förmåga inom informationssäkerhetsområdet från nuvarande nivå till önskad nivå.

För att höja nivån på hela kommunens förmåga behöver samtliga förvaltningar arbeta tillsammans, där KLF är initiativtagare, projektdrivande samt stödjande part.

Idag bedöms Botkyrka kommuns nivå ligga mellan nivåerna ”Obefintlig” och ”Initial”. Önskad nivå är där vi kan välja att certifiera oss om det vid den tidpunkten är önskvärt.

Bilden nedan ger en grafisk översikt av hur de olika mognadsnivåerna definieras och kommer följas.

Bild 1 Mognadstrappan för Informationssäkerhet.

Nuläge

I dagsläget görs flertalet bra initiativ inom kommunens verksamheter men det finns ingen kommunövergripande plan eller inriktning. Detta tvingar verksamheterna till att vara autonoma utan central samordning och styrning. Konsekvenserna av detta tillstånd är förutom ökade kostnader och ineffektivitet också att kommunen som helhet lämnas sårbar.

PLAN

Kommunledningsförvaltningen

Dnr: KS/2022:00467-1

2022-08-24

Kod: 2.1.0.2.1

Med bakgrund till de lagändringar som gjorts inom området sedan 2018 (ex. Säkerhetsskyddslagen, GDPR, NIS), återuppbyggnad av det civila försvaret och det rådande säkerhetsläget i Europa ställs det högre krav på Sveriges kommuner att tillhandahålla en säker informationsbehandling.

Problematiseringen av nuläget mynnar ut i att det inte finns ett samstämmigt arbetssätt för att efterleva kraven på informationssäkerhet i Botkyrka kommun. Att införliva ett strukturerat, kommunövergripande och riskbaserat informationssäkerhetsarbete ger oss möjligheten att kontinuerligt identifiera sårbarheter och ta fram skyddsåtgärder för dessa. Skyddet ska anpassas efter behov så att det är tillräckligt bra, inte för svagt men inte heller för dyrt och krångligt.

En informationssäkerhetsorganisation finns i dagsläget inte definierad, även om arbetet och ansvaret redan bedrivs inom Botkyrka kommun, vilket förstärker de ovan nämnda svagheter i kommunens informationssäkerhet.

Då rådande informationsförvaltningen har identifierats som bristfällig gällande säkerhet avser denna plan att höja informationssäkerhetsnivån i Botkyrka kommun.

Informationssäkerhet är något som påverkar alla verksamheter, medarbetare och medborgare och ett strukturerat samt riskbaserat arbetssätt ses som en kostnadseffektiv och riskminimerande åtgärd.

Vad är informationssäkerhet

Informationssäkerhet kan ses som en uppsättning administrativa och tekniska säkerhetsåtgärder för att bevara informationens tillgänglighet, riktighet och konfidentialitet:

- Tillgänglighet: betyder att informationen alltid finns när den behövs.
- Riktighet: betyder att informationen är korrekt och inte manipulerad eller förstörd.
- Konfidentialitet betyder att endast behöriga personer kan ta del av informationen.

Information kan exempelvis vara text, ljud, bild, film och tal. Information finns överallt och kan förekomma i många olika former – skrivet på papper, lagrad elektroniskt i informationssystem och på lagringsmedia, överförs med post och annan elektronisk utrustning, yttras i en konversation och vara en del av en persons kunskap.

Vilka är utmaningarna

Utmaningarna i arbetet med informationssäkerhet omfattar kommunikations- och dokumentationsbrister då det finns få sammanhang för förvaltningsöverskridande samverkan, processer, metodik och verktyg. Detta medför svårigheter att skapa en överblick av och kontrollera nivån på kommunens informationssäkerhet samt att det skapas skilda, oberoende av varandra, typer av skyddsnivåer inom samtliga förvaltningar.

För att höja informationssäkerhetsnivån inom kommunen krävs ett ansvar och engagemang från samtliga förvaltningars ledning där utmaningen bland annat är tids- och resursutrymme för samverkan och utbildningsinsatser med projektgruppen. Ledningens och verksamheternas kunskapsnivå inom informationssäkerhet samt omfattningen av arbetet behöver lyftas genom utbildningsinsatser, på förvaltningsövergripande nivå.

En implementering av ledningssystem för informationssäkerhet kommer innebära processförändringar hos förvaltningarna, vilket kommer att bli en utmaning att förankra och förmedla för att kunna realisera. Detta lägger tyngd i ledningens engagemang och förståelse redan i ett tidigt skede för att, som chefer, kunna stötta verksamheterna i förändringsarbetet.

Lösningsförslag/nuläge

- Implementera ett kommunövergripande ledningssystem för informationssäkerhet i enlighet med ISO 27000 och MSB metodstöd.
- Utbilda alla medarbetare, berörda chefer och ledning i informationssäkerhet.
- Implementera kommunövergripande styrdokument (Policy, Riktlinje, Regler).
- Klassa all information.
- Genomför risk- och sårbarhetsanalys och Gap-analyser utifrån ISO27000 serien samt interna och externa krav och mål.
- Definiera en informationssäkerhetsorganisation som kan förvalta och utveckla informationssäkerheten över tid.

Analys

Uppskattning av kompetensbehov

Implementeringsdrivande organisation från KLF:

Roll/Kompetens	Aktivitet
Informationssäkerhetsansvarig	Projekt drivande / Ingå i KLF förvaltnings- och stödorganisation
Projektledare	Projekt drivande / Övergår till Informationssäkerhetssamordnare efter Fas 3
Kommunikations- och digitaliseringsdirektör	Styrgrupp
Chef för enhet kommunarkiv och processägare hantera information	Styrgrupp
Informationssäkerhetssamordnare	Referensgrupp / Ingå i KLF förvaltnings- och stödorganisation
DSO	Referensgrupp / Ingå i KLF förvaltnings- och stödorganisation
Jurist	Referensgrupp
Trygghets- och säkerhetsdirektör	Styrgrupp
HR	Referensgrupp
Säkerhetsskyddschef	Referensgrupp
Chefsarkitekt	Referensgrupp

Förvaltningsorganisation:

Roll/Kompetens	Aktivitet
Informationsägare	Ansvariga för definierade informationsmängder. Ansvarar för att behandling av respektive informationsmängd utförs enligt gällande styrdokument och behov.
Personuppgiftsansvarig	Enligt GDPR
Informationssäkerhetssamordnare	Kontaktperson och operativ resurs inom respektive förvaltning. Ingår i det kommunövergripande "Informationssäkerhetsforum"
Dataskyddsombud	Enligt GDPR
Objektsägare	Enligt PM3
Förvaltningsledare	Enligt PM3
Processägare	Nödvändiga förändringar i processer och regler.

Sammanfattning

Resursbehovet för en specifik förvaltning är svår att uppskatta pga. variabler som mognad, omfattning och informationssäkerhetssklassning av de informationsmängder som berörs och påverkan på existerande processer. Nedan följer en uppskattning baserat på låg mognad och punktmässigt framtagna styrdokument.

Informationsägare är en existerande ansvarsroll som i dagsläget inte är formaliserad. Denna kommer delegera ansvar för att kunna säkerställa korrekt behandling av information.

Personuppgiftsansvarig är en roll som kommer av GDPR-regelverket där ansvaret bedöms kunna läggas in i rollen informationssäkerhetssamordnare. Uppskattad tid 10–20% initialt, mindre över tid.

Informationssäkerhetssamordnare är en ny permanent roll som behöver finnas i samtliga förvaltningar. Under fas 1–3 behövs en resurstid motsvarande 50–100%. När LIS är implementerat, efter fas 3, behövs en resurstid på 25–100% löpande beroende på förvaltning.

Dataskyddsbud (DSO) är en existerande roll som kommer av GDPR-regelverket. Existerande uppskattning av resurstid: 25–100%.

Objektsägare är en existerande roll som idag definieras enligt PM3's ramverk.

Förvaltningsledare är en existerande roll som idag definieras enligt PM3's ramverk.

Processägare är en existerande roll som kan komma att behöva lägga tid för förändring/anpassning av existerande styrdokument och utbildningar.

Under implementationstiden, fas 1–3 kan ytterligare roller/resurser behövas beroende på variablerna enligt ovan.

Ansvarsfördelning KLF / Förvaltning

KLF informationssäkerhetsorganisation enligt ovan beskrivning har både en central ansvarsdel för det kommunövergripande arbetet (så som framtagning av LIS) samt en operativ ansvarsdel för KLF som förvaltning. Förvaltningarnas ansvar ligger i att säkerställa sin efterlevnad av

PLAN

Kommunledningsförvaltningen

Dnr: KS/2022:00467-1

2022-08-24

Kod: 2.1.0.2.1

informationssäkerhetsnivån genom operativt arbete som tillgodoses genom ovan föreslagen förvaltningsorganisation.

Nedan ges en översikt över ansvarsfördelningen.

KLF ansvarar för:

- Framtagning av kommunövergripande utbildningsplan inom informationssäkerhet
- Skapa och driva kommunövergripande utbildningar
- Ansvarig för framtagning av kommunövergripande styrdokument
- Ansvarig för förvaltning och utveckling av LIS
- Rådgivning till förvaltningarna
- Samordningsansvarig för samtliga förvaltningar / Rapportering till kommundirektör
- Granskning av verksamheterna utifrån LIS
- Leda informationssäkerhetsforum
- Omvärldsbevakning

Förvaltningarna ansvarar för:

- Säkerställa egna medarbetarnas deltagande i kommunövergripande utbildningar inom informationssäkerhet
- Framtagning av förvaltningsspecifika regler och utbildningar
- Säkerställa efterlevnad av LIS
- Sammanställning och rapportering av efterlevnad av LIS till informationssäkerhetsansvarig
- Delta i informationssäkerhetsforum

Önskad tidsram

Startdatum	Slutdatum	Delmål för införandet
2021-12-13	2022-12-13	Fas 1 – Implementerande av stegen Analys och Utforma (MSB metodstöd LIS) genomfört i projektform. Detta utgör grunden för att lansera LIS i verksamheten och arbetet utförs av KLF. Beroenden - De styrande

PLAN

Kommunledningsförvaltningen

Dnr: KS/2022:00467-1

2022-08-24

Kod: 2.1.0.2.1

		dokumentet antas för att få mandat för arbetet att genomföras.
2023-01-01	2023-11-01	Fas 2 – Lansering och implementering av LIS i verksamheten genom stegen Utföra och Utvärdera (MSB metodstöd LIS). Uppkomna åtgärdsförslag som kräver investering behandlas i KF i november 2023 för att kunna realiseras i 2024 års budget. Beroenden – Informationssäkerhetsorganisation, resurser och kompetens måste finnas för att driva arbetet.
2024-01-01	2024-12-31	Fas 3 - Första utvärdering av LIS verkan, samt ev. investering och införande av identifierade säkerhetsåtgärder. Informationssäkerhet införlivat i verksamheten som process i stället för projekt. Beroenden – Informationssäkerhetsorganisation, resurser och kompetens måste finnas för att driva arbetet.
2025-01-01	Löpande	Plan avslutas, LIS infört och integrerat i Botkyrka kommuns verksamhet.

Nytta och kostnader

Då arbetet faller inom ramen för kvalitetshöjande nytta snarare än en direkt ekonomisk nytta kommer det i detta stycke endast presenteras kostnader. Nyttan följer under rubriken "Kvalitativa nyttor".

Kostnader

Fas 1 - Personella kostnader kopplade till resursbehovet i KLF projektledningen för utformningen samt de berörda funktioner inom verksamheten som projektets ledning behöver samverka med. Potentiellt mindre investeringskostnader kopplade till att skapa en grundinfrastruktur för informationssäkerhetsarbetet inom kommunen samt utbildningsinsatser. Dessa poster bedöms till största del kunna finansieras av MSB-medel i synergi med kommunens kris och civilt försvarsarbete.

Fas 2 - Personella kostnader främst kopplade till de berörda parter inom förvaltningarna som ska utforma verksamhetsspecifika regler och rutiner och arbeta inom LIS. I övergångsperioden mellan nuläge och LIS som arbetssätt ser vi denna kostnad, sedan faller den in under ordinarie verksamhet. Rekryteringsbehov och kostnad kan uppstå för att uppnå en fullgod informationssäkerhetsorganisation (ex.

PLAN

Kommunledningsförvaltningen

Dnr: KS/2022:00467-1

2022-08-24

Kod: 2.1.0.2.1

informationssäkerhetssamordnare). Denna kostnad är svårberäknad för förvaltningarna som helhet då det kommer bero på rollens omfattning utifrån förvaltningens verksamhet.

Personella kostnader för KLFs projektledningen av LIS minskar i tid men kommer fortsatt behövas fram till Fas 2 är avslutat. Projektledningsbehovet övergår sedan till resurskostnad i form av den informationssäkerhetsorganisation som driver vidare arbetet. Kostnader för framtagning av ytterligare utbildningsmaterial kommer att tillkomma under fas 2, dessa är dock svåruppskattade.

Fas 3 – Investeringskostnader utifrån de åtgärder som tagits fram i analysarbetet under Fas 2. Investeringskostnaderna bedöms främst ligga på förvaltningsnivå men är svåruppskattade innan Fas 2 är slutfört.

Kvalitativa nyttor

Förväntad nytta	Målgrupp	Nytta förväntas uppnås genom	Mätbar (ja/nej)
1. Ökad kunskap om informationssäkerhet	I första hand berörda chefer, sedan samtliga medarbetare.	Utbildning	JA
2. Kommunen efterlever lagkrav	Säkerhetsskyddschef, samtliga förvaltningar	Säkerhetsskyddschef kan visa på att arbetet genomförs systematiskt genom LIS	JA
3. Resurseffektivt skyddsarbete	Samtliga förvaltningar och nämnder	Implementeringen av kommunövergripande LIS	JA
4. Ökat förtroende från medborgare	Medborgare i Botkyrka kommun	Stärkt skydd för medborgares information.	NEJ
5. Kommunövergripande strukturerat informations-säkerhetsarbete	Samtliga förvaltningar	Robusthet och samspel i både proaktivt och reaktiv informations-säkerhet	JA
6. Förvaltningsöverskridan de samverkan	Samtliga förvaltningar	LIS	JA
7. Tydlig ledning	Ledning	LIS	JA
8. Tydlig ansvarsfördelning	Samtliga medarbetare	Informationssäkerhetsorganisation	JA
9. Medvetenhet kring sårbarheter	Samtliga förvaltningar	Regelbundna riskanalyser	JA
10. Ökad resiliens vid påfrestningar.	Samtliga förvaltningar	Beprövade kommunövergripande arbetssätt	JA

Beskrivning av de kvalitativa nyttorna

1. Genom ökad kunskap om informationssäkerhet och hur detta påverkar medarbetaren i sitt dagliga arbete kommer genom ökad medvetenhet öka tryggheten hos individen. Ökad kunskap hos medarbetare och chefer ger också Botkyrka kommuns information ett starkt skydd då majoriteten av säkerhetsincidenter kan ledas tillbaka till mänskligt hanterande.
2. Genom ökad informationssäkerhet och förmåga att dokumentera och uppvisa detta på ett strukturerat sätt över hela kommunen efterlever vi de lagkrav som ställs på Botkyrka kommuns informationssäkerhet.
3. Genom att implementera ett kommunövergripande LIS behöver inte varje förvaltning göra egna investeringar i att ta fram egna LIS. Verktuget går att använda för samtliga verksamheter.
4. Genom ett uppvisat starkt skydd och strukturerat arbetssätt ökar förtroendet för kommunens förmåga att hantera medborgares känsliga uppgifter, vilket ökar samhällsnyttan och stärker vårt arbete.
5. Genom införandet av ett kommunövergripande LIS säkerställs en sammanhängande arbetsmetodik för hela kommunens verksamhet.
6. Genom ovan punkt ökar även den generella samverkansnivån för förvaltningarna.
7. Ett LIS är designat för att möjliggöra ledning vilket i dagsläget är bristfälligt inom området.
8. Genom en informationssäkerhetsorganisation vet varje person sitt ansvar i sin roll. Detta ökar såväl robustheten i arbetet som tryggheten hos medarbetaren och kompetensförsörjningsplanering.
9. Genom att arbeta riskbaserat kommer sårbarheter regelbundet uppmärksammas och hanteras vilket ökar upptäcktssannolikheten i sårbarheterna och minskar riskernas livslängd i verksamheten.
10. Genom införandet av ett kommunövergripande LIS säkerställs en sammanhängande arbetsmetodik för hela kommunens verksamhet med förbättrad respons som resultat.

Finansiering

Arbetet i Fas 1 finansieras delvis genom MSB beredskapsanslag 2:4, då kommunen anställt en Trygghets- och säkerhetsamordnare med fokus informationssäkerhet anställs på KLF och kommer driva arbetet som Informationssäkerhetssamordnare för KLF samt ingå i projektledningen

PLAN

Kommunledningsförvaltningen

Dnr: KS/2022:00467-1

2022-08-24

Kod: 2.1.0.2.1

tillsammans med informationssäkerhetsansvarig. Beredskapsmedel har även beviljats för utbildningsinsatser.

Arbetet i första fasen med att skapa ökad informationssäkerhet kommer att utföras genom arbetstid som frigörs i huvudsak från trygghet- och säkerhetssamordnaren från enheten för områdesutveckling, trygghet och säkerhet samt informationssäkerhetsansvarig från KLF. Ytterligare arbetstid kommer att tas till förfogande från beskriven styrgrupp och referensgrupp för att säkerställa riktning, beslut och att implementeringen blir genomförd på bästa sätt från ett kommunövergripande perspektiv.

Efter första fasens slut vid årsskiftet 2022/2023 finns i dagsläget en beslutad personell budget för projektgruppen enligt ovan som sedan övergår till informationssäkerhetsorganisationen för KLF.

Under Fas 2 kommer det krävas finansiering av resurser motsvarande de under Fas 1 men potentiellt även ytterligare resurser inom förvaltningarna som skapas inom den planerade informationssäkerhetsorganisationen. Dessa resurser kommer vara fördelade på förvaltningarna med olika behov av arbetsgrad där arbetsgraden bedöms vara hög under dessa tre faser av implementering för att sedan minska inom förvaltningarna efter 2024 när informationssäkerhetsarbetet förvaltas inom framtagna linjeorganisation.

Nyttorealisering

Ansvarig för nyttorealisering

Målet för planen är att öka informationssäkerheten i Botkyrka kommun. En projektgrupp har satts samman med tillhörande styr- och referensgrupper för att driva utformningsarbetet av ett LIS som sedan kommer att förvaltas och realiseras som en del i ordinarie verksamhet inom varje förvaltning.

Bedömning av förändringens komplexitet

Det är en komplex förändring som på ett eller annat sätt kommer att påverka alla medarbetare i Botkyrka kommun. Förändringen som krävs för att uppnå önskvärd informationssäkerhet inom kommunen kommer innefatta förändringar i arbetssätt, organisation, process, system och kommunikation inom kommunen. Detta kommunövergripande arbete kommer att kräva stor pragmatism i införandet för att hitta rätt metodik som är hållbar över tid. Bedömningen görs att det blir en ”medel” till ”stor” påverkan på

PLAN

Kommunledningsförvaltningen

Dnr: KS/2022:00467-1

2022-08-24

Kod: 2.1.0.2.1

verksamhetens arbets sätt enligt beskriven skala i denna mall för styrdokumentets utformning.

Plan för nyttorealisering

Se lösningförslag ovan samt nedan plan.

Under fasen ”utforma” kommer en omfattande kommunövergripande riktlinje att beredas som berör behandlingen av informationssäkerhetsarbetet inom en mängd olika områden.

På grund av riktlinjens omfattning och långsiktighet planeras det att riktlinjen i sin helhet bereds men att arbetet med implementering och efterlevnad sker i prioriteringsfaser över tid. Detta tillvägagångssätt brukas för att möjliggöra stöd inom samtliga områden men avgränsa prioriteringsordningen för implementering och efterlevnad av riktlinjen. Faserna begränsar ingen verksamhet från att stärka informationssäkerheten i annan ordning än fasindelningen utan kan ses som en rekommendation samt en indikation på hur informationssäkerhetsorganisationens arbetsinriktning kommer bedrivas.

Fas 1: Personalresurser och säkerhet, Organisation och ansvar, Hantering av tillgångar, Incidenthantering

Fas 2: Relationer med leverantörer, Anskaffning informationssystem, Styrning av behörigheter

Fas 3: Kontinuitetsplanering, Driftsäkerhet, Kommunikationssäkerhet

PLAN

Kommunledningsförvaltningen

Dnr: KS/2022:00467-1

2022-08-24

Kod: 2.1.0.2.1

Fas 4: Fysisk säkerhet, Kryptering

Fas 5: Efterlevnad, Riskhantering

§ 154

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet Botkyrka kommun KS/2022:00353

Beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet i Botkyrka kommun 2021.
2. Kommunstyrelsen fastställer föreslagna prioriterade områden för det kommunövergripande systematiska arbetsmiljöarbetet.
3. Kommunstyrelsen godkänner förslaget till åtgärder för det kommunövergripande systematiska arbetsmiljöarbetet.

Sammanfattning

Riktlinjer för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet beslutades av kommunstyrelsen 2022-02-07. Syftet med riktlinjerna är att på alla organisatoriska nivåer säkerställa att arbetsmiljöarbetet fungerar för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och för att uppnå god arbetsmiljö i Botkyrka kommun.

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2021 har under perioden januari till augusti genomförts från enhetsnivå till förvaltningsnivå och rapporterats till respektive nämnd. Därefter har kommunledningsförvaltningen sammanställt förvaltningarnas prioriterade områden samt det kommunövergripande resultatet.

Sammanställningen och resultatet visar att de centrala aktiviteterna i det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar övervägande väl i kommunen. Alla förvaltningar har analyserat och tagit fram prioriterade områden samt handlingsplaner utifrån förvaltningens resultat.

Utvecklingsområden som identifierats på kommunövergripande nivå är inom de styrande och stödjande processerna i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Utifrån resultatet föreslår kommunledningsförvaltningen två prioriterade områden: dels att förtydliga målen för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA), dels att göra fördelningen av arbetsmiljöuppgifter tydligare.

Kommunledningsförvaltningen föreslår följande åtgärder:

1. Genomföra obligatorisk arbetsmiljöutbildning för förtroendevalda (eftersom de i rollen som arbetsgivare har arbetsmiljöansvaret) vid varje ny mandatperiod.
2. Ta fram riktlinje för fördelning av arbetsmiljöuppgifter.
3. Förtydliga uppföljningen av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön i målstyrningen.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige (för kännedom)
Samtliga nämnder och förvaltningar
Petra Oxonius, tf HR-direktör
Kerstin Jungstedt, HR-chef
Ann-Christine Blomberg, HR-utvecklare

Referens

*Ann-Christine Blomberg
ann-christine.blomberg@botkyrka.se*

Mottagare

Kommunstyrelsen

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet i Botkyrka kommun 2021

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet i Botkyrka kommun 2021.
2. Kommunstyrelsen fastställer föreslagna prioriterade områden för det kommunövergripande systematiska arbetsmiljöarbetet.
3. Kommunstyrelsen godkänner förslaget till åtgärder för det kommunövergripande systematiska arbetsmiljöarbetet.

Sammanfattning

Riktlinjer för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet beslutades av kommunstyrelsen 2022-02-07. Syftet med riktlinjerna är att på alla organisatoriska nivåer säkerställa att arbetsmiljöarbetet fungerar för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och för att uppnå god arbetsmiljö i Botkyrka kommun.

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2021 har under perioden januari till augusti genomförts från enhetsnivå till förvaltningsnivå och rapporterats till respektive nämnd. Därefter har kommunledningsförvaltningen sammanställt förvaltningarnas prioriterade områden samt det kommunövergripande resultatet.

Sammanställningen och resultatet visar att de centrala aktiviteterna i det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar övervägande väl i kommunen. Alla förvaltningar har analyserat och tagit fram prioriterade områden samt handlingsplaner utifrån förvaltningens resultat.

Utvecklingsområden som identifierats på kommunövergripande nivå är inom de styrande och stödjande processerna i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Utifrån resultatet föreslår kommunledningsförvaltningen två prioriterade områden: dels att förtydliga målen för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA), dels att göra fördelningen av arbetsmiljöuppgifter tydligare.

Kommunledningsförvaltningen föreslår följande åtgärder:

1. Genomföra obligatorisk arbetsmiljöutbildning för förtroendevalda (eftersom de i rollen som arbetsgivare har arbetsmiljöansvaret) vid varje ny mandatperiod.
2. Ta fram riktlinje för fördelning av arbetsmiljöuppgifter.
3. Förtydliga uppföljningen av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön i målstyrningen.

Ärendet

Bakgrund

Arbetsmiljölagen (AML 1977:1160) är en ramlag som kompletteras med förordning, föreskrifter och angränsande lagar. Arbetsmiljölagen har två syften:

- 1) Att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och
- 2) Att uppnå en god arbetsmiljö.

Det är arbetsgivarens ansvar att arbetsmiljön lever upp till lagkraven. Lagen omfattar de grundläggande bestämmelser och allmänna krav som ställs på arbetsmiljön och vilka aktörer som är ansvariga för vad.

Arbetsgivaren är kommunen som juridisk person. Fullmäktige, kommunstyrelsen och nämnderna med valda politiker är arbetsgivare med huvudansvaret för arbetsmiljön.

I föreskrifterna om Systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1) beskrivs *vad, vem, när* och *hur* en verksamhet ska göra för att uppnå arbetsmiljölagens syfte. Föreskrifterna gäller för alla arbetsgivare. Systematiskt arbetsmiljöarbete innebär att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten för att förebygga olyckor och ohälsa. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska enligt lag bedrivas i samverkan med medarbetare och skyddsombud. Arbetet ska omfatta alla fysiska, psykologiska, organisatoriska och sociala förhållanden med betydelse för arbetsmiljön.

För att praktiskt hantera arbetsmiljöarbetet fördelar nämnden arbetsmiljöuppgifter på sina närmaste chefer, d.v.s. förvaltningsdirektörer. Dessa fördelar i sin tur arbetsuppgifter i arbetsmiljöarbetet vidare till verksamhetschefer, som i sin tur fördelar uppgifter till enhetschefer. Med

arbetsmiljöuppgifter kommer, precis som med alla arbetsuppgifter, ett ansvar att se till att uppgifterna blir utförda. Den som delar ut uppgiften ska se till att mottagaren också har befogenheter, kompetens och resurser att utföra uppgifterna.

Arbetsgivaren har alltid kvar en skyldighet att fortlöpande se till att uppgiftsfördelningen fungerar i praktiken och vid behov göra ändringar i fördelningen. Arbetsgivaren har även ett ansvar att årligen följa upp hur det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar och ändra vid behov. Syftet är att säkerställa att arbetsmiljöarbetet fungerar för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och för att uppnå god arbetsmiljö i Botkyrka kommun.

Riktlinjer för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet beslutades av kommunstyrelsen 2022-02-07. Syftet med riktlinjerna är att på alla organisatoriska nivåer säkerställa att arbetsmiljöarbetet fungerar för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och för att uppnå god arbetsmiljö i Botkyrka kommun. Riktlinjerna togs fram utifrån de krav som Arbetsmiljöverket ställt på Botkyrka kommun efter sin inspektion av hur arbetsgivaren följer upp det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Beskrivning

Den årliga uppföljningen följer fördelningen av arbetsmiljöuppgifter, i omvänd ordning. Uppföljning av arbetsmiljöarbetet på enhetsnivå genomfördes under januari av närmaste chef tillsammans med medarbetare och skyddsombud:

- Genomgång av checklista för att se om föreskriftens krav uppfylls, dokumentera resultat och eventuella åtgärder
- Genomgång av vilka arbetsmiljöåtgärder som har genomförts under året, resultatet av insatserna, vilka förbättringar som har gjorts, vilka åtgärder som inte har kunnat genomföras och orsakerna till detta.

Resultatet av enheternas uppföljning redovisades till nästa ledningsnivå som i sin tur summerade resultaten och lyfte prioriteringar och handlingsplan till förvaltningsledningen. Därefter har förvaltningsdirektören rapporterat förvaltningens årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, inklusive prioriteringar och handlingsplan, till nämnd.

Kommunledningsförvaltningen har sammanställt det kommunövergripande resultatet från uppföljningen samt förvaltningarnas prioriterade områden för sitt arbetsmiljöarbete.

Analys

De centrala aktiviteterna i det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar övervägande väl i kommunen.

Alla förvaltningar har analyserat och tagit fram prioriterade områden samt handlingsplaner utifrån förvaltningens resultat.

Utvecklingsområden som identifierats, på kommunövergripande nivå, är inom de styrande och stödjande processerna i det systematiska arbetsmiljöarbetet:

- arbetsmiljöpolicy, fördelning av arbetsmiljöuppgifter samt rutiner (5 - 6 §§ AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete) och
- skriftliga mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (7 - 8 §§ AFS 2015:4 Organisatorisk och social arbetsmiljö)

Utifrån de utvecklingsområden som identifierats ser kommunledningsförvaltningen två områden som bör prioriteras, då de ligger till grund för en långsiktigt hållbar arbetsmiljö:

- förtydliga målen för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) i syfte att främja hälsa och öka kommunens förmåga att motverka ohälsa. Grundläggande för ett framgångsrikt arbete för att nå målen är att målen är förankrade i den högsta ledningen och i övriga delar av organisationen.
- förtydliga fördelningen av arbetsmiljöuppgifter i syfte att säkerställa och kontinuerligt följa upp fördelning av arbetsmiljöuppgifter och att chefer har kompetens, resurser och befogenheter för sina uppgifter.

Förslag utifrån analysen

Kommunledningsförvaltningen föreslår följande åtgärder:

- Genomföra obligatorisk arbetsmiljöutbildning för förtroendevalda (eftersom de i rollen som arbetsgivare har arbetsmiljöansvaret) vid varje ny mandatperiod.
- Ta fram riktlinje för fördelning av arbetsmiljöuppgifter.
- Förtydliga uppföljningen av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön i målstyrningen.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Leif Eriksson
Kommundirektör

Petra Oxonius
Tf HR-direktör

Bilagor

Sammanställning Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet i Botkyrka kommun under 2021

Expedieras till:

Petra Oxonius, tf HR-direktör

Kerstin Jungstedt, HR-chef

Ann-Christine Blomberg, HR-utvecklare

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) under 2021

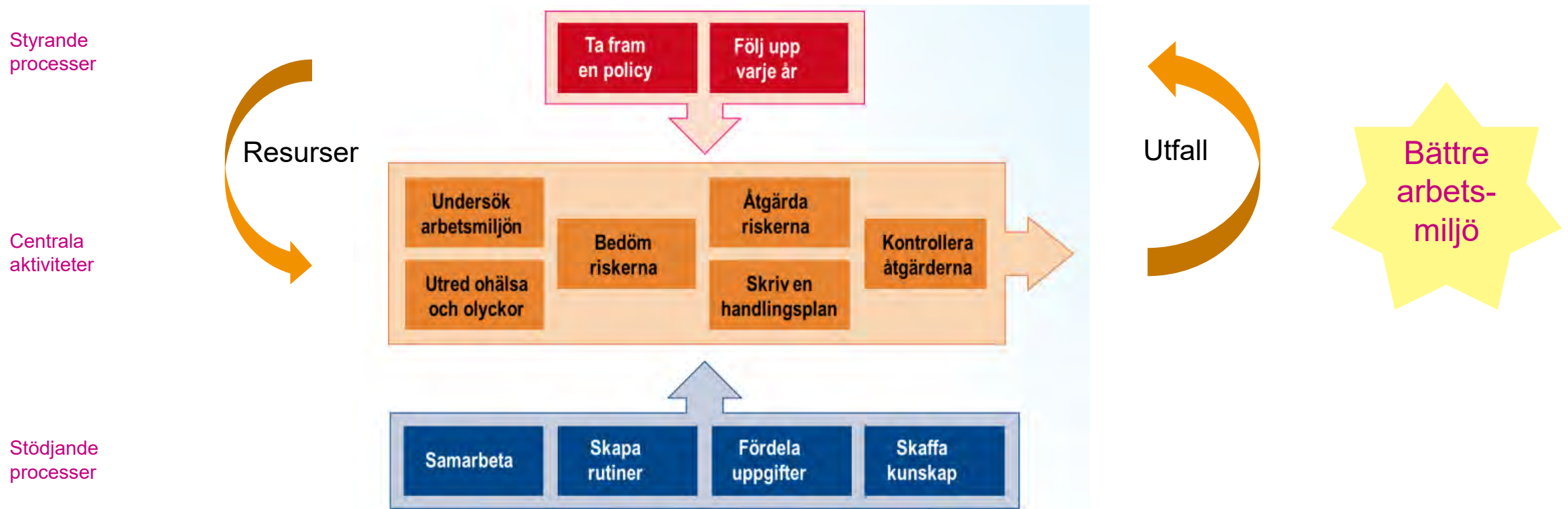
Botkyrka kommun

September 2022

Arbetsmiljöarbetet som en process

Metod

Steg 1

- **Enhetschef**
- Besvarar frågeunderlag, inkl. sammanfattning av arbetsmiljöfrågor som hanterats under året; åtgärder som inte kunnat utföras fullt ut och orsaker till detta.
- Januari/februari

Steg 2

- **Verksamhetschef (eller motsvarande)**
- Gör kort sammanfattning utifrån aggregerad rapport: arbetsmiljöfrågor som hanterats under året; några goda exempel; arbetsmiljöutmaningar; prioriteringar som verksamheten ska arbeta med kommande år.
- Mars

Steg 3

- **Förvaltningsdirektör**
- Sammanfattar den årliga uppföljningen samt vilka områden som behöver prioriteras. Redovisas i förvaltningens samverkansgrupp och i nämnd.
- Kvartal 2

Steg 4

- **Kommunstyrelsen**
- Ansvarar för att nämndernas årliga uppföljning av SAM redovisas i fullmäktige.
- September

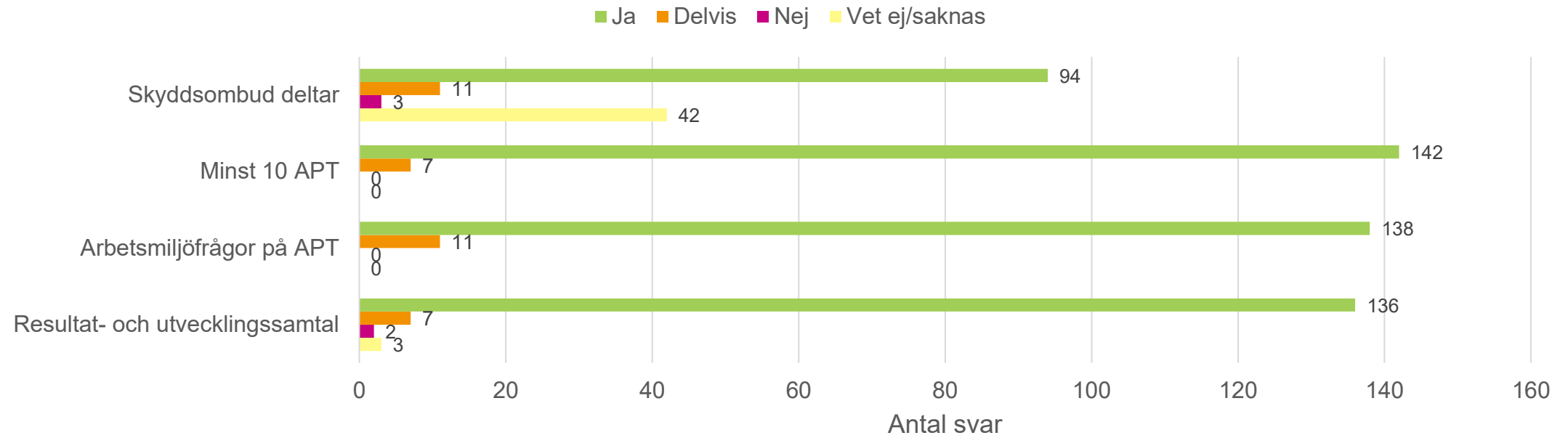

Kommunövergripande resultat från den årliga uppföljningen på enhetsnivå*

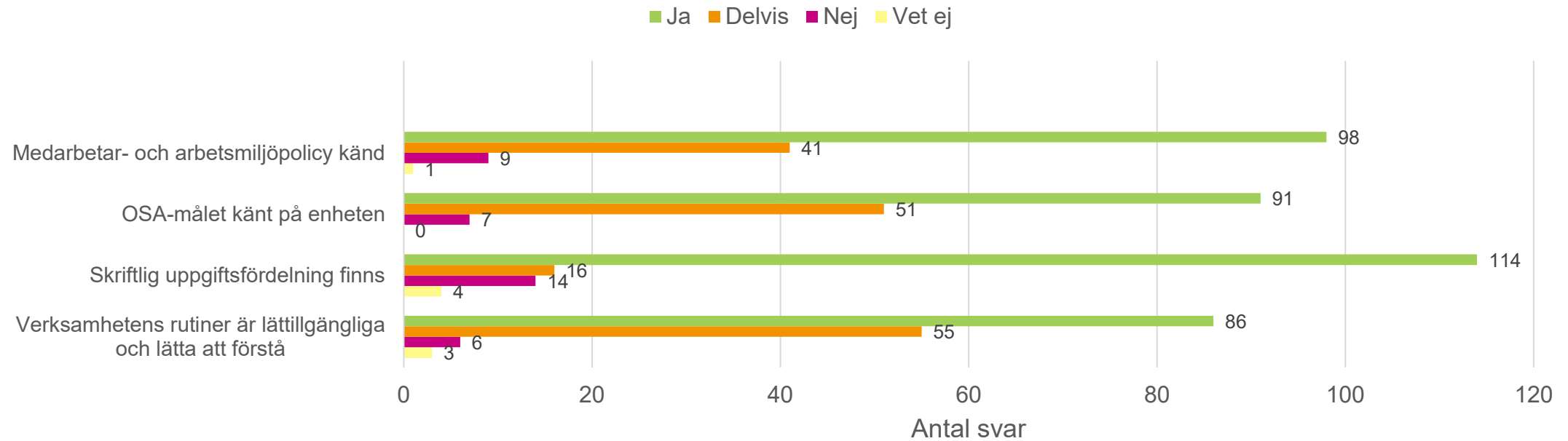
* Frågeunderlaget för den årliga uppföljningen skickades i januari till de 169 chefer som längst ut i organisationen fått arbetsuppgifter i det systematiska arbetsmiljöarbetet. 150 chefer besvarade frågeunderlaget.

Orsaker till bortfallet är främst frånvaro (sjuk-/annan frånvaro) eller chefsbyten under svarsperioden.

Samverkan

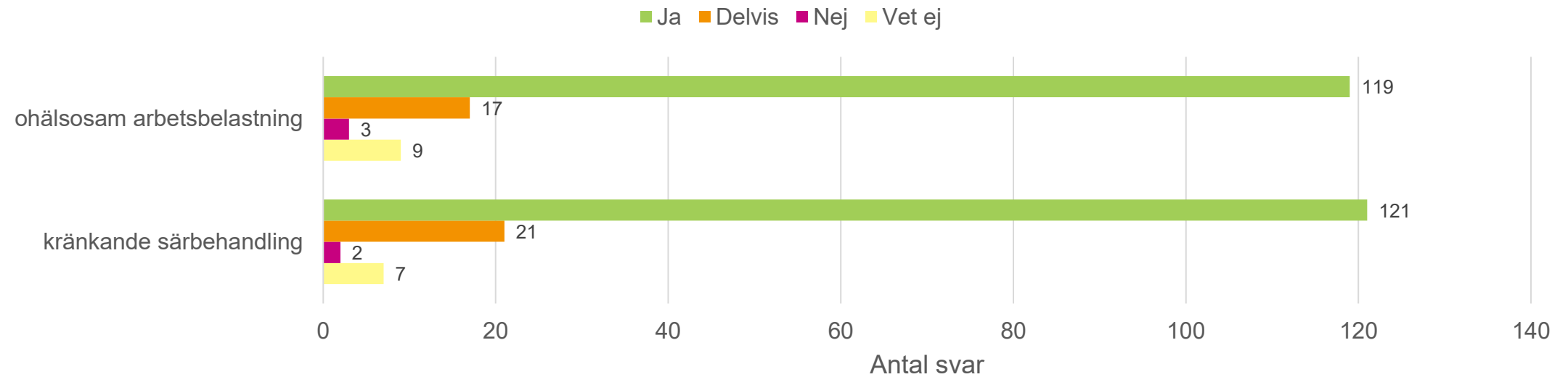

Styrning

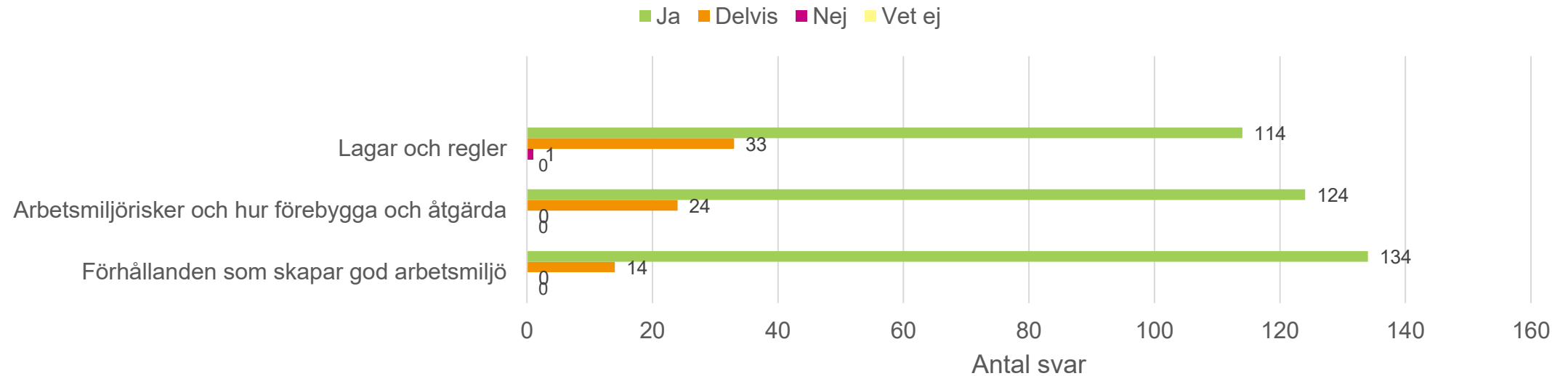
Kunskap

Chefer har tillräckliga kunskaper om hur man förebygger och hanterar

Kunskap

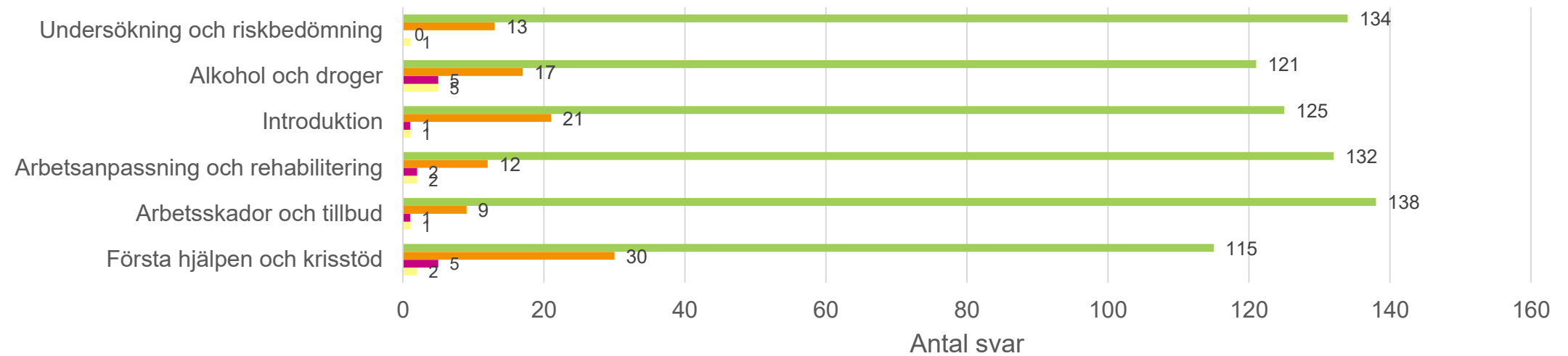
Chef, skyddsombud och medarbetare har kunskaper om:

Rutiner

Vi känner till och tillämpar rutiner för:

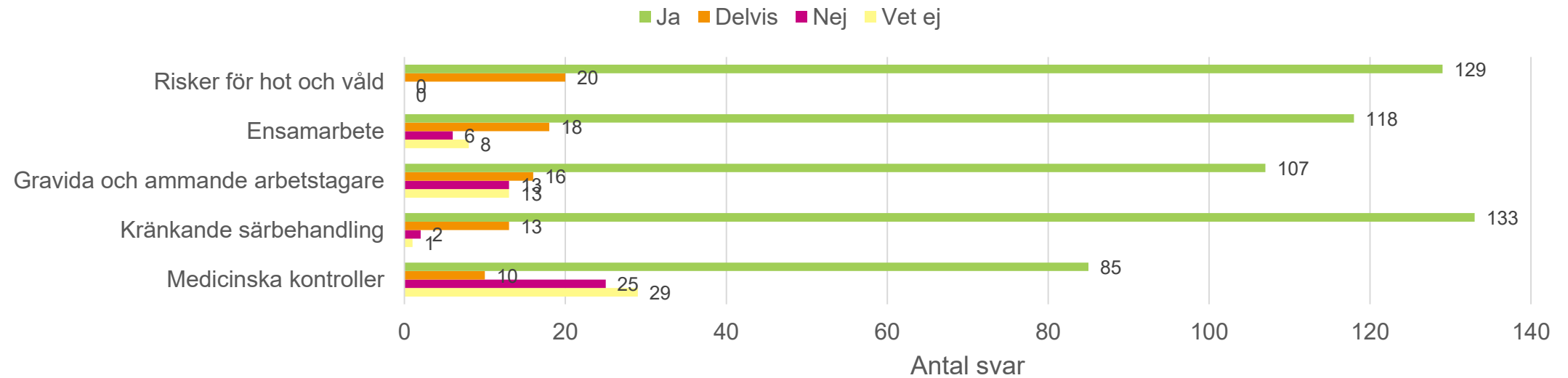
■ Ja ■ Delvis ■ Nej ■ Vet ej

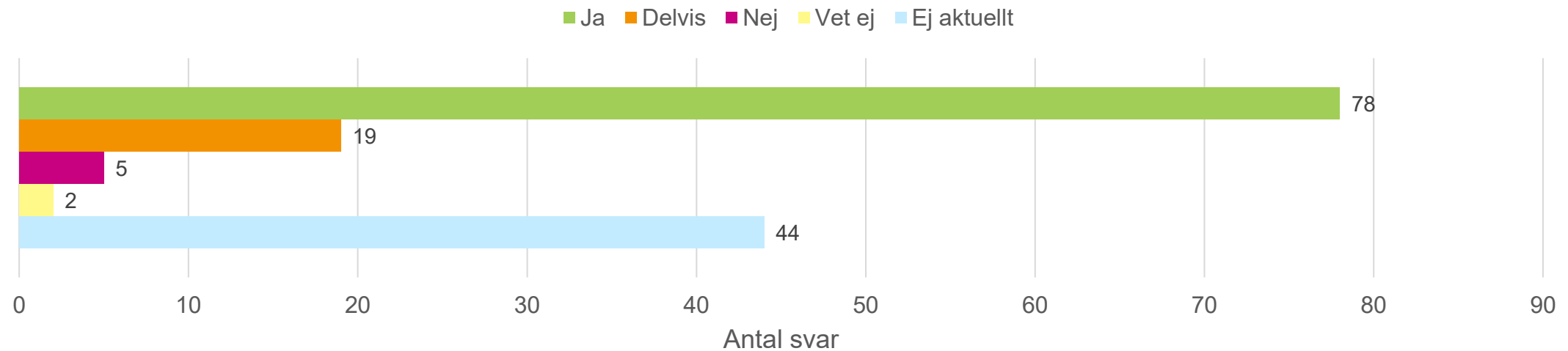
Rutiner

Vi känner till och tillämpar rutiner för:

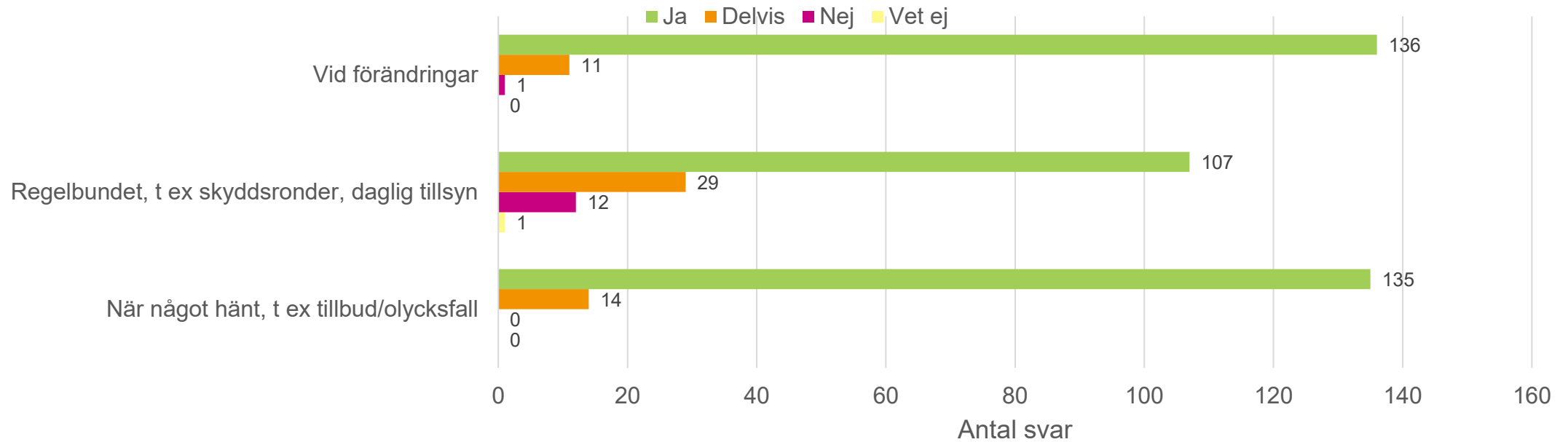
Instruktioner för riskfyllda arbetsmoment

Det finns skriftliga instruktioner för arbetsmoment förenade med allvarliga risker (t ex svårhanterade situationer med brukare/medborgare; hantering av farliga redskap)

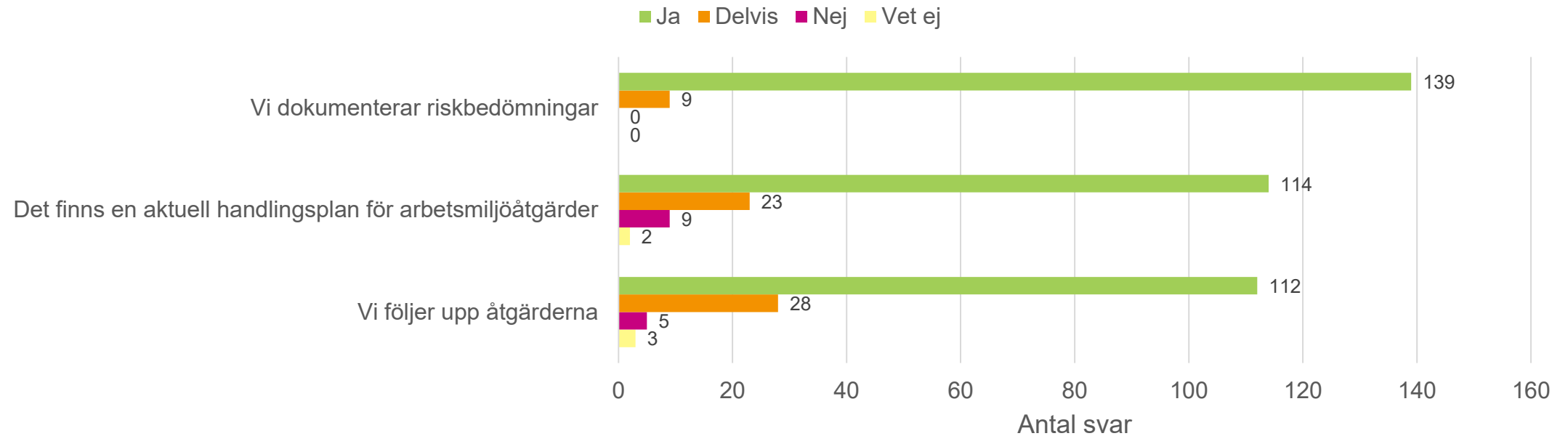

Undersökning och riskbedömning

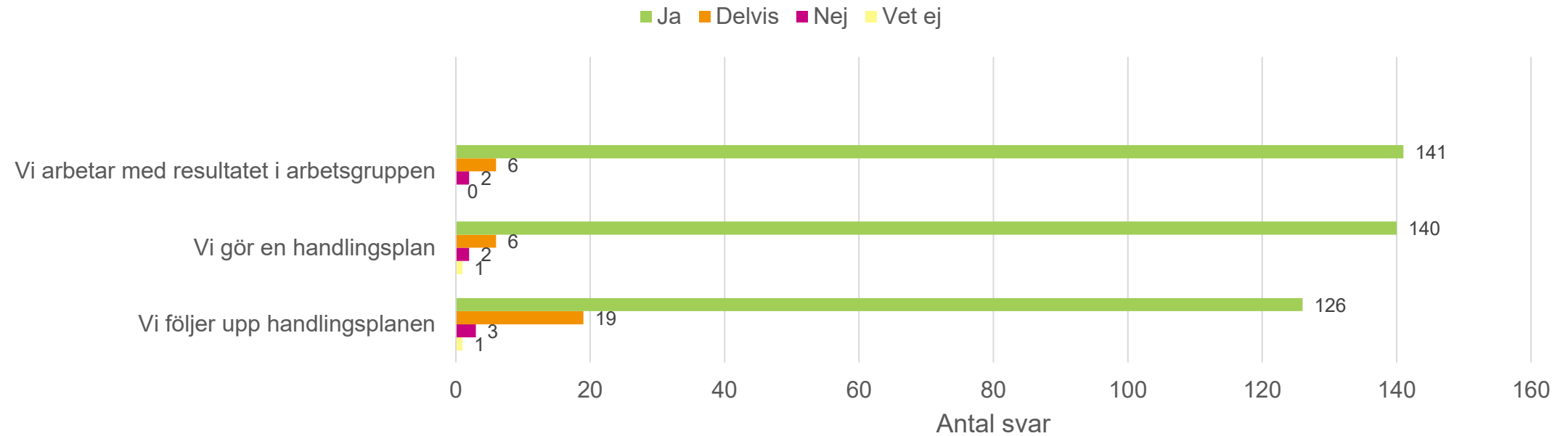
Vi genomför undersökning och riskbedömning:

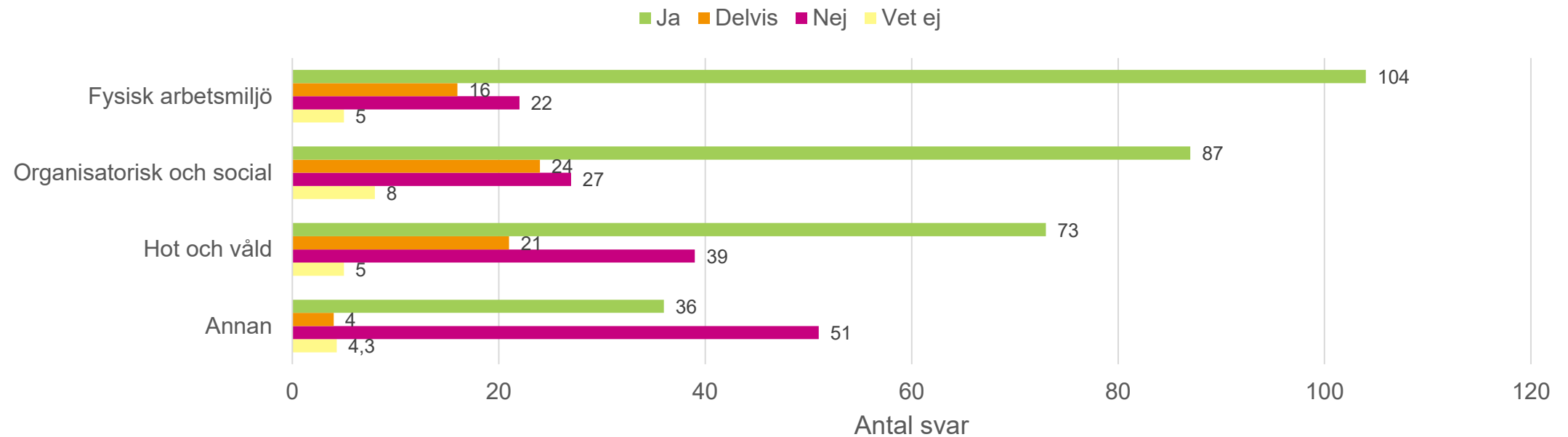
Handlingsplan och uppföljning

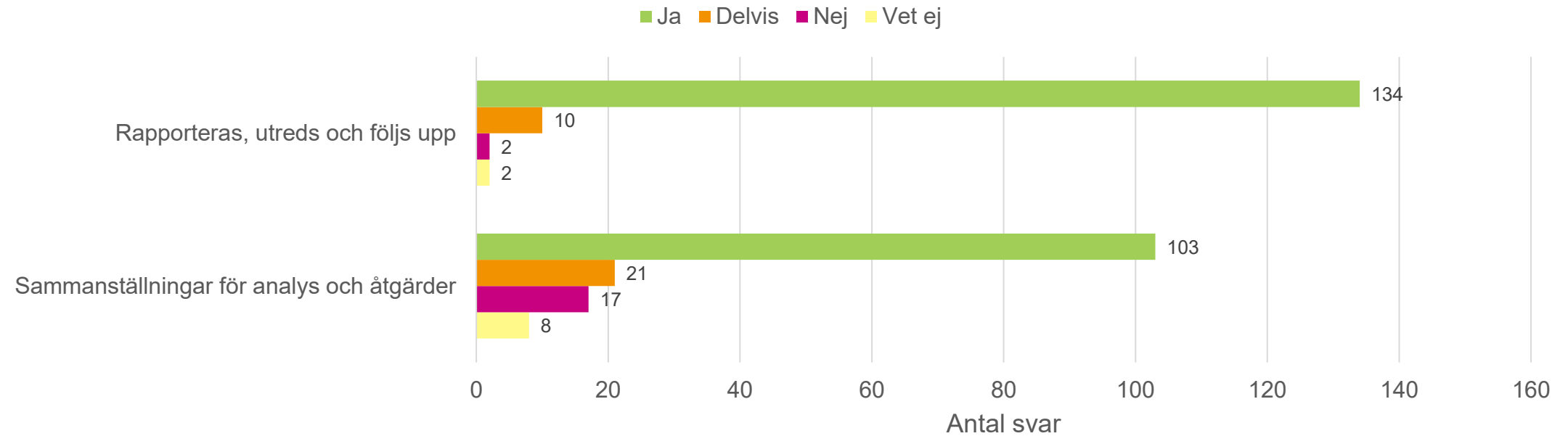
Medarbetarundersökningar

Skyddsronder

Tillbud och arbetsskador

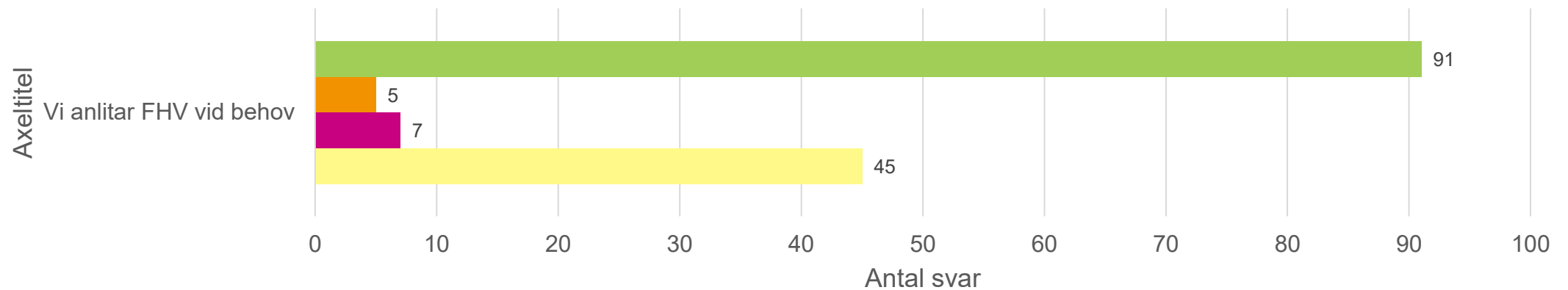

Företagshälsovård

Vi anlitar företagshälsovård när vi behöver hjälp med det systematiska arbetsmiljöarbetet

■ Ja ■ Delvis ■ Nej ■ Ej varit aktuellt

Förvaltningarnas prioriteringar

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen

Prioriteringar

Arbeta med plan för inrymning, handlingsplan för dödligt pågående våld, genomföra HLR-utbildning.

Fortsätta arbeta med förvaltningens resultat i medarbetarundersökningen.
Vi arbetar förvaltningsövergripande med ett antal frågor som ledningsgruppen prioriterat utöver enheternas arbete.

Säkerställ att chefer och skyddsombud går arbetsmiljöutbildningen

Fortsätta att arbeta proaktivt med rehab vid sjukfrånvaro.

Kommunledningsförvaltningen

Prioriteringar

Prioritera arbetsmiljöarbetet i ledningsforum på förvaltningen.

Skapa goda förutsättningar för chefer och medarbetare att utföra arbetsuppgifterna med tillräckligt god kvalitet utifrån uppsatta mål

Skapa förutsättningar för alla enheter att arbeta med det systematiska arbetsmiljöarbetet i syfte att omhänderta vår gemensamma arbetsmiljö.

Fortsätta med utbildningar och öppna hus för mer handgripligt stöd i arbetsmiljörelaterade frågor.

Kultur- och fritidsförvaltningen

Prioriteringar	
Introduktion – förvaltningsintroduktion för alla nyanställda	Ta ett omtag om form, antal tillfällen, genomförande samt ansvar Motivering för nyanställda att gå, hur inbjuds dessa och hur följer vi upp förvaltningsintroduktionen för att arbeta med ständiga förbättringar
Utbildningar inom hot och hot om våld, inrymning samt HLR	Utbildningar inom hot och hot om våld, inrymning samt HLR
Brand- och skyddsronder	Ansvarig chef följer upp att de skyddsronder som ska genomföras görs och följer upp
Löneutveckling	Ta fram material inför hösten resultat- och utvecklingssamtal för att möjliggöra för medarbetare att veta hur man kan påverka sin löneutveckling

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Prioriteringar

Förbättra och repetera kunskaperna inom arbetsmiljöarbetet.

Säkerställ att chefer och skyddsombud går arbetsmiljöutbildningen.

Följa upp handlingsplan från medarbetarenkät löpande på tex APT.

Öka frekvensen av anmälningar till kommunens incidentrapporteringssystem gällande arbetsskador, för att minska mörkertalet.

Påtala goda exempel inom arbetsmiljöområdet, så att vi kan lära av varandra.

Förbättra den fysiska arbetsmiljön.

Arbetsmiljömånaden – genomföra under våren 2022.

Socialförvaltningen

Prioriteringar

Arbetsbelastning / stress	<p>Säkerställa att samtliga chefer har förutsättningar att arbeta med den ökade arbetsbelastningen.</p> <p>Satsa på förebyggande arbete genom att i viss mån överanställa där så är möjligt utifrån de ekonomiska förutsättningarna. Tillsvidareanställa på vakanser för att få ner personalomsättning för att kunna ge förutsättning till en god introduktion för nyanställda.</p>
Hot och våld	<p>Säkerställa att analys görs för att förebygga och hantera när det uppstår samt fortsatt arbete med otillbörlig påverkan.</p>
Systematiskt arbetsmiljöarbete	<p>Säkerställa tillräcklig kompetens, arbeta med årshjul och systematik vid införande av arbetsmiljö i Stratsys samt möjliggörande av olika arbetssätt för en bred involvering av medarbetare.</p>

Teknik- och fastighetsförvaltningen

Prioriteringar

Genomföra regelbundna riskbedömningar, skyddsronder, enkäter, daglig tillsyn.

Skapa handlingsplaner för arbetsmiljöåtgärder där det inte finns

Arbeta vidare med att medvetandegöra det systematiska arbetsmiljöarbetet

Utbildningsförvaltningen

Prioriteringar

Tydliggöra rutinerna för verksamhetens SAM.

En skriftlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter för all personal som tilldelats dessa ska finnas och vara diarieförda.

Det aktuella målet för organisatorisk och social arbetsmiljö ska vara känt på enheterna.

Se över medarbetarnas och chefernas arbetsbelastning samt möjlighet till återhämtning.

Enheterna ska undersöka arbetsmiljön bland annat med hjälp av olika skyddsronder

Vård- och omsorgsförvaltningen

Prioriteringar

Arbetsskador och tillbud:	Säkerställa att samtliga chefer har god kompetens för hantera arbetsskador och tillbud för att på så sätt säkerställa att anmälda arbetsskador blir hanterade på rätt sätt, i rätt tid, att rätt åtgärder vidtas för att förbygga framtida ohälsa.
Chefoskopet;	Fortsatt arbete med Chefoskopet för att säkerställa chefers arbetsmiljö och förutsättningar.
Hot och våld:	Säkerställa att analys görs för att förebygga och hantera när det uppstår.
Systematiskt arbetsmiljöarbete:	Säkerställa tillräcklig kompetens, arbeta med årshjul och systematik vid införande av arbetsmiljö i Stratsys samt möjliggörande av olika arbetssätt för en bred involvering av medarbetare.

Sammanfattning och analys av kommunens systematiska arbetsmiljöarbete

Sammanfattning och analys

- De centrala aktiviteterna i det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar övervägande väl i kommunen.
- Alla förvaltningar har analyserat och tagit fram prioriterade områden samt handlingsplaner utifrån förvaltningens resultat.
- Utvecklingsområden som identifierats, på kommunövergripande nivå, är inom de styrande och stödjande processerna i det systematiska arbetsmiljöarbetet:
  - arbetsmiljöpolicy, fördelning av arbetsmiljöuppgifter samt rutiner (5-6 §§ AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete) och
  - skriftliga mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (7-8 §§ AFS 2015:4 Organisatorisk och social arbetsmiljö)

Förslag prioriterade åtgärder - kommunövergripande nivå

1. Förtydliga målen för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) i målstyrningen.

Syfte: att främja hälsa och öka organisationens förmåga att motverka ohälsa. Grundläggande för ett framgångsrikt arbete mot målen är att de är förankrade i den högsta ledningen och i övriga delar av organisationen.

2. Göra fördelningen av arbetsmiljöuppgifter tydligare.

Syfte: att säkerställa och kontinuerligt följa upp fördelning av arbetsmiljöuppgifter och att chefer har kompetens, resurser och befogenheter för sina uppgifter.

Det juridiska ansvaret för arbetsmiljön ligger hos arbetsgivaren, Botkyrka kommun. Det är arbetsgivarens ansvar att de som tilldelas uppgifter i arbetsmiljöarbetet också förstår vad fördelningen innebär, att de får eller har kunskaper för uppgiften samt att de får resurser bland annat i form av tid, utrustning, lokaler och ekonomiska medel.

Handlingsplan – förslag

Åtgärd

Genomföra obligatorisk arbetsmiljöutbildning för förtroendevalda (eftersom de i rollen som arbetsgivare har arbetsmiljöansvaret), efter varje val

Ta fram riktlinje för fördelning av arbetsmiljöuppgifter

Förtydliga uppföljningen av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön i målstyrningen

Frågeunderlaget för årlig uppföljning

Frågorna i checklistan (enhetsnivå)

- Skyddsombud deltar i det systematiska arbetsmiljöarbetet inom vår enhet.
- Verksamhetens rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet är lättillgängliga och lätta att förstå.
- Botkyrka kommuns medarbetar- och arbetsmiljöpolicy är känd på enheten.
- Det aktuella målet för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön är känt på enheten.
- Minst 10 arbetsplatsträffar har genomförts på vår enhet under de senaste 12 månaderna.
- Arbetsmiljöfrågor tas upp på arbetsplatsträffarna.
- Det finns en skriftlig uppgiftsfördelning för de som tilldelats arbetsmiljöuppgifter.
- De som har en arbetsmiljöuppgift har också tillräckliga kunskaper om:
  - Hur man förebygger och hanterar ohälsosam arbetsbelastning.
  - Hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling.

- Vi känner till och tillämpar rutiner för:
  - Undersökning och riskbedömning av arbetsmiljön
  - Alkohol och droger
  - Introduktion
  - Arbetsanpassning och rehabilitering
  - Arbetsskador och tillbud
  - Första hjälpen och krisstöd
  - Risker för hot och våld
  - Ensamarbete
  - Gravida och ammande arbetstagare
  - Kränkande särbehandling
  - Medicinska kontroller
- Chef, skyddsombud och medarbetare har kunskaper om:
  - Lagar och regler för arbetsmiljön
  - Risker i arbetsmiljön och hur de kan förebyggas och åtgärdas.
  - Förhållanden som skapar en god arbetsmiljö.

- Vi genomför undersökning och riskbedömning:
  - Vid förändringar
  - Regelbundet (t.ex. skyddsronder, enkäter, daglig tillsyn)
  - När något hänt (t.ex. tillbud eller olycksfall)
- Vi dokumenterar riskbedömningar.
- Det finns en aktuell handlingsplan för arbetsmiljöåtgärder
- Vi följer upp åtgärderna i handlingsplanen.
- Resultat- och utvecklingssamtal (medarbetarsamtal) har genomförts samt dokumenterats för alla mina medarbetare under de senaste 12 månaderna.
- Medarbetarundersökningar:
  - Vi arbetar med resultatet i arbetsgruppen
  - Vi gör en handlingsplan
  - Vi följer upp handlingsplanen

- Vi har genomfört följande skyddsronder under de senaste 12 månaderna:
  - Fysisk
  - Organisatorisk och social
  - Hot och våld
  - Annan skydds rond (skriv typ av skydds rond i kommentarsfältet)
- Det finns skriftliga instruktioner för arbetsmoment som är förenade med allvarliga risker.
- Tillbud och arbetsskador (olycksfall, färdolycksfall, arbetssjukdom) som inträffar inom vår verksamhet rapporteras, utreds och följs upp.
- Vi gör sammanställningar över arbetsskador och tillbud.
- Vi anlitar företagshälsovård när vi behöver hjälp med det systematiska arbetsmiljöarbetet

§ 113

Delårsrapport 2 - Botkyrka kommun KS/2022:00172

Beslut

Kommunfullmäktige har behandlat delårsrapport 2 för perioden januari – augusti 2022 enligt 11 kapitlet 16 § kommunallagen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2022-10-03 § 139 lämnat ett förslag till beslut.

Resultatet för perioden januari – augusti är positivt med 550 miljoner kronor. Prognosen för året uppgår till 504 miljoner kronor, vilket är 454 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat. Balanskravsresultatet beräknas till 497 miljoner kronor.

Prognosen över verksamhetens nettokostnader är 320 miljoner kronor lägre än budgeterat. Nämnderna redovisar sammantaget ett överskott mot budget med 269 miljoner kronor och de centrala posterna redovisar överskott med 51 miljoner kronor. Årets skatter, generella statsbidrag och utjämning beräknas överstiga budget med 66 miljoner kronor. Finansnettot beräknas ge ett positivt utfall på 55 miljoner kronor och ett överskott mot budget på 68 miljoner kronor.

Nettoinvesteringarna för perioden uppgår till 412 miljoner kronor. Enligt nämndernas bedömningar kommer investeringarna för 2022 att uppgå till omkring 782 miljoner kronor. Prognosen innebär en kraftigt ökad investeringstakt under slutet av året.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse.

I debatten yttrar sig Boban Pejčić (M) och Ebba Östlin (S).

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

Samtliga nämnder

Referens

Bachar Malaki
bachar.malaki@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse delårsrapport 2 - Botkyrka kommun

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige har behandlat delårsrapport 2 för perioden januari – augusti 2022 enligt 11 kapitlet 16 § kommunallagen.

Sammanfattning

Resultatet för perioden januari – augusti är positivt med 550 miljoner kronor. Prognosen för året uppgår till 504 miljoner kronor, vilket är 454 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat. Balanskravsresultatet beräknas till 497 miljoner kronor.

Prognosen över verksamhetens nettokostnader är 320 miljoner kronor lägre än budgeterat. Nämnderna redovisar sammantaget ett överskott mot budget med 269 miljoner kronor och de centrala posterna redovisar överskott med 51 miljoner kronor. Årets skatter, generella statsbidrag och utjämning beräknas överstiga budget med 66 miljoner kronor. Finansnettot beräknas ge ett positivt utfall på 55 miljoner kronor och ett överskott mot budget på 68 miljoner kronor.

Nettoinvesteringarna för perioden uppgår till 412 miljoner kronor. Enligt nämndernas bedömningar kommer investeringarna för 2022 att uppgå till omkring 782 miljoner kronor. Prognosen innebär en kraftigt ökad investeringstakt under slutet av året.

Ärendet

Delårsrapport 2 2022 har upprättats utifrån inlämnade delårsrapporter från respektive förvaltning samt av kommunledningsförvaltningen genomförd övergripande uppföljning och analys. Vård- och omsorgsnämnden har inte beslutat sin delårsrapport innan denna tjänsteskrivelse lämnats.

Leif Eriksson
Kommundirektör

Per Malmquist
Ekonomidirektör

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslut om delårsrapporten föranleder inga ekonomiska konsekvenser

Bilagor

Delårsrapport 2 2022 – Botkyrka kommun

Expedieras till:

Samtliga nämnder

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

Delårsrapport 2 2022

- Perioden januari – augusti
- Prognos för hela året

Innehållsförteckning	Sidan
Sammanfattning	3
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	3
Händelser av väsentlig betydelse	4
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	4
Balanskravsresultat	12
Väsentliga personalförhållanden	13
Nämnderna och bolagen	13
Ekonomiska sammanställningar	17
Noter med redovisningsprinciper	21

SAMMANFATTNING

Resultatet för perioden januari – augusti är positivt med 550 miljoner kronor. Prognosen för året uppgår till 504 miljoner kronor, vilket är 454 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat. Balanskravsresultatet beräknas till 497 miljoner kronor.

Prognosen över verksamhetens nettokostnader är 320 miljoner kronor lägre än budgeterat. Nämnderna redovisar sammantaget ett överskott mot budget med 269 miljoner kronor och de centrala posterna redovisar överskott med 51 miljoner kronor.

Årets skatter, generella statsbidrag och utjämning beräknas överstiga budget med 66 miljoner kronor. Differensen mot budget förklaras främst av kraftigt förbättrade slutavräkningar för skatteintäkter jämfört med budget. Förbättringen är en följd av SKR:s skatteprognos från augusti som visar en starkare skatteunderlagstillväxt under året jämfört med tidigare prognoser.

Finansnettot beräknas ge ett positivt utfall på 55 miljoner kronor och ett överskott mot budget på 68 miljoner kronor. Överskottet förklaras främst av en realiserad kursvinst, lägre räntekostnader och fondutdelningar.

Nettoinvesteringarna för perioden uppgår till 412 miljoner kronor. Enligt nämndernas bedömningar kommer investeringarna för 2022 att uppgå till omkring 782 miljoner kronor. Prognosen innebär en kraftigt ökad investeringstakt under slutet av året.

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

OMVÄRLDEN

Den svenska ekonomin har bromsat in kraftigt under året. Hushållen höll tillbaka konsumtionen till följd av en ny våg av covidsmitta under vintern, samtidigt som produktionen hämmades av brist på insatsvaror och hög sjukfrånvaro. Rysslands invasion av Ukraina har inneburit ytterligare störningar i leveranskedjor och bidragit till en hög inflation. Trots det var uppgången i Sverige starkare under andra kvartalet jämfört med tidigare bedömningar. BNP ökade med 1,4 procent jämfört med det föregående kvartalet. I USA och Kina minskade BNP, samtidigt som den ökade i euroområdet. Konjunkturinstitutet beskriver att utsikterna för framtiden dock har blivit dystrare under sommaren och BNP-tillväxten bedöms bromsa in än mer det andra halvåret i år än vad som förutsågs tidigare.

Energipriserna kan bli rekordhöga under vintern och KPIF-inflationen kan komma att närma sig 10 procent. Den höga inflationen, stigande räntor och fallande tillgångspriser pressar hushållen som kommer att dra ner på konsumtionen och svensk ekonomi bedöms gå in i en lågkonjunktur 2023. Utsikterna för arbetsmarknaden har därmed också försvagats. Sysselsättningen bedöms fortsatt öka något under innevarande år för att plana ut under 2023.

I Botkyrka är arbetslösheten fortfarande hög jämfört med länet och riket. Arbetslösheten har minskat sedan de höga nivåer 2020. Innan pandemin var gapet mellan riket och Botkyrka lägre än idag och den totala arbetslösheten minskar i lägre takt i Botkyrka än i riket och i länet. För ungdomar mellan 16 och 24 år var arbetslösheten lägre i Botkyrka än i riket innan pandemin, medan den nu har ökat och ligger högre än riket.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) bedömer att det kommunala skatteunderlaget växer starkt i nominella termer för perioden 2022 - 2025. Snabbt stigande kostnader pekar dock på att skatteintäkterna endast kommer att medge en svag real resursökning kommande år. Nästa år bedömer SKR att skatteunderlaget till och med minskar reallt med två procent. Stora kostnadsökningar inte minst för avtalspensioner, drivet av den höga inflationen, kommer att bli en stor utmaning för de kommunala budgetarna. Sveriges offentliga finanser är starka och konjunkturinstitutets bedömning är att det finns ett budgetutrymme för de kommande fyra åren på cirka 120 miljarder kronor. SKR:s analys av samhällsekonomin under kalkylåren 2024 och 2025 baseras på ett antagande att ekonomin går mot ett balanserat resursutnyttjande.

Sammantaget är osäkerheterna och riskerna för ytterligare försämrade förutsättningar stora. Särskilt gäller det utvecklingen av kriget Ukraina och bland annat risken för än högre energipriser. Efter de allmänna valen ska en regering utses och det är i dagsläget osäkert när budgetpropositionen för 2023 kan komma att presenteras.

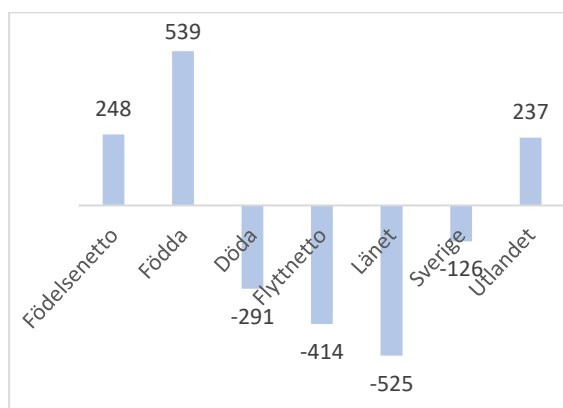
BEFOLKNINGSUTVECKLING

Efter det andra kvartalet uppgår Botkyrkas befolkning till 95 284 personer. Det är en minskning med 34 personer sedan årsskiftet, samma period förra året gav en ökning med 170 invånare. Utvecklingen under årets första halvår är sämre än hur det såg ut under framför allt andra halvan av 2021. Pandemin har gjort att Botkyrka har haft en väldigt svag befolkningstillväxt. Den långsamma ökningen är en effekt av ett lågt födelsenetto, det lägsta på 20 år samt ett tydligt negativt flyttnetto. De äldre som har påverkats negativt är främst personer i gruppen 25

till 34 år som minskat de senaste 3 åren, men sen årsskiftet har även barn i grundskoleålder minskat, 180 färre i den åldersgruppen. Utöver de folkbokförda fanns den 1 september 1081 personer inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem som bor i Botkyrka. Denna siffra har minskat stadigt under ett antal år, men efter Rysslands invasion av Ukraina har antalet ökat. Av de 1081 personer som den första september bodde i Botkyrka är 683 från Ukraina och är här under massflyktsdirektivet. Antalet asylsökande från andra delar av världen fortsätter att minska, anledningen finns troligen både i kvarvarande effekter av pandemin och lagstiftning kring möjligheter att bosätta sig som trädde i kraft 2020.

Befolkningsförändringar som ger en ökad befolkning hittills i år är födelseöverskott och ett positivt flyttnetto från utlandet. Kommunen har ett fortsatt negativt flyttnetto totalt sett, vilket beror på en större utflyttning än tidigare till andra delar av Sverige. Det negativa flyttnettot kan vara kopplat till ett lågt färdigställande av bostäder det senaste året.

Enligt kommunens senaste befolkningsprognos från i mars 2022 beräknas befolkningen vid utgången av 2022 uppgå till cirka 96 000 personer, vilket är en försiktigare prognos som inte har sett till några potentiella långsiktiga effekter av kriget i Ukraina. Hittills i år har vi inte haft någon befolkningstillväxt utan kommunen har backat lite i befolkningen. Under sista kvartalet 2021 rapporterades närmare 500 påbörjade bostäder in vilka antas få inflyttning under årets två sista kvartal. Detta gör att prognosen ligger kvar.

HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Under året har genomförandet av ett flertal exploateringsprojekt pågått. I projektet Slagsta strand, Tumba skog, Kassmyraåsen, Riksten, Sandstugan, Ulfsbergsgården och Kassmyraåsen sker utbyggnad av bostäder parallellt med kommu-

nens utbyggnad av allmän plats som till exempel gata, park och torg. Markförsäljning i Slagsta strand bidrar till en positiv avvikelse i år avseende exploateringsverksamheten med sammanlagt cirka 99 miljoner kronor.

Under året har spadtag tagits i Loviseberg, dit ett företag flyttar med cirka 100 arbetstillfällen. Även i Rikstens företagspark har spadtag tagits. Detta är starten på exploateringen av Rikstens företagspark, där större delen av områdets 75 000 kvm är sålda till olika företag och fastighetsutvecklare.

Falkbergsskolan färdigställdes i januari med invigning och verksamhetsstart för 450 elever. Kommunen har också startat upp flera förskolor under perioden.

Botkyrka kommun genomförde 2020 en upphandling av externa hemtjänstutförare utifrån lag om offentlig upphandling. Under 2021 utgjorde de externa hemtjänstutförarna 20 procent av all hemtjänst i kommunen. En successiv utökning har skett så att 40 procent av de beviljade hemtjänsttimmarerna kommer att utföras av de externa utförarna vid slutet av 2022.

Arbetet med att ta bort avfallshögarna i Kassmyra avslutades i februari i år. Sammanlagt beräknades kostnaderna uppgå till drygt 152 miljoner kronor, varav en avsättning på 86,9 miljoner kronor gjordes för kostnader under 2022. Under tertial 1 2022 har arbetet slutförts och kostnaden för 2022 landade på 81,1 miljoner kronor netto. Bidrag erhöles med 39,3 miljoner kr från Naturvårdsverket. Resterande avsättning har därför återförts till resultatet.

Avseende avfallshögen i Kagghamra avsattes 165 miljoner i bokslutet 2021 för att kunna utföra eventuella åtgärder som i nästa skede ska kunna komma att riktas mot ansvariga. Inget har fakturerats under 2022, varför avsättningen är ograverad.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

UPPFÖLJNING AV KOMMUNFULLMÄKTIGES UTVECKLINGSMÅL

Kommunfullmäktige har fastställt fyra områden med 18 utvecklingsmål för 2022.

Vid denna tid på året har många undersökningar ännu inte genomförts, färdigställt eller analyserats. Detta gör att resultaten av kommunfullmäktiges mått inte kan redovisas fullt ut. Kommunens egen medborgarundersökning genomförs jämna år varför utfall för ojäma år saknas. I de fall värden finns på

måtten finns de presenterade under respektive utvecklingsmål. En mer genomgripande uppföljning och analys av måluppfyllelsen görs i årsredovisningen.

För att svara upp mot och bidra till utvecklingen av kommunfullmäktiges utvecklingsmål har nämnderna formulerat egna nämndmål med tillhörande mått. Dessa har följts upp i respektive nämnds delårsrapport.

Här följer en sammanfattning av nämndernas bidrag till kommunfullmäktiges områden fram till 31 augusti 2022.

Område 1 – Botkyrkaborna har egenmakt

Botkyrkabornas möjlighet till egenmakt möjliggörs genom en bredd av insatser från kommunens olika verksamheter.

Den interna analysen av avgångselevernars resultat visar att eleverna i årskurs 9 har en positiv resultatutveckling. Behörigheten till gymnasieskolan har ökat sedan föregående läsår och detsamma gäller andelen elever med betyg i samtliga ämnen i årskurs 9. Det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 har dock sjunkit jämfört med föregående läsår. Analysen visar att likvärdigheten och skillnaderna mellan skolor i kommunen fortsatt är stor där samtliga skolor i de socioekonomiskt utsatta områdena ligger under kommungenomsnittet.

Läsåret 2021/2022 tog 89 procent av eleverna på högskoleförberedandeprogram gymnasieexamen inom tre år. Motsvarande siffra för elever på yrkesprogram är 78 procent. Det visar på en mindre nedgång jämfört med föregående år men trenden över tid betraktas som stabil.

Botkyrkabornas nöjdhet med grundskolorna i kommunen har minskat sedan tidigare mätning men ökat sedan 2018. Samtidigt har övriga indikatorer över tid visat en positiv utveckling. Det pågår ett strategiskt och långsiktigt arbete för att skapa attraktiva förskolor och skolor i kommunens alla stadsdelar.

Ett större antal personer har kommit i arbete och studier genom kommunens insatser, i jämförelse med föregående år. 62 procent av eleverna på kommunens yrkesinriktade vuxenutbildning har kommit i arbete vilket är en ökning med 3 procent. Utöver det har 84 procent, av de mellan 16 – 29 år, som deltagit i kommunens arbetsmarknadsåtgärder gått vidare till studier eller arbete. För andelen deltagare, 30–64 år, som går vidare till arbete eller studier är utfallet 63 procent. Det är en förbättring på 23 procentenheter.

Botkyrkas företagare är alltmer nöjda med kommunen. Det visar resultaten av serviceundersökningen, Nöjd Kund Index (NKI), där kommunens index ökar från 75 till 77. Antalet etableringsfrågningar från utomstående företag är fortsatt hög.

Aktiviteter och arrangemang i syfte att öka Botkyrkabornas delaktighet i kommunens utveckling har i stor utsträckning återgått till att genomföras fysiskt på olika platser i Botkyrka. Botkyrkadialogen har genomförts i Tullinge och Fittja. Medborgarcenter har utökat öppettiderna. Genom samverkan med föreningar erbjuds ett antal aktiviteter inom idrott och kultur runt om i Botkyrka där ungdomar kan delta. Därutöver har de medskapande evenemangen ”Vi är Botkyrka” och ”Seniorvecka” genomförts. Botkyrkaborna erbjuds tillfällen, via biblioteken, att stärka sina digitala färdigheter för att öka möjligheten till delaktighet och egenmakt.

Vidare har förberedelser gjorts för att administrera och genomföra de allmänna valen 2022 och en rad aktiviteter har genomförts i syfte att öka valdeltagandet. Exempelvis har demokratidagar genomförts i Tumba, Fittja, Alby och Hallunda/Norsborg i samverkan med civilsamhället. Förtidsröstning har varit möjlig i olika lokaler och röstbussar har möjliggjort förtidsröstning på olika platser i kommunen. Utbildade valinformatörer har funnits tillgängliga i centrumlokaler, på Medborgarcentrum samt vid olika aktiviteter som genomförts i kommunen.

Resultatet från medborgarundersökningen visar att Botkyrkabornas nöjdhet med kommunens information och kommunikation behöver öka. Det pågår insatser för att utveckla kommunikationen både i de digitala kanalerna samt inom Medborgarcentrums och Medborgarkontorens uppdrag. Detta för att bättre möta Botkyrkabornas behov. Vidare pågår ett utvecklingsarbete med att skapa en servicewebsite och en plattform för innehållskommunikation samt öka kommunikationen i sociala medier. Därutöver behöver kommunen säkerställa att medborgarna får svar på sina synpunkter inom 10 dagar.

1:1 Botkyrkas elever har höga meritvärden i årskurs 9

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Det genomsnittliga meritvärdet för elever i Botkyrkas kommunala skolor, årskurs 9, ökar	224	224	Ökar	218
Andel (%) kommunala grundskolor i Botkyrka	57	64	Minskar	

kommun med meritvärde lägre än rikssnittet minskar

1:2 Botkyrkas barn och elever får en god och likvärdig utbildning

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Andel (%) Botkyrka elever i Botkyrkas kommunala skolor med betyg i alla ämnen efter årskurs 9 ökar	69	69,4	71	75
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala skolor som efter årskurs 9 är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram ökar	85,4	83,4	85	84
Gymnasieelever med examen inom 3 år, yrkesförberedande program, kommunala skolor ökar	86,7	78*	Ökar	
Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program, kommunala skolor ökar	84,2	89*	Ökar	

*Avser läsåret 2021/2022

1:3 Det finns attraktiva skolor och förskolor i kommunens alla stadsdelar

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Andel (%) elever som väljer att påbörja sin studiegång (förskoleklass) i sin stadsdel ökar	85	89	87	
Andel (%) inskrivna barn i Botkyrkas förskolor ska vara minst 90% i samtliga stadsdelar (inskrivningsålder 3 år)	82,5	81,7	88	
Andel (%) Botkyrkabor som är nöjda med grundskolorna i kommunen ökar	54	-	56	51

1:4 Botkyrka är en attraktiv plats för företagens tillväxt och etableringar

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Andel förvärvsarbete i kommunen, dagbefolkning ökar	73	*	Ökar	
Andel förvärvsarbete i näringsliv, dagbefolkning	66,6	*	Ökar	
Botkyrkas företagare som är nöjda i sin	75	77	Ökar	

kontakt med kommunens myndighetsutövning ökar

Botkyrkas företag har högre tillväxt än snittet för företagen Stockholms län	Ja	Ja	Ja
Arbetsställen, med minst 5 anställda, som etablera sig i kommunen ökar	39	23	Ökar

* Utfall för 2021 publiceras i december 2022.

1:5 Kommunens arbetsmarknadsinsatser leder till fler Botkyrkabor i arbete

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Andel (%) unga deltagare 16 - 29 år som går till arbete eller studier ökar	70	82	Ökar	84
Andel (%) deltagare 30 - 64 år som går vidare till arbete eller studier ökar	30	40	Ökar	63
Andel (%) Botkyrkaungdomar 16 - 24 år som arbetar eller studerar ökar	90	*	93	
Andel (%) hushåll med ekonomiskt bistånd som avslutas pga. arbete eller studier ökar	24	25	33	

*Utfall saknas då MUCF ej genomfört undersökningen 2021.

1:6 Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Andel (%) deltagare på Botkyrkadialogens möten som upplever att medverkandet varit värdefullt.	61	*	63	
Andel (%) Botkyrkabor som upplever att de kan vara med och påverka i kommunala frågor som intresserar dem ökar	39	-	41	37
Andel (%) Botkyrkabor som deltar i valet till kommunfullmäktige 2022 ökar mer än snittet i riket	-	-	Över riket	

*Ingen undersökning genomfördes 2021 pga pandemin

1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Andel (%) Botkyrkabor som är nöjda med kommunen som organisation ökar	*	*	Ökar	33

Botkyrkabornas nöjdhet med möjlighet till inflytande ökar	-	**	Ökar	
Andel (%) synpunkter som besvaras inom 10 dagar ökar.	51	83	Ökar	78
Andel (%) Botkyrkabor som upplever att det är lätt att ta del av kommunens information ökar	55	-	57	43

* Mättet är nytt i kommunens medborgarundersökning 2022.

**Utfall saknas då index fram till 2020 ingick i SCB:s medborgarundersökning. Kommunen deltar ojämnt år.

Område 2 – Botkyrkaborna är trygga

För att öka tryggheten och säkra en god omsorg för Botkyrkabor med behov av vård- och omsorgsinsatser pågår ett arbete med att öka brukarnas inflytande och delaktighet avseende det stöd som ges. Detta sker exempelvis genom att säkerställa att genomförandeplaner uppfyller kvalitetskraven och att brukarråd och uppföljningssamtal genomförs regelbundet. Utfall från brukarundersökningen ligger på en likvärdig nivå med tidigare mätning men när inte upp till uppsatta mål och kommer att analyseras under hösten.

Kommunen arbetar både strategiskt och operativt med att skapa trygghet genom ett brottsförebyggande arbete. Arbetet genom Effektiv samordning för trygghet (EST) där polisen, Botkyrkabyggen och kommunen samarbetar för att genomföra trygghetsfrämjande, vålds- och brottsförebyggande åtgärder fortsätter. Därutöver sker utveckling av Våldspreventivt centrumsuppdrag, exempelvis inom arbetet kopplat till avhoppbarverksamhet och områdesutveckling. Under våren fattades beslut om en handlingsplan för att förhindra hedersrelaterat våld och förtryck.

Ytterligare exempel på trygghetsskapandeinsatser är att trygghetsfältare befinner sig på offentliga platser i stadsdelarna för att öka trivsel och trygghet. Trygghetsfältare finns till för samtliga medborgare men med fokus på barn och unga. Trygghetsfält har även genomfört ett antal aktiviteter under sommaren för att bistå möjlighöret av att ge barn och unga en givande fritid. Därutöver pågår insatser genom att organisera spontanidrott runt om i kommunen i syfte att erbjuda ungdomar en meningsfull aktivitet som ett alternativ till att vistas i centrum. En utmaning är att nå rätt målgrupp, och specifikt även flickor.

Den fysiska miljön är av betydelse för att Botkyrkaborna ska trivas och känna sig trygga. Insatser för att skapa öppna parker och gångstråk med bättre sikt och ökad trygghet utomhus fortsätter. Under första halvåret har två dagvattenanläggningar/parker, i Lottalund och

Fittja, driftsatts. Förutom miljömässiga fördelar bidrar anläggningarna till en trivsam utomhusmiljö för boende i området.

Vidare pågår upprustning av ett antal fritidsanläggningar i syfte att öka trivsel och trygghet. På flera platser planeras exempelvis även för offentlig konst i samverkan med Konsthallen för att tillföra estetiska värden till besöksupplevelsen.

Trivselindex har ökat. Frågor som ingår visar hur väl medborgarna trivs med att leva och bo i kommunen, om man kan rekommendera en vän att flytta till Botkyrka samt om man tycker det är rent i närområdet. Resultatet för andel Botkyrkabor som tycker det är tryggt att leva och bo i sitt bostadsområde är lägre än vid senaste mätningen. Trenden över tid för trivsel och trygghet ligger på en stabil nivå men visar också på en variation mellan de olika stadsdelarna.

2:1 Botkyrkaborna har en god omsorg

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Andel (%) personer inom vård- och omsorgsboende som är nöjda med stödet i sin helhet ökar	76	*	82	75
Andel (%) personer inom hemtjänst som är nöjda med stödet i sin helhet ökar	77	*	80	76
Personalkontinuiteten i hemtjänsten ökar	14	16	13	
Andel (%) överklaganden som går emot fattade beslut minskar	20	19	13	

*Utfall saknas då undersökningen ej genomfördes pga pandemin.

2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Andel (%) som tycker det är tryggt att leva och bo i sitt bostadsområde ökar	69	-	Ökar	65

2:3 Botkyrkaborna trivs i kommunen

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Botkyrkabornas nöjdhet med trivsel i kommunen ökar	61	-	Ökar	63

Område 3 – Botkyrkaborna har ökad livskvalitet

Kommunen driver ett strategiskt arbete för att skapa en attraktiv plats att bo, verka och arbeta på. Genom

ett fokus på hållbar samhällsplanering är arbetet med att skapa en blandning av boendeformer i stadsdelarna i fokus. Detta ger förutsättningar för Botkyrkaborna att kunna bo bra där de önskar.

Föreningslivet har återgått till att bedriva verksamhet mer i linje med hur det var innan pandemin. Kommunen har erbjudit en rad insatser under pågående pandemi och för att stödja föreningar att återuppta sin verksamhet efter det att restriktionerna upphört. Vid en första utvärdering kan konstateras att ingen förening upplöstes eller gick i konkurs under pandemin, nio nya föreningar i olika kategorier har registrerat sig hittills under innevarande år och beläggningsgraden i kommunens anläggningar ökar åter igen.

Ett stöd för föreningarna att rekrytera nya medlemmar är den aktivitetskatalog som skickas ut till samtliga hem där det bor 5–15 åriga Botkyrkabor. För att öka antalet unga i aktivitet erbjuds prova på verksamhet under skollov och organiserad spontanidrott. Exempel på ny verksamhet som startat upp i närtid är boxning i Tumba/Storvreten och Jiu-jitsu i Fittja. Därutöver har det erbjudits workshops i skapande i Konsthallen och ett arkitekturkollo under sommarlovet. Under sommarlovet genomfördes även Junior Residence med unga feriepraktikanter. Vidare genomför Kulturskolan riktade insatser i de områden där elevantalet är lågt.

Antalet klassade sjöar som klarar Vattenmyndighetens krav på god ekologisk status uppfylls. Samtidigt har det under senaste året tillkommit två sjöar som klassas som vattenförekomster, Mellansjön och Brosjön.

Andel Botkyrkabor som är nöjda med kommunens gång-, cykel- och bilvägar har ökat. Den samlade bilden är att kollektivtrafikens andel av resandet måste öka och att kommunen fortsatt behöver satsa på att möjliggöra och underlätta för Botkyrkaborna att promenera, cykla och åka kollektivtrafik som ett alternativ till att köra bil.

3:1 Fler och mer varierade bostäder inom och mellan våra stadsdelar

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Från 2016 till utgången av 2024 ska antalet färdigställda nya bostäder vara minst 8 000	2634	2660	4300	
Förändringar (%) i bostadsbeståndet som bidrar till ökad variation i	23	*	Ökar	

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
bostadssammansättningen i varje stadsdel				
Andel (%) trångboddhet (enligt norm 2 SCB) minskar	29,5	28,6	Minskar	

*SCB publicerar utfall jämna år

3:2 Botkyrkas barn och unga har en aktiv fritid

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Barn och ungas organiserade idrottsaktiviteter ökar i de stadsdelarna med lägst deltagande	32 654	33 200	Ökar	
Andel (%) unga Botkyrkabor som upplever att de har goda möjligheter till en aktiv fritid är minst 85 %	*	84	85	
Flickors andel (%) av besöken på fritidsgårdarna i Botkyrka kommun ökar	39	41	Ökar	
Flickors andel (%) av idrottsföreningarnas totala deltagartillfällen ökar	40	41	44	
Andel (%) unga som anger att de läser på sin fritid ökar	*	46	Ökar	

* På grund av pandemin genomfördes inte fritidsvaneundersökningen år 2020

3:3 Botkyrka har ett aktivt miljö- och klimatarbete

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Arealen artrika ängs- och naturbetesmarker ökar, hektar	50	50	48	
Antal klassade sjöar som klarar Vattenmyndighetens krav på god ekologisk status, (totalt 11)	5	5	Ökar	7

3:4 Infrastrukturen i kommunen ska vara hållbar och utvecklas för att passa medborgarnas behov

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Andel (%) Botkyrkabor som är nöjda med kommunens gång-, cykel- och bilvägar ökar	58,3	*	Ökar	62
Botkyrkabornas möjligheter att ta sig runt i kommunen ökar	*	**	Ökar	

* Utfall vartannat år **Utfall saknas

Område 4 – Kommunens organisation

Under senare delen av våren har medarbetare successivt återgått till att vara mer fysiskt på plats och fler möten har genomförts fysiskt. Exempelvis har förvaltningsfrukostar, ledarutvecklingsinsatser samt planeringsdagar genomföras på plats vilket skapat mervärden i utvecklingen av kultur, ledarskap och arbetsmiljö.

Statistik för frisknärvaron visare en marginell ökning för kvinnor, som till och med augusti uppgår till 92,7 procent. Motsvarande siffra för män uppgår till 95,5 procent vilket visar på en minskning med 0,5 procent i jämförelse med samma period 2021.

Andelen heltidsanställda i kommunen har fortsatt att öka sedan föregående år och uppgår till 91,2 procent. Motsvarande siffra för riket för 2021 var 84,1. Enligt uppgifter från SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) är Botkyrka en av de kommuner som har flest heltidsanställda medarbetare av samtliga kommuner i regionen.

Alla nämnder prognostiserar ett överskott.

För augusti 2022 uppgår det prognostiserade balanskravsresultatet till 7,9 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket innebär att kommunen har klarat årets mål på 0 procent.

Kommunen har fortsatt arbetet utifrån de identifierade fokusområdena för digitalisering. Arbetet fokuserar på områdena: digital skola, digital obruten samhällsbyggnadsprocess, smart uppkopplad och smart hållbar stad, effektiva administrativa processer samt digitala självserviceflöden för medborgarna.

Utfall för måttet som visar på Botkyrkabornas nöjdhet med möjligheterna att lösa sina ärenden direkt via hemsidan/digital tjänst minskar från 2020 till 2022. Hemsidan har arbetats om till att bli mer serviceinriktad vilket kan ha påverkat medborgarnas upplevelse. Å andra sidan har nyttjandet av hemsida och e-tjänster ökat. Sammantaget har möjligheterna att hitta rätt information och utföra sina ärenden inte varit bättre än på många år. Utfallet visar dock att Botkyrkaborna har ytterligare förväntningar på kommun, vilket behöver omhändertas. I detta skede pågår insatser inom tjänstedesign för att förbättra kommunens tjänster ur ett användarperspektiv. Ett arbete som är i sin linda och framgent förväntas bidra till ökad nöjdhet hos medborgarna.

Kommunens organisation ska vara klimatneutral till 2025. För att nå målet arbetar samtliga av kommunens verksamheter för att minska sina

utsläpp. Botkyrkas klimatstrategi är ledande i kommunens arbete.

4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Nämndernas prognoser vid delårsrapport 1 avviker från årsutfallet med max 1 %	0,9	2	1	
Nämndernas nettoutfall är inom beslutad budgetram (%)	98,9	96,4	100	100
Av vakanta lokaler i lokalbanken vid årets början ska minst 2 omsättas under året (hyras ut/sågas upp/avvecklas/säljas)	*	*	2	2

*Nytt mått 2022

4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Botkyrka kommuns genomsnittliga nivå på ett hållbart medarbetar-engagemang (HME) ökar	78	78	Ökar	
Frisknärvaron för medarbetare i Botkyrka ökar (%)	91/95	92,3/95,6	Ökar	92,7/95,5*
Kvinnor/män Personalomsättning (antal avslutade under året i % av antalet anställda) minskar	9	9,6	Minskar	
Personalomsättning (antal nyanställda under året i % av antalet anställda) minskar.	7	6,1	Minskar	
Medarbetarundersökning, totalindex ökar	71	72	Ökar	

* Statistik avser januari – augusti 2022

4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Antal digitala tjänster som kommunen tillhandahåller ökar	58	63	Ökar	
Andel (%) Botkyrkabor som är nöjda med möjligheterna att själva utföra sina ärenden via botkyrka.se eller andra digitala kanaler ökar	60	-	Ökar	47

4:4 Kommunen som organisation är klimatneutral år 2025

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Koldioxidutsläppen från resor i tjänsten minskar	*	*	Nytt mått	
Klimatavtryck för inköpta varor (gram CO2/transporterat kg) vid samordnad varudistribution minskar	2,18	2,48	2,04	
Andel (%) fossila bränslen (bensin och diesel) minskar	20		Minskar	
Pappersförbrukningen i kommunen minskar	*	*	Minskar	
Förbrukad energi i kommunens fastigheter (kW/m2/år)	240	238	233	
Installera solceller, minst 250kW/år, exklusive solfångare	250	250	250	
Andel (%) projekt (större ombyggnationer eller nybyggnation) som uppnår krav enligt klassificering svensk miljöbyggnad standard ökar	0	66	70	73

*Mättet är nytt för 2022

Finansiella mål

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Utfall 2022
Kommunens balanskravsresultat i relation till kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag i procent.	1,7	2,7	0	7,9**
Självfinansieringsgraden av kommunens investeringar.	114	137	48	101**

**Prognos

RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING Delårsresultatet och prognos för året

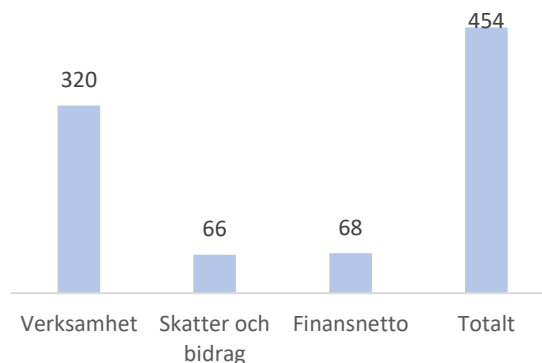
Resultatet för **perioden** januari – augusti är positivt med 550 miljoner kronor. I periodens resultat har effekterna av en förbättrad skatteprognos slagit igenom. I periodens resultat ingår också hela det generella statsbidraget på 24,5 miljoner för äldreomsorgssatsningen och 7,4 miljoner kronor av den så kallade skolmiljarden.

I augusti förra året var delårsresultatet positivt med 537 miljoner kronor. I periodens resultat 2021 ingick 10,5 miljoner kronor av skolmiljarden.

Helårsprognosen för 2022 visar ett resultat på 504 miljoner kronor. Det är 454 miljoner kronor bättre än

årets budgeterade resultat på 49,9 miljoner kronor. Samtliga tre block, det vill säga verksamhet, skatter och avgifter samt finansnetto redovisar överskott mot budget.

Prognos jämfört med budget i miljoner kronor

Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens nettokostnader för perioden uppgår till 3 532 miljoner kronor, det är en minskning med 56 miljoner jämfört med augusti förra året, vilket motsvarar 1,6 procent Nämndernas nettokostnader visar för samma period en marginell ökning på 23 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,7 procent.

I prognosen för året uppgår verksamhetens nettokostnad till 5 819 miljoner kronor, vilket är drygt 320 miljoner kronor och 5 procent lägre än budget för året. Det är 297 miljoner och 5 procent mer än utfallet 2021.

Nämnderna räknar i sina prognoser med ett positivt utfall mot budget på 270 miljoner kronor. Av det positiva utfallet avser 99 miljoner kronor överskott inom exploateringsverksamheten och 49 miljoner kronor avser ett överskott hos utbildningsnämnden. För utförligare beskrivning av nämnderna se avsnittet "Nämnderna och bolagen", sidan 13.

De centrala posterna på finansförvaltningen som ingår i verksamhetens nettokostnader beräknas ge ett överskott med 51 miljoner kronor jämfört med budget. Överskottet beror till större delen på lägre pensionskostnader som är en följd av att inkomstbasbeloppet för den förmånsbestämda pensionen ökat relativt mycket, vilket inneburit att inkomstgränsen för förmånsbestämd pension höjts, vilket i sin tur medför lägre pensionskostnader för kommunen.

I tabellerna nedan framgår hur verksamheternas externa intäkter och kostnader har utvecklats för perioden januari till augusti 2022 jämfört med samma period 2021. I tabellerna ingår inte skattemedel och finansiella poster.

Verksamhetens intäkter i miljoner kronor	Augusti 2022	Augusti 2021	%
Taxor och avgifter	229	214	7,1
Externa bostads- och lokalhyror	66	64	2,2
Försäljning av verksamhet	129	123	4,5
Bidrag från staten med flera	388	377	3,0
Övriga verksamhetsintäkter	145	48	198,8
Summa verksamhetens intäkter	957	827	15,7

Sett till utvecklingen mellan augusti 2021 och augusti 2022 så är verksamhetens intäkter 129 miljoner kronor (15,7 procent) högre 2022. Ökningen beror framför allt på försäljning av mark inom exploateringsverksamheten (99 miljoner kronor), vilken redovisas under övriga verksamhetsintäkter. Utöver detta har också taxor och avgifter ökat, vilket till stor del förklaras av att verksamheterna varit i gång fullt ut under 2022, under 2021 fanns det begränsningar som en följd av pandemin. Även försäljning av verksamhet redovisar ökade intäkter, vilket främst beror på att kommunens skolor haft fler elever från andra kommuner.

Verksamhetens kostnader i miljoner kronor	Augusti 2022	Augusti 2021	%
Personalkostnader	-2 403	-2 444	-1,7
Varor	-191	-175	9,4
Entreprenad och köp av verksamhet	-968	-947	2,2
Externa lokalhyror	-117	-124	-5,6
Bidrag och transfereringar	-185	-171	7,5
Övriga verksamhetskostnader	-433	-368	17,9
Summa verksamhetens kostnader	-4 298	-4 229	1,6

Verksamhetens kostnader har för perioden ökat med 69 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 1,6 procent jämfört med samma period föregående år.

Personalkostnaderna har minskat med 41 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,7 procent. Detta beror på att kostnaderna för pensioner var högre 2021 till följd av ändrade livslängdsantagandena. Rensat från detta så har personalkostnaderna ökat med 1,2 procent.

Kostnaden för inköp av varor har ökat med 9,4 procent vilket till större delen förklaras av den minskade aktivitet under 2021 till följd av pandemin. Ökningen av bidrag och transfereringar beror främst på kommunens medfinansiering till Trafikverket för väganslutning vid Slättmalm, Vårsta. Övriga

verksamhetskostnader har ökat med 18 procent. Det finns flera orsaker till ökningen, men främst förklaras den av högre kostnader för rivning och avetablering inom fastighetsverksamheten.

Skatter, generella statsbidrag och utjämning

Skatter, generella statsbidrag och utjämning har för perioden januari till augusti ökat med 226 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det innebär en ökning med 5,7 procent. Skatteintäkterna till och med augusti uppgår till 2 828 miljoner kronor, vilket är en ökning med 181 miljoner kronor jämfört med samma tidpunkt förra året. Generella statsbidrag och utjämning uppgick till 1 368 miljoner kronor, vilket är 45 miljoner kronor mer än föregående år. I periodens resultat ingår det generella statsbidraget på 24,6 miljoner för äldreomsorgssatsningen och 7,4 miljoner kronor av den så kallade skolmiljarden.

Enligt prognosen för året beräknas skatter, generella statsbidrag och utjämning överstiga budget med 66 miljoner kronor. SKR:s skatteprognos från augusti visar en starkare skatteunderlagstillväxt under året jämfört med tidigare prognoser och differensen mot budget förklaras främst av kraftigt förbättrade slutavräkningar för skatteintäkter.

Jämfört med utfall 2021 beräknas skatter, generella statsbidrag och utjämning öka med 304 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med nära 5,1 procent.

Finansnetto

Finansnettot för perioden är negativt med 115 miljoner kronor, vilket är 269 miljoner kronor lägre än samma period förra året. Förklaringen till avvikelserna ligger främst i stora realiserade kursförluster på placeringarna i pensionsportföljen efter den senaste tidens börsnedgång.

Jämfört med augusti förra året har både ränteintäkterna för vidareutlåningen till bolagen och räntekostnaderna för den externa upplåningen minskat med anledning av det fortsatt låga ränteläget. Intäkterna har minskat med drygt 8 miljoner kronor och kostnaderna med drygt 9 miljoner kronor trots att den totala låneskulden ökat. Den utvecklingen kommer troligtvis att vändas nästa år då marknadsräntorna gått kraftigt uppåt under året och förväntas fortsätta i samma riktning nästa år.

Prognosen för året innebär ett överskott i finansnettot på 55 miljoner kronor. Jämfört med budget är prognosen 68 miljoner kronor bättre. Överskottet mot budget förklaras främst av realiserade kursvinster och fondutdelning på placerade medel samt en ränteintäkt vid försäljning av Slagsta Strand. Även lägre räntekostnader bidrog till överskottet.

INVESTERINGAR OCH UPPLÅNING

Nettoinvesteringarna uppgår till och med augusti till 412 miljoner och är därmed cirka 175 miljoner högre än förra året vid motsvarande tid. Av investeringsutfallet ligger 333 miljoner på teknik- och fastighetsnämnden. Det högre utfallet i år beror på att det är fler projekt som pågår.

Enligt nämndernas bedömningar kommer investeringarna för 2022 att uppgå till omkring 780 miljoner kronor. Några av de större projekten för året är:

- Ny skola och sporthall i Hallunda.
- VA- och dagvattenhantering i norra Botkyrka.
- Nybyggnation av vård- och omsorgsboende i Vårsta.
- Upprustning och nybyggnation av Björkhaga skola inklusive skyddsrum.
- Nytt resurscenter på Alhagsvägen.

Vid utgången av augusti uppgår kommunens totala upplåning inklusive vidareutlåning till bolagen till 5 252 miljoner kronor, vilket är 42 miljoner kronor mer än vid årets början. Kommunen egna skuld har minskat med 178 miljoner kronor. Kommunens skuldminskning beror i huvudsak på ett starkt ekonomiskt resultat, men den höga investeringstakten gör att skulden bedöms öka något fram till årsskiftet. Jämfört med augusti förra året har den totala skulden ökat med 180 miljoner kronor. Sedan årsskiftet har Söderenergi och Södertörns Energi minskat sina skulder med 61 respektive 19 miljoner kronor. Botkyrkabyggen har ökat sin skuld med 300 miljoner kronor.

Total upplåning i miljoner kronor	Augusti 2022	Augusti 2021	December 2021
Botkyrka kommun	1 280	1 458	1 457
Södertörns Energi	435	455	455
Söderenergi	475	502	536
Botkyrkabyggen	2 800	2 400	2 500
Botkyrka Stadsnät	260	255	260
Övrigt	2	2	2
Totalt låneskuld	5 252	5 072	5 210
- varav vidareutlåning	3 972	3 614	3 753

Kommunens egen upplåning beräknas uppgå till cirka 1 400 miljoner kronor vid utgången av året.

PENSIONSPLACERINGAR

För den pensionsskuld som avser åren före 1998 (PA-KL) avsatte kommunen 400 miljoner kronor i samband med försäljningen av kommunens energibolag år 2000. Värdet på denna avsättning uppgick den sista augusti till cirka 934 miljoner kronor. Jämfört med senaste årsskiftet har avsättningen minskat i värde med 108 miljoner kronor, motsvarande 13 procent. Andelen aktier uppgår till 37 procent med en övervikt för utländska aktier. Andelen ränteplaceringar uppgår till 63 procent. Sedan årets början har samtliga placeringar utvecklats sämre än sitt jämförelseindex. Andelen ränteplaceringar har ökat, främst med anledning av kursrasen för aktiefonderna men även på grund av omallokering till räntefonder.

Placeringar i miljoner kronor	Augusti 2022	Andel %
Svenska aktier	131,2	14
Globala aktier	212,3	23
Räntebärande placeringar, inklusive förlagslån Kommuninvest	590,0	63
Summa	933,5	100

BALANSKRAVSRESULTAT

Enligt kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning ska kommunen styra sin verksamhet så att årets intäkter är större än de totala kostnaderna. Det finns alltså ett krav på balans mellan intäkter och kostnader.

Beräkningen huruvida kommunen uppfyller balanskravet utgår från det redovisade resultatet exklusive vissa poster som inte ingår i den direkta verksamheten. Exempelvis exkluderas realisationsvinster och realiserade vinster och förluster i värdepapper. Reservering av medel till eller användning av medel från resultatutjämningsreserven påverkar beräkningen av balanskravsresultatet.

Årets resultat enligt resultaträkning (prognos)	504,3
- reduktion av samtliga reavinster	-7,5
-/+ realiserade vinster och förluster i värdepapper	-
Resultat enligt balanskravsjusteringar	496,8
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	
Balanskravsresultat	496,8

En avstämning mot balanskravet indikerar i dagsläget ett positivt resultat på drygt 497 miljoner kronor.

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Antalet tillsvidareanställda medarbetare uppgår till 5 499 i augusti 2022, en ökning med 76 medarbetare jämfört med samma period 2021 (5 423 tillsvidareanställda). Antalet månadsavlönade har minskat med 16 medarbetare till 6 148 (2022) i jämförelse med augusti 6 164 (2021).

Rörligheten på arbetsmarknaden är större nu än under Coronapandemin och i takt med att pandemirestriktionerna har slopats nationellt så har efterfrågan på arbetskraft ökat kraftigt. Vi ser samma trend i kommunen. Personalomsättningen för externa nyanställningar uppgår till och med augusti till 9,3 procent, en ökning med 5,8 procent i jämförelse med samma period 2021 (3,5 procent). Andelen som har avslutat sin anställning har ökat med 1,8 procent (6,4 procent, 2021) och uppgår till 8,2 procent (2022). Socialförvaltningen är den förvaltning som har störst ökning av andelen externa nyanställningar, 4,4 procent (kvartal 2, 2021) jämfört med 14,9 procent (kvartal 2, 2022). Ökningen kan förklaras av tillsättningar av vakanser. Samhällsbyggnadsförvaltningen har under samma period haft störst ökning av andelen externa avgångar, från 9,2 procent (2021) till 15,2 procent (2022). Vilket bland annat beror på att förvaltningen har yrkesgrupper som är attraktiva på arbetsmarknaden.

Sjukfrånvaro i procent*	2022*	2021**	Förändring i procent
Total sjukfrånvaro	6,7	6,3	0,4
Varav i åldersgruppen:			
29 år eller yngre	4,3	4,7	-0,4
30 – 49 år	6,0	5,9	0,1
50 – 59 år	7,9	7,6	0,3
60 år eller äldre	8,9	7,8	1,1

*statistik avser perioden januari – augusti 2022

**statistik avser perioden januari – augusti 2021

Sjukfrånvaron är på liknande nivå som innan pandemin. Den totala sjukfrånvaron är 6,7 procent (kvinnor = 7,3 procent, män = 4,5 procent). Vi ser en ökning av sjukfrånvaron i samtliga åldersgrupper utom i åldersgruppen 29 år eller yngre.

Högst sjukfrånvaro 8,9 procent finns i åldersgruppen 60 år eller äldre, en ökning med 1,1 procent i jämförelse med 2021. Lägst sjukfrånvaro 4,3 procent finns i åldersgruppen 29 år eller yngre, en minskning med 0,4 procent.

FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Botkyrka kommun prognostiserar ett högt resultat för innevarande år och har redovisat goda och stabila ekonomiska resultat under de senaste åren. Tillskott från staten på grund av pandemin har de senaste åren bidragit till stora överskott i kommunsektorn.

Trots de goda resultaten kvarstår de framtida demografiska utmaningarna, med en allt äldre befolkning i landet och i Botkyrka. Prognoser från SCB visar på en väsentligt lägre befolkningstillväxt än i tidigare prognoser, särskilt i de yngre åldrarna. Till den långsiktiga demografiska utmaningen tillkommer nu effekterna av pandemin, kriget i Ukraina och den allmänna situationen i omvärlden. En omfattande bristsituation innebär att kostnaderna för livsmedel, drivmedel och inte minst för el har ökat markant. Den höga inflationen medför dessutom att kommunernas pensionskostnader ökar kraftigt åtminstone för 2023 och 2024.

Botkyrka har börjat effektivisera och spara för att klara den situation som väntar. Framöver kommer det att krävas fortsatta effektiviseringar för att få både pengar och personal att räcka till på sikt. Stor vikt behöver läggas på att effektivisera genom att förändra arbetssätt, vilket till viss del behöver ske med stöd av en ökad digitalisering och automatisering. För att klara de finansiella målen är det viktigt att resultatmålet över tid kan hållas på en stabil nivå och att investeringsnivåerna framöver är väl avvägda och prioriterade. Med dessa utmaningar i sikte är det av största vikt att inte använda överskott för att finansiera kostnadshöjande åtgärder. Samtidigt som utmaningarna är tuffa de kommande åren behöver kommunen utveckla den långsiktiga ekonomiska planeringen för att skapa förutsättningar för att säkra Botkyrkabornas framtida välfärd.

NÄMNDERNA OCH BOLAGEN

NÄMNDERNAS PROGNOSE

Kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott på 14 miljoner kronor. Överskottet beror i huvudsak på vakanser av personal vilket resulterar i senareläggning av aktiviteter. Under året har det tillkommit kostnader som inte var kända när budgeten gjordes. Det är till exempel ökad satsning på IT- och informationssäkerhet samt utredning av Hågelbyleden. Dessa kostnader samt några tidigare-lagda aktiviteter som var tänkta att genomföras nästa år ryms inom redovisad prognos.

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar i sin prognos ett överskott mot budget på 5,6 miljoner kronor. Överskottet beror främst på lägre kapital-

kostnader, men även på lägre personalkostnader till följd av vakanser.

För exploateringsverksamheten prognostiseras en nettovinst på 99 miljoner kronor vilket är 99 miljoner kronor över budget. Resultatet förklaras främst av intäkter från markförsäljning av Slagsta strand.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens prognostiserar ett mindre överskott på 0,5 miljoner kronor. Överskottet förklaras av lägre personalkostnader på grund av vakanser.

Teknik- och fastighetsnämndens prognostiserar ett överskott på 9 miljoner kronor inklusive VA-verksamheten. Den budgetfinansierade posten engångskostnader visar ett överskott på 9,7 miljoner kronor eftersom rivningskostnaderna uppskattas lägre då rivningen av Borgskolan blivit framflyttad. I samband med delår 1 tilldelades teknik- och fastighetsnämnden en utökning av budgeten för engångskostnader med 46,6 miljoner kronor. De övriga intäktsfinansierade verksamheter prognostiserar ett underskott med 3,1 miljoner kronor jämfört med budget som förklaras av lägre hyresintäkter. VA-verksamheten prognostiserar ett överskott med 1,9 miljoner kronor främst på grund av lägre personal- och konsultkostnader.

Kultur- och fritidsnämnden prognostiserar ett överskott på 2,6 miljoner kronor. Överskottet finns till största del inom fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten. Nämnden har inför 2022 fått medel för att stärka kvaliteten i verksamheten men bedömer att de avsatta medlen inte kommer att användas fullt ut under året. Detta på grund av att nämnden har behövt prioritera arbetet med att få i gång de fritidsklubbar som man har tagit över från ABF Botkyrka-Salem.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden prognostiserar ett överskott på 12,8 miljoner kronor. Överskottet beror huvudsakligen på högre statsbidrag och lägre volymer inom gymnasial vuxenutbildning. Vidare bedömer nämnden att starten av nya lokaler för Daglig verksamhet inte kommer att få en helårseffekt på grund av att inflyttningen försenats.

Utbildningsnämnden prognostiserar ett sammantaget överskott på 48,6 miljoner kronor vid året slut.

Inom förskolan bedöms det finnas cirka 200 färre barn än budgeterat vilket motsvarar ett överskott på 22 miljoner kronor. Främsta orsaken är en lägre befolkningsutveckling i åldrarna 1 - 3 år.

För grundskolans verksamheter beräknas överskott på cirka 15 miljoner kronor till följd av cirka 200

färre elever än planerat i budget. I prognosen finns osäkerheter kring höstterminens elevantal. Bedömningen är baserad på nuvarande skolplaceringar i årskurs 1–9 samt förskoleklass. Även inom gymnasieskolan bedöms antalet elever vara lägre än budgeterat och ge ett överskott på 1,5 miljoner kronor.

Återstående överskott förklaras av vakanser på den centralförvaltningen samt att tilldelade medel för att ge alla elever i grundskolan möjlighet att äta gratis frukost inte kommer att utnyttjas fullt ut.

Socialnämndens prognos är ett överskott mot budget med 40 miljoner kronor. Vid delår 1 redovisade nämnden ett underskott på 20 miljoner kronor till följd av fler och dyrare externa placeringar inom individ- och familjeomsorgen. För att täcka underskottet och också utöka antalet tjänster inom nämndens verksamheter fick nämnden i samband med delår 1 en tilläggsbudget på 23,4 miljoner kronor.

Bedömningen i föreliggande prognos på 40 miljoner kronor innebär ett överskott för insatser riktade till barn och unga med 18 miljoner kronor och insatser riktade till vuxna med 7 miljoner kronor. Överskotten förklaras främst av vakanta tjänster och att de rekryteringsutmaningar som finns i hela landet består. Dessutom har det varit färre placeringar än tidigare bedömningar, vilket innebär lägre kostnader än såväl budget som förra året samt att delar av verksamheten kunnat finansieras med statsbidrag för sociala insatser i utsatta områden. Utöver detta visar prognosen för ekonomiskt bistånd och flyktningmottagande ett överskott på sammanlagt 16 miljoner kronor för helåret. Överskottet beror på att antalet biståndshushåll minskat under året och är lägre än vad som budgeterats och också lägre än föregående år.

Vård- och omsorgsnämnden prognostiserar ett överskott på 15,0 miljoner kronor för helåret. Äldreomsorgen prognostiserar ett underskott på 0,2 miljoner kronor medan omsorgen om personer med funktionsnedsättning och gemensam verksamhet prognostiserar ett överskott på 10,0 miljoner kronor respektive 5,2 miljoner kronor.

Omsorgen för personer med funktionsnedsättning visar sammantaget ett överskott som främst orsakas av lägre kostnader för köp av externa platser för särskilt boende enligt SoL och för köp av externa platser inom daglig verksamhet. Underskott redovisas inom gruppboende enligt LSS där behovet av köp av externa platser ökar. Det beror på att lägenheter i kommunal regi saknas eller att de inte går att erbjuda till nya brukare med beslut.

Överskott inom gemensam verksamhet beror på högre intäkter för administration av ersatta hemtjänsttimmar som är kopplat till en högre volym än budgeterat, vakanta tjänster samt beviljade statsbidrag för kostnader som redan finns i budgetramen.

Prognosavvikelse

Nämndernas totala budgetavvikelse, inklusive kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges medel till förfogande, uppgår till 269 miljoner kronor vilket är en förändring med 289 miljoner jämfört med utgången av april.

Nämnder miljoner kronor	Avvikelse april	Avvikelse augusti	Prognos avv.
Kommunstyrelsen	0,0	14,0	14,0
Revision	0,0	0,0	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	8,5	5,6	-2,9
Exploatering	0,0	99,0	99,0
Teknik- och fastighetsnämnden	-51,5	7,1	58,6
Teknik- och fastighetsnämnden VA-verksamheten	0,0	0,0	0,0
Miljö- och hälso-skyddsnämnden	1,5	0,5	-1,0
Kultur- och fritidsnämnden	1,5	2,6	1,1
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	4,5	12,8	8,3
Utbildningsnämnden	35,0	48,6	13,6
Socialnämnden	-19,7	40,1	59,8
Vård- och omsorgsnämnden	0,0	15,0	15,0
KS/KF-förfogande	0,0	23,9	23,9
Summa	-20,2	269,2	289

Förändringen mellan delår 1 och delår 2 förklaras i huvudsak av intäkter från markförsäljning inom exploateringsverksamheten och att underskotten som socialnämnden och teknik- och fastighetsnämnden redovisade vid delår 1 kompensades med tilläggsbudget. Kommunfullmäktige tilldelade teknik- och fastighetsnämnden 50 miljoner kronor för att täcka engångskostnader kopplade till bland annat avveckling av paviljonger. Socialnämnden fick en tilläggsbudget på totalt 23 miljoner kronor för att täcka kostnader för externa placeringar och för 15 nya tjänster. I prognosen för augusti rapporterar socialnämnden att behovet av fler externa placeringar varit lägre jämfört med tidigare prognos. Därutöver förklaras avvikelsen av högre statsbidrag än budgeterat samt vakanta tjänster. Utbildningsnämndens prognosavvikelse beror på ytterligare överskott kopplat till volymer, överskott av tilldelade medel för att erbjuda alla grundskoleelever gratis frukost samt vakanser på centralförvaltningen. Avvikelsen för kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges medel till förfogande beror på att avsatta medel inte kommer att utnyttjas fullt ut.

BOLAGENS RESULTAT OCH PROGNOSE

Kommunen redovisar inte en sammanställd redovisning över kommunkoncernen och dess ingående bolag i delårsrapporterna. Bolagens delårsresultat samt prognos för helåret redovisas nedan.

AB Botkyrkabyggen redovisar för perioden ett resultat på 109,7 miljoner kronor. Resultatet ligger 27,3 miljoner kronor högre mot budget. Resultat är 6,9 miljoner kronor bättre jämfört med 2021. Orsaken är uteslutande lägre kostnader för underhåll, extern fastighetsskötsel och lägre finansiella kostnader. Prognosen för helåret uppgår till 80,6 miljoner kronor, vilket ligger i paritet med budget för 2022, en ökning med 0,1 miljoner kronor sedan delår 1. Bolagets investeringar för året förväntas uppgå till cirka 992 miljoner kronor, exklusive kostnader som belastar resultatet, och där prognosen ligger strax under lagd budget

Upplev Botkyrka AB redovisar för perioden ett resultat på nära 0,9 miljoner kronor, något högre än budget och relaterat till en pensionsåterbäring. Prognosen för helåret beräknas till 0,3 miljoner kronor.

Tillväxt Botkyrka AB redovisar för perioden ett nollresultat, vilket är i linje med både prognosen för året och budgeterat resultat. Intäkterna för perioden ligger på 2,5 miljoner kronor och i linje med fjolåret

Botkyrka Stadsnät AB redovisar ett resultat för perioden på 7,7 miljoner kronor. Det förbättrade resultatet beror på en fortsatt stadig ökning av kunder som ansluter sig till stadsnätet. Men högre omkostnader för el- och räntekostnader samt generella prisjusteringar hos leverantörer och entreprenörer påverkar resultatet negativt. Prognosen för helåret är 9,8 miljoner kronor, en positiv ökning med 0,7 miljoner kronor sedan föregående prognos. Investeringarna uppgår till 5,4 miljoner kronor och förväntas stiga till 15,4 miljoner kronor för helåret.

Botkyrka Södra Porten Holding AB redovisar för perioden ett positivt resultat på 0,4 miljoner. Prognos visar på ett negativt resultat på helåret med 0,5 miljoner kronor. Investeringar under året bedöms uppgå till 10 miljoner kronor. Verksamheten utvecklas i enlighet med plan. Förstudien för Södra Porten området förväntas vara klar under första kvartalet 2023. Arbetet med första detaljplanen pågår och samråd planeras att hållas under första kvartalet 2023, varefter försäljningarna av mark kan börja.

Södertörns Fjärrvärme AB redovisar för perioden ett resultat på 88 miljoner kronor. Periodens resultat är 8 miljoner lägre än budgeterat resultat. Prognosen för helåret beräknas till 105 miljoner kronor, vilket är 23 miljoner kronor lägre än budget och 2 miljoner kronor lägre än kravet på ägarbidrag om 107 miljoner kronor. Minskningen beror till största del på högre biooljepriser och därmed ökade kostnader för fjärrvärmeleveransen till Skogås, men även tappade leveranser under årets första kvartal bidrar till minskade intäkter.

Söderenergi AB redovisar för perioden ett negativt resultat på 50,1 miljoner kronor, 23,2 miljoner lägre än budgeterat. Resultatet påverkas negativt av att turbinen varit ur drift och att övriga kostnader inklusive kapitalkostnader ligger 8 miljoner kronor högre än budgeterat. Prognosen pekar dock på ett positivt resultat om 19 miljoner kronor då turbinen åter är i drift.

SRV återvinning AB redovisar ett resultat på 29,9 miljoner kronor för perioden, vilket är 8,1 miljoner högre än budget. Trots minskade volymer från ÅVC och på Gladö ökar resultatet, vilket är en följd av att kostnaderna för omhändertagande minskar, i kombination med väldigt höga världsmarknadspriser på metaller och wellpapp. Prognosen är förenad med stor osäkerhet. En hög inflation som gör att kostnaderna ökar samtidigt som den taxefinansierade verksamheten har en fast prissättning. Samtidigt vill leverantörerna indexjustera priserna enligt gällande ramavtal. Prognosen för helåret uppgår till 31,5 miljoner kronor mot budgeterade 35,7 miljoner kronor.

Koncernbolag mnkr	Augusti 2022	Prognos 2022
AB Botkyrkabyggen	109,7	80,6
Upplev Botkyrka AB	0,9	0,3
Tillväxt Botkyrka AB	0,0	0,0
Botkyrka Stadsnät AB	7,7	9,8
Botkyrka Södra Porten Holding AB	0,4	-0,5
Söderenergi AB	-50,1	19,0
Södertörns Fjärrvärme AB	88,0	105,0
SRV återvinning AB	29,9	31,5

EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR DELÅR 2 2022

DRIFTREDOVISNING

Miljoner kronor	Not	Augusti 2022	Augusti 2021	Förändring 21/22 i %	Budget 2022 helår	Prognos 2022 helår	Avvikelse 2022 helår
Kommunstyrelsen		-201,5	-179,7	12%	-408,4	-394,4	14,0
Revision		-0,4	-2,6	-84%	-4,8	-4,8	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden		-109,4	-110,3	-1%	-204,3	-198,7	5,6
Samhällsbyggnadsnämnden exploatering		84,9	-6,9	0%	0,0	99,0	99,0
Miljö- och hälsoskydds-nämnden		-8,7	-8,0	9%	-18,0	-17,5	0,5
Teknik- och fastighetsnämnden		-34,4	6,1	-664%	-111,9	-104,8	7,1
Kultur- och fritidsnämnden		-179,2	-168,9	6%	-288,4	-285,8	2,6
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden		-171,7	-183,8	-7%	-291,4	-278,6	12,8
Utbildningsnämnden		-1 690,7	-1 657,9	2%	-2 784,0	-2 735,5	48,6
Socialnämnden		-435,1	-456,6	-5%	-713,3	-673,2	40,1
Vård- och omsorgsnämnden		-835,0	-789,2	6%	-1 288,7	-1 273,7	15,0
KS/KF förfogande					-28,9	-5,0	23,9
Summa nämndernas nettokostnader		-3 581,2	-3 557,8	0,7%	-6 142,1	-5 873,0	269,2
Finansförvaltningen, centrala poster	3	38,0	-35,5	-207%	2,9	54,2	51,3
Summa skattefinansierad verksamhet		-3 543,3	-3 593,4	-1%	-6 139,2	-5 818,8	320,5
Tekniska nämnden, VA		11,7	6,3	87%	0,0	0,0	0,0
Summa avgiftsfinansierad verksamhet		11,7	6,3	87%	0,0	0,0	0,0
Summa skatte- och avgiftsfinansierad verksamhet		-3 531,5	-3 587,1	-2%	-6 139,2	-5 818,8	320,5
Avgår avskrivningar*	6	190,4	185,5	3%	302,1	285,6	-16,5
Summa		-3 341,1	-3 401,6	-2%	-5 837,1	-5 533,2	304,0

* I nämndernas utfall ingår årets avskrivningar. Enligt LKBR ska avskrivningar redovisas som egen rad i resultaträkningen. För att det ska vara möjligt görs här avdrag för avskrivningar, vilka i stället tas upp i resultaträkningen.

Till och med augusti 2022 har kommunstyrelsen/kommunfullmäktige beslutat om tilläggsanslag med 102,9 miljoner kronor. Beloppen ingår i budget 2022 helår. Av anslaget har 10 miljoner finansierats från kompetensfonden, 14,8 miljoner kronor avser skolmiljarden och har finansierats genom ökade generella statsbidrag. Vid delår 1 beslutade fullmäktige att utöka anslagen till teknik- och fastighetsnämnden med 49,6 miljoner kronor och socialnämnden med 23,4 miljoner kronor, vilka finansierats genom ökade skatteintäkter och regleringsbidraget. Resterande del på 8,8 har finansierats genom KS/KF-förfogande.

Besluten om tilläggsanslag till nämnderna har fattats inom följande månad och med följande belopp:

10 miljoner kronor har beslutats i september 2021 (kompetensfonden)

1 miljoner kronor i november 2021

14,8 miljoner kronor i mars 2022

0,4 miljoner kronor har beslutats i april 2022

76,7 miljoner kronor har beslutats i juni 2022

Utöver beslutade tilläggsanslag godkände kommunfullmäktige i april en ombudgetering från 2021 till 2022 på 1,1 miljoner kronor. Effekten av ombudgeteringen är att resultatet försämrats i motsvarande grad.

RESULTATRÄKNING

Miljoner kronor		Augusti 2022	Augusti 2021	December 2021	Budget 2022	Helår 2022	Avvikelse 2022
	Not	utfall	utfall	utfall	budget	prognos	helår
Verksamhetens intäkter	4, 11	957,0	827,3	1 378,7			
Verksamhetens kostnader *	5, 11	-4 298,0	-4 228,9	-6 618,0	-5 837,1	-5 533,2	303,9
Avskrivningar	6, 11	-190,4	-185,5	-283,0	-302,1	-285,6	16,5
Verksamhetens nettokostnader		-3 531,5	-3 587,1	-5 522,3	-6 139,2	-5 818,8	320,4
Skatteintäkter	7	2 828,3	2 647,1	3 995,0	4 164,50	4 225,4	60,9
Generella statsbidragsintäkter och utjämning	8	1 368,2	1 323,4	1 969,6	2 038,1	2 042,8	4,7
Verksamhetens resultat		665,0	395,2	442,4	63,4	449,4	386,0
Finansiella intäkter	9, 11	141,1	190,3	232,7	70,9	131,2	60,3
Finansiella kostnader	10,11	-256,2	-36,7	-53,4	-84,4	-76,3	8,1
Resultat efter finansiella poster		549,9	537,0	621,7	49,9	504,3	454,4
Extraordinära poster		0,0	0,0	-282,4			
Periodens resultat		549,9	537,0	339,3	49,9	504,3	454,4

BALANSRÄKNING

Miljoner kronor		Augusti	Augusti	December
TILLGÅNGAR	Not	2022	2021	2021
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	12	3,6	4,6	4,1
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	13	7 024,6	6 394,7	6 750,1
Maskiner och inventarier	14	154,0	142,8	152,8
Summa materiella anläggningstillgångar		7 178,7	6 537,5	6 902,9
Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar i dotter- och intressebolag	15	725,4	728,2	722,2
Långfristiga fordringar	16	3 972,3	3 613,0	3 787,7
Summa finansiella anläggningstillgångar		4 697,7	4 341,2	4 509,9
Summa anläggningstillgångar		11 880,0	10 883,3	11 416,9
Bidrag till infrastruktur				
Bidrag till infrastruktur	17	1,2	1,7	1,7
Summa bidrag till infrastruktur		1,2	1,7	1,7
Omsättningstillgångar				
Exploateringsmark	18	-26,2	-3,7	14,9
Förråd med mera		1,1	1,1	1,1
Kortfristiga fordringar	19	797,7	513,8	538,4
Kortfristiga placeringar	20	933,5	1 041,9	1 068,1
Kassa och bank	21	115,0	303,0	345,0
Summa omsättningstillgångar		1 821,1	1 856,1	1 967,4
SUMMA TILLGÅNGAR		13 702,2	12 741,1	13 386,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Eget kapital	22			
Periodens resultat		5 419,8	5 065,4	5 088,6
Varav Resultatutjämningsreserv		549,9	537,0	339,3
Övrigt eget kapital		271,6	50,0	169,2
Summa eget kapital		5 969,6	5 602,4	5 427,9
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	23	889,9	833,5	846,8
Andra avsättningar	24	202,4	63,3	283,4
Summa avsättningar		1 092,3	896,9	1 130,2
Skulder				
Långfristiga skulder	25	4 572,1	4 017,8	5 665,2
Kortfristiga skulder	26	2 068,3	2 223,9	1 162,6
Summa skulder		6 640,3	6 241,7	6 827,8
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		13 702,2	12 741,1	13 386,0
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser				
Ingångna borgensförbindelser	27	782,2	730,4	715,3
Pensionsåtagande som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	28	1 399,0	1 441,6	1 420,8
Operationella leasingavtal	29	604,5	643,1	637,2

INVESTERINGSREDOVISNING

Miljoner kronor	Beslutad totalbudget	Totalt utfall tom augusti 2022	Total prognos	Avvikelse prognos - budget	Budget 2022	Utfall augusti 2022	Prognos 2022	Avvikelse prognos - budget 2022
Kommunstyrelse	-12,4	-2,2	-8,0	4,4	-8,6	-1,6	-6,9	1,6
Samhällsbyggnadsnämnd	-338,6	-101,8	-328,2	10,3	-179,5	-48,4	-119,4	60,1
Teknik- och fastighetsnämnd	-5 172,4	-1 143,0	-4 267,1	905,2	-1 097,6	-332,6	-591,0	506,6
Kultur- och fritidsnämnd	-70,4	-40,6	-72,3	-1,9	-50,4	-19,1	-35,6	14,8
Arbetsmarkn och vuxenutb nämnd	-7,2	-0,5	-5,3	1,9	-7,2	-0,5	-1,6	5,6
Utbildningsnämnden	-48,2	-12,0	-44,8	3,3	-30,7	-8,4	-19,3	11,4
Socialnämnd	-4,0	-1,0	-3,0	1,0	-4,0	-1,0	-3,0	1,0
Vård- och omsorgsnämnden	-16,6	-9,8	-14,5	2,1	-7,8	-0,5	-4,9	2,9
Summa	-5 669,7	-1 310,9	-4 743,3	926,5	-1 385,6	-412,2	-781,7	603,9

Utfall inkomster augusti 2022: 0,9

Utfall utgifter augusti 2022: -413,1

Ombudgeteringar beslutade i april: 15,8

Tilläggsbudget beslutade i februari, mars och juni:

Total budget 42,5

Budget 2022 1,7

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsbokslutet är upprättat i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Förändrade redovisningsprinciper

I och med ändrade redovisningsprinciper RKR R2 ska plankostnader och planintäkter som ingår i ett exploateringsprojekt redovisas direkt i resultatet. Innan 2020 redovisades dessa inom exploateringsprojektet och togs upp som en omsättningstillgång i balansräkningen. Från 2020 redovisar kommunen enligt de nya principerna. Det har varit en viss eftersläpning med genomgången av bokförda transaktioner från tidigare år. Detsamma gäller slutredovisningar inom exploateringsverksamheten. Under 2021 gick kommunen igenom 80 procent av projekten. Under tertial 1 2022 har majoriteten av de resterande projekten, som inte rättades 2021, analyserats vilket resulterat i en kostnad på 8.2 miljoner kronor som bokförts mot eget kapital, eftersom de härleddes till 2020.

Gränsdragning mellan drift och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod på minst tre år klassificeras som anläggningstillgång (investering) om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde är ett basbelopp (48 300 kronor 2022) och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar samt för finansiella leasingavtal. Avskrivning av immateriella samt materiella anläggningstillgångar görs med linjär avskrivning för den beräknade nyttjandeperioden, det vill säga med lika stora nominella belopp varje år, baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. För några verksamhetsfastigheter används annuitet som beräkningsmetod och för övriga investeringar nominell/ linjär beräkningsmetod. Alla kommunens immateriella anläggningstillgångar är förvärvade.

På tillgångarna mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Kommunen använder en blandmodell med två olika tillvägagångssätt vid fördelningen av en investering på komponenter. Det som avgör om komponentavskrivning ska tillämpas beror på vilken typ av investering (tillgång) som avses. Byggprojekt fördelas på komponenter vid tidpunkten för i anspråkstagande och reinvesteringar fördelas på komponenter direkt vid kontering av fakturan. Tidigare har inte exploateringsprojekt komponentfördelats, detta infördes 2021.

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen:

Objekt	Avskrivningsintervall i år
Immateriella anläggningstillgångar	3–5
Verksamhetsfastigheter	3–80
Fastigheter för affärsverksamhet	10–50
Uthyrda fastigheter	10–80
Hyrda fastigheter	10–33
Maskiner och inventarier	3–12
Bilar och transportmedel	3–12

En individuell bedömning görs som utgår från en samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal används avtalsperioden som avskrivningstid. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns nya omständigheter. Vid ändring av bedömning av nyttjandeperiod görs justering av avskrivet belopp om beloppet är väsentligt.

Finansiella tillgångar och finansiella skulder

En finansiell tillgång eller finansiell skuld redovisas i balansräkningen enligt de avtalsmässiga villkoren. Det innebär att köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas per månad med datum i texten som anger affärsdagen. Finansiella tillgångar som avser placeringar justeras per bokslutsdagen till då gällande marknadsvärde. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen fullgjorts, annullerats eller på annat sätt upphört.

Finansiella tillgångar som inte innehas i syfte att generera avkastning eller värdestegring, till exempel aktier och andelar i dotterbolag, värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter direkt hänförliga till förvärvet av tillgången. Kommunens portfölj för pensionsmedel i form av marknadsnoterade fonder och finansiella instrument är klassificerad som omsättningstillgångar och dessa värderas till marknadsvärde.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärde och försäljningsvärde, med avdrag för beräknad försäljningskostnad. Finansiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivningar. Finansiella skulder värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Efter första redovisningstillfället redovisas kortfristiga finansiella skulder till anskaffningsvärde, medan långfristiga skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Pensionskulden

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt den så kallade RIPS17-modellen. Beloppen som ligger till grund för redovisningen inhämtas från KPA. Kommunen redovisar enligt den så kallade blandmodellen. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas enligt K3. För avtal med eventuell samordningsklausul utgår beräkningen från förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som en avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte har lösts ut redovisas som en ansvarsförbindelse.

Generella statsbidrag

De generella statsbidrag som beslutats under året har intäktsbokförts tillfullo då intäktskriterierna är uppfylla.

Interna principer

Resultaträkningens intäkter och kostnader innehåller externa poster medan det i driftsredovisningen även ingår interna poster såsom köp och försäljning mellan nämnder. Omvänt finns det poster i resultaträkningen som inte ingår i driftredovisningen såsom skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella och extraordinära poster.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Avsättningar

Utöver avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser redovisas även övriga avsättningar på balansräkningens skuldsida och de relaterar i huvudsak till miljömässiga eller infrastrukturella åtaganden. Dessa avsättningar återförs på ett sätt som gör att de möter de framtida utgifterna för att fullgöra de formella åtagandena i fråga.

För att ett åtagande ska redovisas som avsättning ska de ha grund i en förpliktelse som uppstått till följd av en specifik händelse, vara en förpliktelse vars omfattning kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och det ska vara mer än troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera det.

I årets tertial 1 bokslut finns två avsättningar. Avsättningarna gäller Rikstens företagspark och avfallshögen i Kagghamra.

Rikstens företagspark

En avsättning (bidrag till infrastruktur) gällande medfinansiering med Trafikverket gjordes år 2020 på 32,6 miljoner kronor för Rikstens företagspark. Vid tertial 2, 2022 återstår 1,15 miljoner kronor.

Avfallshögarna i Kassmyra

Kommunfullmäktige beslutade i september 2021 att i avvaktan på att fordran kan ställas till de ansvariga,

finansiera bortforsling av avfallshögarna i Kassmyra. Detta för att skyndsamt motverka ytterligare påverkan på miljö eller hälsa. En avsättning gjordes därför för bortforsling av avfallshögarna på 86,9 miljoner kronor mot extraordinära kostnader. I början av 2022 har arbetet slutförts och kostnaden för 2022 landade på 81,1 miljoner kronor netto. Bidrag erhöles med 39,3 miljoner kronor från Naturvårdsverket. Resterande avsättning har återförts till resultatet.

Avfallshögen i Kagghamra

Situationen i Kagghamra påminner om situationen i Kassmyra. För framtida kostnader gjordes 2021 en avsättning på 165 miljoner kronor. Även dessa klassas som extraordinära kostnader. Inget har fakturerats under 2022, varför avsättningen är ograverad.

Exploatering

Med exploateringsverksamhet avses anskaffning, bearbetning och iordningställande av mark för bostäder eller industrier. Denna typ av mark klassificeras som omsättningstillgång vid samtliga bokslutstillfällen om kommunen har för avsikt att sälja den. Mark som kommunen kommer att använda i egen verksamhet klassificeras däremot som anläggningstillgång.

Exploateringsmark redovisas enligt lägsta värdets princip, det vill säga det lägsta av nettoförsäljningsvärde eller anskaffningsvärde.

Kommunen har under 2020 anpassat sina processer för att från och med 2022 redovisa enligt RKR:s vägledning Redovisning av kommunal markexploatering.

Under 2021 gick man igenom cirka 80 procent av exploateringsprojekten. Under tertial 1 2022 har majoriteten av de resterande projekten gått igenom. Gamla plankostnader och planintäkter (netto -8,2 miljoner kronor) har redovisats mot eget kapital då försäljningen skett före 2021. Under tertial 1 2022 har två projekt delslutredovisats.

Extraordinära poster

Enligt 5 kap. 5 § LKBR ska intäkter eller kostnader i annan verksamhet än kommunens normala verksamhet redovisas som extraordinära poster. En post ska klassificeras som extraordinär om:

- händelsen eller transaktionen som ger upphov till posten saknar ett tydligt samband med kommunens normala verksamhet,
- händelsen eller transaktionen är av sådan art att den inte kan förväntas inträffa ofta eller regelbundet, och
- posten uppgår till ett väsentligt belopp.

I resultat för tertial 1 2022 ingår extraordinära intäkter på sammantaget 10,1 miljoner kronor. Intäkten avser en korrigering av utfallet på Kassmyra. En avsättning gjordes i 2021 på 86,9 miljoner kronor men utfallet i 2022 landade på 81,1 miljoner kronor. Samtidigt har gottgörelsen från Naturvårdsverket justerats från 35 miljoner kronor till 39,3 miljoner kronor, då beräkningsmetoden har korrigerats.

	Augusti 2022	Augusti 2021	Helår 2021
Miljoner kronor			
Not 3 Interna och gemensamma poster			
<i>Intäkter</i>			
Internränta	57,8	52,7	78,2
Schablonbidrag flyktingar	11,3	20,6	26,3
Sjuklöneersättning	6,1	0,6	0,7
Statsbidrag	5,6	1,2	-
Kalkylerad pension	149,3	146,8	214,0
Realisationsvinst, inklusive Samariten	4,8	4,8	9,2
Gatukostnadsersättning	-	-	110,4
Förändring timlöner mm	7,9	7,4	0,4
Differens po pålägg	17,4	15,9	11,9
Arrenden tomträtter f.d. Stockholms stad	13,9	12,8	18,8
Övriga intäkter	0,3	-	-
Korrigerig avsättning	4,0	-	-
Summa intäkter	278,4	262,8	469,9
<i>Kostnader</i>			
Fastighetsavgift		-1,5	-2,2
Förändring semesterlöneskuld	-15,1	-19,5	-15,9
Nedskrivning intäktsfordringar	-	0,2	-1,7
Pensionsutbetalningar	-75,1	-71,7	-108,0
Pensioner, avsättning	-32,4	-105,5	-116,6
Pensioner, avgiftsbestämd del	-104,6	-105,1	-150,9
Finansiell leasing	-0,2	-0,1	-0,2
Finansförvaltning	-0,6	-0,6	1,0
Arbetsmiljö och hälsa i fokus, projekt	-	-	-7,9
Korrigerig avsättning	6,0	-	-
Övriga kostnader	-7,6	0,0	-0,1
Justering nämnderna	-10,8	5,4	0,0
Summa kostnader	-240,4	-298,3	-402,5
Summa netto	38,0	-35,5	67,4
Not 4 Verksamhetens intäkter			
Taxor och avgifter	229,0	213,9	428,9
Externa bostads- och lokalhyror	65,9	64,5	97,8
Försäljning av verksamhet	129,0	123,4	184,7
Bidrag från staten med flera	383,9	370,8	540,9
Bidrag från övriga	4,5	6,3	13,1
Övriga verksamhetsintäkter	144,8	48,4	113,4
Summa verksamhetens intäkter	957,0	827,3	1 378,7
Not 5 Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-2 403,3	-2 444,5	-3 736,1
Varor	-191,4	-174,9	-341,5
Entreprenad och köp av verksamhet	-967,7	-946,8	-1 474,2
Externa lokalhyror	-116,8	-123,7	-190,0
Bidrag och transfereringar	-185,4	-171,5	-244,4
Köp av tjänster och övriga verksamhetskostnader	-433,5	-367,6	-631,9
Summa verksamhetens kostnader	-4 298,0	-4 228,9	-6 618,0

	Augusti 2022	Augusti 2021	Helår 2021
Not 6 Avskrivningar			
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar	-1,1	-1,0	-1,6
Avskrivningar maskiner, inventarier och tekniska anläggningar	-168,4	-163,2	-246,8
Avskrivningar fastigheter och tekniska anläggningar	-20,9	-21,2	-31,6
Nedskrivningar*	0,0	0,0	-3,1
Summa avskrivningar	-190,4	-185,5	-283,0
Not 7 Skatteintäkter			
Preliminär kommunalskatt	2 728,5	2 580,8	3 871,1
Preliminär slutavräkning innevarande år	65,7	47,7	108,4
Slutavräkningsdifferens föregående år	34,0	18,6	15,6
Summa skatteintäkter	2 828,3	2 647,1	3 995,0
Not 8 Generella statsbidrag och utjämning			
Inkomstutjämningsbidrag	836,5	795,9	1 193,9
Regleringsbidrag/-avgift	199,4	188,0	282
Kostnadsutjämningsbidrag	193,0	183,9	275,9
Bidrag för LSS-utjämning	25,8	20,4	30,6
Kommunal fastighetsavgift	104,2	100,1	149,6
Generella statsbidrag från staten	9,3	35,1	37,7
Summa generella statsbidragsintäkter och utjämning	1 368,2	1 323,4	1 969,6
Not 9 Finansiella intäkter			
Ränteintäkter	24,4	23,5	31,6
Realiserad kursvinst, placerade medel	30,7	43,8	74,7
Orealiserad vinst placerade medel	47,5	72,5	66,4
Fondutdelning placerade medel	8,3	5,8	7,1
Aktieutdelning koncernbolag och andra företag	12,0	12,0	12,0
Borgensavgift	16,5	15,9	23,7
Övriga finansiella intäkter	1,7	16,8	17,2
Summa finansiella intäkter	141,1	190,3	232,7
Not 10 Finansiella kostnader			
Räntekostnader	-19,0	-28,4	-39,9
Orealiserad förlust, placerade medel	-222,2	0,7	-0,9
Realiserad förlust, placerade medel	-	-	-
Räntekostnad, pensioner	-14,8	-7,9	-10,0
Bankkostnader	-0,3	-0,5	-0,7
Övriga finansiella kostnader	0,1	-0,6	-1,9
Summa finansiella kostnader	-256,2	-36,7	-53,4
Not 11 Jämförelsestörande poster & Extraordinära kostnader*			
Verksamhetens intäkter och kostnader			
Försäljning av exploateringsfastighet (exploateringsnetto)	-	0,0	28,0
Reavinster fastigheter	-	0,7	2,7
Försäljning av Samariten*	-	4,8	7,2
Generella statsbidrag			
Statsbidrag med anledning av Corona	-	-	139,1

	Augusti 2022	Augusti 2021	Helår 2021
Nedskrivning materiella anläggningstillgångar			
Nedskrivning materiella anläggningstillgångar	-	0,0	-26,8
Finansiella intäkter och kostnader			
Kommuninvest överskottsutdelning	-	2,2	4,2
Utdelning Vårljus	-	0,2	2,7
Nedskrivning finansiell anläggningstillgång			
Vårljus	-	-0,8	-
Reavinster bostadsrätter	-	16,5	-
Avkastning pensionsavsättning	-	119,8	67,7
Summa jämförelsestörande poster	0,0	143,5	224,8

* Försäljning av vårdboendet Samariten 2017 betraktas som en sale-and-leaseback affär, vilket innebär att reavinsten har periodiserats. På förutbetalda intäkter bokades 114,4 mnkr för 2017 som kommer att fördelas till resultatet 16 år framåt i tiden. Köpeskillingen för Samariten var 299 mnkr.

Not 12 Immateriella anläggningar*

Akkumulerad anskaffning	8,2	7,6	7,6
Akkumulerad avskrivning	-4,1	-2,6	-2,6
Ingående balans	4,1	5,0	5,0
Årets investeringar	0,6	0,6	0,6
Årets avskrivningar	-1,1	-1,0	-1,6
Utgående balans immateriella anläggningar	3,6	4,6	4,1

Not 13 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Verksamhetsfastigheter

Akkumulerad anskaffning	7 214,1	6 939,8	6 939,8
Akkumulerad avskrivning	-3 247,3	-3 034,1	-3 034,1
Ingående balans	3 966,8	3 905,7	3 905,7
Årets investeringar*	297,7	180,3	293,1

	Augusti 2022	Augusti 2021	Helår 2021
Omklassificeringar	-14,5	-15,5	-15,5
Rörelseförvärv	-	-	-
Årets avyttringar**	-	-	-
Årets avskrivningar	-144,1	-141,4	-213,2
Rörelseförvärv avskrivningar	-	-	-
Årets nedskrivningar	-	-	-3,3
Utgående balans	4 105,9	3 929,1	3 966,8
Varav mark	48,9	48,9	48,9
Publika fastigheter			
Ackumulerad anskaffning	908,9	746,1	746,1
Ackumulerad avskrivning	-274,4	-259,7	-259,7
Ackumulerad nedskrivning	-	-	-
Ingående balans	634,6	486,5	486,5
Omklassificeringar	51,3	-	85,9
Årets investeringar*	53,9	20,5	76,9
Årets avskrivningar	-11,3	-9,3	-14,7
Utgående balans	728,5	497,8	634,6
Varav mark	15,5	15,5	15,5
Markreserv			
Ackumulerad anskaffning	49,9	49,9	49,9
Ingående balans	49,9	49,9	49,9
Årets investeringar*	-	-	-
Omklassificeringar	-	-	-
Nedskrivningar	-	-	-
Årets försäljning	-	-	-
Utgående balans	49,9	49,9	49,9
Varav mark	49,9	49,9	49,9
Fastigheter för affärsverksamhet			
Ackumulerad anskaffning	846,7	773,0	773,0
Ackumulerad avskrivning	-186,0	-173,7	-173,7
Ingående balans	660,7	599,3	599,3
Årets investeringar*	46,9	27,7	15,9
Omklassificeringar	15,2	15,5	57,8
Nedskrivningar	-	-	-
Årets försäljningar	-	-	-
Årets avskrivningar	-8,8	-8,1	-12,3
Utgående balans	714,0	634,4	660,7
Varav mark	0,1	0,1	0,1
Mark och fastigheter för annan verksamhet			
Ackumulerad anskaffning	1 279,1	1 273,3	1 272,6
Ackumulerad avskrivning	-76,7	-71,1	-70,4
Ingående balans	1 202,4	1 202,2	1 202,2
Årets investeringar*	-	0,5	6,5
Årets avskrivningar	-4,0	-4,2	-6,3
Årets nedskrivning	-	-	-

	Augusti 2022	Augusti 2021	Helår 2021
Omklassificeringar	-	-	-
Årets avyttringar**	-	-	-
Utgående balans	1 198,4	1 198,5	1 202,4
Varav mark	1 122,8	1 116,8	1 122,8

Exploateringar (anläggningstillgång)

Ingående balans	235,8	64,9	81,2
Årets investeringar*	45,7	20,3	49,1
Omklassificeringar	-53,4	-	105,4
Under året slutredovisat	-	-	-
Summa Exploateringsmark	228,1	85,2	235,7

Utgående balans, mark, byggnader och tekniska anläggningar

7 024,6	6 394,7	6 750,1
----------------	----------------	----------------

Finansiell leasing se not 31.

Not 14 Maskiner, inventarier och tekniska anläggningar

Anskaffningsvärde	1 003,2	974,3	974,3
Ackumulerad avskrivning	-850,4	-818,5	-818,5

Ingående balans	152,8	155,8	155,8
Årets investeringar	22,4	8,4	29,3
Årets försäljning/utrangering	-	-	-0,6
Rörelseförvärv	-	-	-
Årets avskrivningar	-21,1	-21,4	-31,9
Omklassificeringar	-	-	-
Årets nedskrivningar	-	-	0,1
Summa	154,0	142,8	152,8

Utgående balans, maskiner, inventarier och tekniska anläggningar

154,0	142,8	152,8
--------------	--------------	--------------

Finansiell leasing se not 28.

Not 15 Aktier och andelar i dotter- och intressebolag

Tillväxt Botkyrka AB	1,1	1,1	1,1
Södra Porten AB	102,5	102,5	102,5
AB Botkyrkabyggen (8 200 á 1 000 kr)	8,2	8,2	8,2
AB Botkyrkabyggen (Nyemission 2008)	15,0	15,0	15,0
AB Botkyrkabyggen (aktier överförda från Botkyrka Kommunfastigheter)	450,0	450,0	450,0
Botkyrka Stadsnät AB	16,5	16,5	16,5
Upplev Botkyrka AB	3,1	3,1	3,1
Södertörns Energi AB (20 á 50 000 kr)	5,0	5,0	5,0
SRV återvinning AB (700 á 500 kr)	0,3	0,3	0,3
Stockholmsregionens Försäkrings AB (77553 á 100 kr)	7,7	7,7	7,7
Kommuninvest	48,8	48,8	48,8
Kommuninvest insatskapital	17,8	14,6	14,6
Rotemannen Ralby Fastighet, tillfälligt ägande av bolag (mark)	0,0	6,0	0,0
Övriga	0,1	0,1	0,2
Bostadsrätter	49,3	49,3	49,3
Summa aktier och andelar i dotter- och intressebolag	725,4	728,2	722,2

	Augusti 2022	Augusti 2021	Helår 2021
Not 16 Långfristiga fordringar			
Lån till kommunala bolag	3 972,6	3 613,3	3 753,0
Lån till VA-anlutningar	0,2	0,3	0,3
Gottgörelse Kassmyra *	-	-	35
Uppskjuten skattefordran	-	-	-
Övrig utlåning	-	-	-
Avgår kortfristig del av långfristig fordran	-0,6	-0,6	-0,6
Summa långfristiga fordringar	3 972,3	3 613,0	3 787,7
Not 17 Bidrag till infrastruktur*			
Bidrag till statlig infrastruktur*	5,6	2,3	37,1
Avgår upplöst bidrag**	-4,4	-0,6	-35,4
Summa långfristiga fordringar	1,2	1,7	1,7
Not 18 Exploateringsmark (omsättningstillgång)			
Ingående balans	14,9	23,2	30,1
Årets investerade kostnader	-6,4	1,7	1,0
Årets investerade intäkter	-34,7	-28,6	-1,2
Under året värdeförändringar	4,3	-	0,6
Omföring plankostnader/intäkter netto	-4,3	-	-
Slutredovisade projektkostnader	-	-	-4,0
Slutredovisade projekt intäkter	-	-	-11,5
Summa exploateringsmark	-26,2	-3,7	14,9
Not 19 Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	151,6	38,1	37,3
Skattefordran	89,4	95,7	50,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	346,8	124,5	257,0
Upplupen fastighetsavgift	81,9	74,3	76,2
Momsfordran	72,4	89,5	60,4
Kortfristiga fordringar koncern	3,5	31,7	31,7
Övriga kortfristiga fordringar	51,5	59,5	24,3
Kortfristig del av långfristig fordran	0,6	0,6	0,6
Summa kortfristiga fordringar	797,7	513,8	538,4
Not 20 Kortfristiga placeringar*			
Räntefonder	590,1	479,4	491,2
Aktiefonder	343,5	562,5	576,9
Summa kortfristiga placeringar	933,5	1 041,9	1 068,1
Not 21 Kassa och bank			
Bank	108,3	296,4	342,5
Plusgiro	6,7	6,7	2,5
Summa kassa och bank	115,0	303,0	345,0
Not 22 Eget kapital			
Ingående eget kapital	5 427,9	5 065,4	5 088,6
Årets resultat	549,9	537,0	339,3
Förändring inom den kommunala koncernen*	-8,2	-	-
Utgående eget kapital	5 969,6	5 602,4	5 427,9

* Avser justering hänförlig till tidigare år.

Not 23 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser Exklusive garantipension, visstidspension, särskild ålderspension och särskild avtalspension	Augusti 2022	Augusti 2021	Helår 2021
Ingående avsättning	841,5	719,5	719,5
Ändrat livslängdsantagande i RIPS	-	-	29,7
Nya förpliktelser under året	47,2	98,5	85,2
Varav			
Nyintjänad pension	32,3	59,3	77,3
Ränte- och basbeloppsuppräknig	14,7	7,9	10,0
OPF-K*		1,4	-0,1
Ändrat livslängdsantagande		29,7	-
Övrig post	0,1	0,1	-1,9
Årets utbetalningar	-12,1	-11,0	-16,7
Förändring av löneskatt	8,5	21,2	23,8
Summa pensionsavsättning	885,2	828,2	841,5
Garantipension, visstidspension, särskild ålderspension garantipension och särskild avtalspension			
Ingående avsättning inkl löneskatt	5,2	0,6	0,6
Nya förpliktelser under året	0,0	4,1	4,2
Varav			
Nyintjänad pension		0,0	0,0
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,1	0,0	0,0
Övrig post	0,0	4,0	4,2
Årets utbetalningar	-0,5	-0,3	-0,5
Förändring av löneskatt	-0,1	0,9	0,9
Summa garantipension mm	4,7	5,3	5,2
Utgående balans, pensionsavsättning	889,9	833,5	846,8
<i>Aktualiseringsgrad</i>	<i>96%</i>	<i>96%</i>	<i>96%</i>
Not 24 Andra avsättningar			
Ingående avsättning Kassmyra**	86,9	-	86,900
lanspråktaga avsättningar	-81,1	-	-
Övriga slutjusteringar	-5,8	-	-
	0,0		
Ingående avsättning Kagghamra**	165,0	-	165,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	-	-
	165,0		
Ingående avsättning bidrag till statlig infrastruktur	31,5	65,2	37,1
Nya avsättningar	5,9	-	-
lanspråktaga avsättningar	0,0	-6,8	-5,6
	37,4	58,32	31,5
Summa avsättningar	202,4	58,3	283,4
Övriga avsättningar		5,1	
Summa andra avsättningar	202,4	63,3	283,4

Enligt avtal gällande Riksten DP4 och Riksten företagspark del2 ska kommunen erlægga 30 miljoner kronor till Trafikverket upparbetats eller vid annat tillfälle som parterna är överens om. Prognosen är att de statliga medlen är upparbetade 2023.

Enligt avtal gällande Riksten företagspark Del 1 beräknas kostnaderna om 32,6 miljoner kronor upparbetas med 27,5 miljoner kronor år 2021 och 5,1 miljoner kronor år 2022.

	Augusti 2022	Augusti 2021	Helår 2021
Not 25 a Långfristiga skulder			
Kommuninvest	5 192,5	5 071,5	5 210,5
Finansiell leasing (se not 31)	7,1	5,8	5,8
Förinbetalda anslutningsavgifter VA*	190,0	162,6	169,4
Ack. upplösning VA	40,7		58,6
VA investeringsfond	60,8	55,1	60,8
Förinbetalda gatukostnadsersättningar	28,5	1,4	34,5
Investeringsbidrag**	58,5	59,4	58,8
Övriga långfristiga skulder	81,1	-	85,8
Avgår kortfristig del	-1 087,0	-1 338,0	-19,0
Summa långfristiga skulder	4 572,1	4 017,8	5 665,2

Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut

Genomsnittlig ränta, %	0,4	0,8	0,8
Genomsnittlig ränta, % exkl derivat	0,2	0,3	0,3
Genomsnittlig löptid på lån, år	2,0	2,3	2,5
Lån som förfaller inom			
0-1 år	22%	26%	0,1
1-3 år	60%	37%	0,5
3-5 år	19%	26%	0,3
5-10 år	0%	11%	0,0

25 b Marknadsvärden ränteswapar

Genomsnittlig räntebindningstid, år inkl derivat	2,1	2,3	2,3
Genomsnittlig räntebindningstid, år exkl derivat	0,2	0,2	0,2
Säkrad post, miljoner kronor	5 494,9	4 990,9	5 466,4
Marknadsvärde derivat, miljoner kronor	119,4	-140,9	-50,7

Kommunen använder derivat som räntesäkringar. Detta har till 2022-08-31 ökat räntekostnaderna med 8,0 mnkr jämfört med om man inte använt räntesäkringar.

Not 26 Kortfristiga skulder

Upplupna arbetsgivaravgifter och preliminär skatt	123,1	121,9	117,2
Kortfristig leasingkuld	2,1	1,9	1,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	180,2	227,1	322,4
Kommande års amorteringar*	1 087,0	1 338,0	19,0
Leverantörsskuld	243,9	163,0	256,8
Momsskuld	1,2	0,8	0,5
Semesterlöneskuld	154,9	165,5	251,4
Upplupna löner	21,1	23,4	31,9
Särskild löneskatt pensioner	75,2	73,9	51,3
Pensioner avgiftsbestämd del	85,7	82,7	107,6
Till kreditinstitut	60,0	0,0	0,0
Övriga kortfristiga skulder	33,8	25,8	2,8
Summa kortfristiga skulder	2 068,3	2 223,9	1 162,6

* Omföringen mellan kortfristiga skulder och upptagna lån avser den del av långfristiga skulder som ska lösas kommande år och därför klassificeras som kortfristig i samband med bokslutet.

	Augusti 2022	Augusti 2021	Helår 2021
Not 27 Ingångna borgensförbindelser			
Södertörns Fjärrvärme AB	42,9	43,6	43,3
SYVAB	398,7	317,7	317,7
Söderenergi AB	259	286,7	272,5
SRV Återvinning AB	34,2	34,4	34,4
Botkyrka hantverkshus brf 1, 2 och 3	10,9	11,4	10,9
Eriksbergs industriområde	7,5	7,5	7,5
Norra Botkyrka Folkets Hus	25,9	26	25,9
Övriga föreningar	3,1	3,1	3,1
Summa ingångna borgensförbindelser	782,2	730,4	715,3

Not 28 Pensionsåtagande som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna

Pensionsåtagande inklusive löneskatt:

Visstidspensioner förtroendevalda (3st)	14,2	10,1	13,0
Pensioner intjänade t.o.m 1997-12-31	0,0	0,0	0,0
Ingående ansvarsförbindelse	1 407,8	1 423,8	1 423,8
Årets utbetalningar	-48,0	-46,0	-69,0
Finansiell uppräknig	35,4	7,7	24,5
Ändrat livslängdsåtagande RIPS	-	44,1	44,1
Övrigt	1,2	13,0	1,1
Årets förändring av löneskatt, 24,26%	-11,64	-11,2	-16,7
Summa pensionsåtagande	1 399,0	1 441,6	1 420,8

Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.

Not 29 Leasingavtal

Finansiell leasing

Nuvärdesberäknade minimileaseavgifter

Förfaller till betalning inom 1 år	2,1	1,9	1,8
Förfaller till betalning mellan 1–5 år	7,1	5,8	5,8
Förfaller till betalning senare än 5 år			
Summa finansiell leasing	9,2	7,7	7,6

Operationell leasing

Förfaller till betalning inom 1 år	79,0	69,9	81,7
Förfaller till betalning mellan 1–5 år	282,9	285,2	282,6
Förfaller till betalning senare än 5 år	242,6	288,0	272,9
Summa operationell leasing	604,5	643,1	637,2

Referens
Erik Åkesson

Informationsbrev om samråd

Förslag till detaljplan för Björnen 23 (Förskolan Kungstjappan) och Vargen 12, Tumba, Botkyrka kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen i Botkyrka kommun har upprättat ett förslag till detaljplan för fastigheterna Björnen 23 (Kungstjappans förskola) och Vargen 12 i Tumba. Förslaget syftar till att möjliggöra en utökning av befintlig förskolas verksamhet på fastigheten Björnen 23 och att möjliggöra användningarna verksamhetsområde, kontor och besöksanläggning på fastigheten Vargen 12 med en ny byggrätt.

Samråd för planförslaget pågår mellan **18 oktober 2022 till 8 november 2022**.

Planförslaget finns tillgängligt i sin helhet på www.botkyrka.se/bjornenochvargen, och ställs ut på plan 2 i kommunhuset.

Förslaget

Förslaget till detaljplan syftar till att möjliggöra en utökning av befintlig förskolas verksamhet på fastigheten Björnen 23. Detta innebär att förutsättningarna för en större byggnad med plats för fler barn provas på fastigheten. Ökningen av antalet platser innebär krav på mer friyta, vilket i sin tur förutsätter en byggnad i två eller flera våningar. Den nya förskolan planeras rymma 140

barn i stället för cirka 75 barn som ryms i dagens förskola. Även parkering, anläggning och trafiksäkerhet har setts över i samband med planläggning.

Utöver förskoleverksamheten syftar förslaget till att möjliggöra användningarna verksamhetsområde, kontor och besöksanläggning på fastigheten Vargen 12. En ny lagerbyggnad uppdelad i tre och fyra våningar i suterräng, med förråd för uthyrning, planeras på fastigheten. Byggnaden bidrar till att delvis även minska bullerpåverkan på intilliggande förskola. Med planbestämmelser för kontor och besöksanläggning görs detaljplanen relativt flexibel för framtida användningar utöver lagerverksamhet. Detta är i linje med översiktsplanens ambition att göra Dalvägen mer stadslig. Förslaget till planläggning för ny verksamhet innebär att dagens byggnad, som inrymmer däckverkstad och taxiverksamhet, kommer att rivas.

Särskilt beslut

Kommunen har bedömt att planförslaget inte innebär någon betydande miljöpåverkan.

Vad tycker du om förslaget?

Vi vill gärna ha dina synpunkter på förslaget. Skicka dina synpunkter till sbf@botkyrka.se eller per post till:

Botkyrka kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
147 85 TUMBA

Vi behöver ditt yttrande senast den **8 november 2022**. Den **24 oktober kl. 16:00-18:00** på plan 2 i kommunhuset finns handläggande planarkitekt på plats för att svara på frågor och ta emot synpunkter på planförslaget.

Sakägare som under samrådstiden eller granskningstiden framför skriftliga synpunkter som inte blir tillgodosedda har rätt att senare överklaga beslutet att anta detaljplanen.

När du skickar in synpunkter till oss blir de offentlig handling. De personuppgifter du lämnar hanterar vi enligt EU:s dataskyddsförordning, GDPR. Du kan läsa mer om hanteringen på kommunens hemsida www.botkyrka.se.

Har du frågor? Hör av dig till Erik Åkesson, telefon: 079 098 98 23.

Planprocessen

Detaljplaneprocessen har flera steg och vi befinner oss nu i samrådsskedet. Detaljplanen upprättas enligt PBL SFS 2010:900 med standardförfarande.

Planbeskrivning

Detaljplan för Björnen 23 och Vargen 12, plannr 10–60

Samrådshandling

Planområdet – fastigheterna Björnen 23 och Vargen 12 markerade i rött

Innehåll

Inledning	3
Planhandlingar	3
Planens syfte och huvuddrag	3
Planförfarande	4
Plandata	4
Tidigare ställningstaganden	5
Översiktliga planer	5
Detaljplaner	5
Fastighetsplaner/tomtindelingsplaner	5
Undersökning	6
Kommunala beslut	6
Förutsättningar och förändringar.....	8
Park, natur och vegetation	8
Lek och rekreation	8
Miljöfrågor	9
Bebyggelseområden	16
Trafik	23
Genomförande	26
Organisatoriska frågor	26
Fastighetsrättsliga frågor	28
Ekonomiska frågor	29
Tekniska frågor	29

Inledning

Samhällsbyggnadsförvaltningen fick 2018 i uppdrag att ta fram en ny detaljplan för två fastigheter, Björnen 23 och Vargen 12, i Tumba. Tidigare var de två fastigheterna enskilda planarbeten som nu har slagits ihop till ett nytt planarbete.

Planhandlingar

- Plankarta med grundkarta och bestämmelser
- Denna plan- och genomförandebeskrivning
- Undersökning av betydande miljöpåverkan, 2019-03-04

Övriga handlingar

- Fastighetsförteckning, 2022-08-30
- Bullerutredning, 2019-03-20 (Akustikkonsulten)
- Dagvattenutredning, 2022-08-25 (Structor)
- Trafikutredning, 2022-06-03 (Ramboll)
- Skredutredning, 2022-05-13 (SWECO)
- Riskutredning 2021-05-21 (Brandskyddslaget)
- PM Förorenad mark, 2022-04-08 (WSP)

Planens syfte och huvuddrag

Förslaget till detaljplan syftar till att möjliggöra en utökning av befintlig förskolas verksamhet på fastigheten Björnen 23. Detta innebär att förutsättningarna för en större byggnad med plats för fler barn prövas på fastigheten. Ökningen av antalet platser innebär krav på mer friyta, vilket i sin tur förutsätter en byggnad i två eller flera våningar. Den nya förskolan planeras rymma 140 barn i stället för 75 barn som ryms i dagens förskola. Även parkering, angöring och trafiksäkerhet har setts över i samband med planläggning.

Utöver förskoleverksamheten syftar förslaget till att möjliggöra användningarna verksamhetsområde, kontor och besöksanläggning på fastigheten Vargen 12. En ny lagerbyggnad uppdelad i tre och fyra våningar i suterräng, med förråd för uthyrning, planeras på fastigheten. Byggnaden bidrar till att delvis även minska bullerpåverkan på intilliggande förskola. Med planbestämmelser för kontor och besöksanläggning görs detaljplanen relativt flexibel för framtida användningar utöver lagerverksamhet. Detta är i linje med

översiktsplanens ambition att göra Dalvägen mer stadslik. Förslaget till planläggning för ny verksamhet innebär att dagens byggnad, som inrymmer däckverkstad och taxiverksamhet, kommer att rivas.

Planförfarande

Detaljplanen upprättas enligt PBL SFS 2010:900 i dess lydelse efter 1 januari 2015. Planen genomförs enligt standardförfarande eftersom förslaget är förenligt med översiktsplanen, inte är av betydande intresse för allmänheten och inte antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Plandata

Planområdet ligger i Tumba, cirka 700 meter från Tumbas pendeltågsstation. Planområdet innefattar fastigheten Björnen 23 som ägs av Botkyrka kommun och fastigheten Vargen 12 som är i privat ägo.

Väster om planområdet, finns fastigheten Björnen 16 som ägs av Botkyrka kommun och innehåller äldreboendet Allégården. Övriga grannfastigheter utanför planområdet är främst bebyggda med enbostadshus och är i privat ägo. Omgivande park- och gatumark ägs av Botkyrka kommun. Sydost om Vargen 12 ligger Dalvägen som ägs av Trafikverket.

Tidigare ställningstaganden

Översiktliga planer

Enligt Botkyrkas översiktsplan från 2014 finns en målbild för 2040 om att ha tät och medeltät stadsbygd inom stadsdelen Tumba. Med ett ökat antal invånare kommer behovet av förskoleplatser att öka.

Dalvägen, söder om planområdet, är i översiktsplanen utpekad som ett särskilt förändringsområde där kommunen bland annat vill möjliggöra vidareutveckling av den kreativa företagsmiljön och eventuellt komplettera med bostäder och mer handel längs vägen. Visionen är att förändra Dalvägens karaktär till att bli mer som en stadsgata med lägre hastigheter och fler övergångsställen. Kommunen anser i översiktsplanen att Dalvägen/Hågelbyleden på sikt ska övergå till sekundär transportled för farligt gods och detta uppnåddes år 2021.

Förslaget till detaljplan följer översiktsplanens intentioner eftersom den möjliggör för fler förskoleplatser för en ökad befolkning och möjliggör en viss förädling av Dalvägen i och med planläggning av verksamheter, kontor och besöksverksamhet.

Detaljplaner

Förslag till ändring av Stadsplan, Kv.Vargen, Björnen m.m. (PI 16–23) från 1987-04-29 gäller för området. Enligt stadsplanen får fastigheten bebyggas med allmänt ändamål i ett våningsplan på fastigheten Björnen 23. På fastigheten Vargen 12 regleras ändamål för handel och att byggnadshöjden får vara 4,5 meter och en bruttoaren på 1 000 kvm. Byggnadens möjliga placering regleras med prickmark. Genomförandetiden för detaljplanen har gått ut.

Fastighetsplaner/tomtindelingsplaner

Tomtindelingsplan Björnen 16–20 från 1970-04-14 gäller för del av fastigheten Björnen 23, Tomtindelingsplan Björnen 21-22 berör norra delen av Björnen 23. Tomtindelingsplanerna som berör Björnen 23 upphävs i samband med att föreliggande detaljplan vinner laga kraft.

Undersökning

Detaljplanen bedöms sammantaget inte medföra risk för betydande miljöpåverkan. Strategisk miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning behöver därmed inte utföras.

Planområdet är redan ianspråktaget av en förskola och mindre bilverksamheter. De mest kritiska miljöfrågorna är kopplade till dagvatten (översvämningsrisk vid skyfall och vattenkvalitet), buller på förskolegården samt risk på grund av närheten till transportled för farligt gods (Dalvägen). Dessa frågor bör dock kunna lösas tekniskt och bedöms inte så allvarliga att det medför risk för betydande miljöpåverkan.

Övriga miljöfrågor som behöver utredas/beaktas är värdefulla träd och att planområdet ligger i ett s.k. aktsamhetsområde för skred. Fastigheten Vargen 12 innehåller idag ett flertal bilvårdsverksamheter. I samband med den nya planläggningen bör en miljöteknisk markundersökning göras där för att kontrollera att kraven för mindre känslig markanvändning klaras.

Kommunala beslut

Samhällsbyggnadsnämnden gav 2018-12-10 § 437 samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta förslag till detaljplan för Björnen 23 och Vargen 12 samt att skicka ut det på samråd.

Tidigare fanns separata planuppdrag för Björnen 23 respektive Vargen 12 och Vargen 13. Planuppdragen slogs ihop för att med ett gemensamt planförfarande bättre kunna se över platsens förutsättningar. Vargen 13 togs ur planarbetet då gällande detaljplan möjliggjorde det fastighetsägare ville ändra bebyggelsen till.

Tidigare planuppdrag för Björnen 23

Samhällsbyggnadsnämnden gav 2017-12-05 § 412 samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta förslag till detaljplan för förskolan Kungstämpan på fastigheten Björnen 23. Detta efter att Tekniska nämnden fått en beställning från utbildningsförvaltningen gällande ansökan om planläggning för förskolan Kungstämpan på fastigheten Björnen 23. Förskolan Kungstämpan ingår i en större översyn där ett antal förskolor i kommunen ses över och avses planläggas för att möjliggöra nybyggnation i flera våningar.

Tidigare planuppdrag för Vargen 12 och 13

Samhällsbyggnadsnämnden gav 2017-04-04 § 99 samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta förslag till detaljplan för Vargen 12 och 13.

Förutsättningar och förändringar

Park, natur och vegetation

Planområdet ligger i en sluttning mot sydväst, söder om Tumba centrum.

Grönskan kring planområdet utgörs av uppvuxna villaträdgårdar, med träd av blandade slag. Även på förskolegården finns blandad växtlighet. Det är angeläget att så mycket som möjligt av den växtlighet som finns på förskolegården bevaras och utvecklas.

För att bibehålla strukturen och möjliggöra bevarande av befintliga träd och grönska på förskolans fastighet regleras norra delen av fastighet Björnen 23 med **korsmark** ”endast komplementbyggnad får placeras”. Det möjliggör att grönska kan bibehållas utan att för den delen stoppa viss förädling av förskolegården med eventuella lekanläggningar och mindre komplement på denna plats. I södra delen av samma fastighet regleras ett stråk på 4 meter, där en del uppväxta träd finns, med **prickmark** ”marken får inte förses med byggnad men staket får uppföras”.

Fastigheten Vargen 12 utgörs idag av nästan endast hårdgjorda ytor i form av asfalt och byggnad. Den föreslagna nya verksamheten i form av lagerlokaler kommer inte att medföra något direkt behov av rekreation på fastigheten. Däremot behövs vegetation av andra anledningar, bland annat för dagvattenhantering, rening av luft och biologisk mångfald. Därför föreslås att nya träd, buskar och rabatter planteras på fastigheten.

Det finns inga särskilda naturvärden i området, och projektet påverkar inte den övergripande grönstrukturen i Tumba.

Lek och rekreation

Det finns inga lekplatser eller parker i direkt anslutning till förskolan. Den närmaste parken, där det även finns en lekplats, är Solparken som ligger ca 800 meter söder om förskolan. Ungefär en kilometer öster om förskolan finns Storstretsparken som är ett större fritidsområde med lekplats, öppna fält, sporthall, simhall och angränsande skog. Dessa platser kan utgöra utflyktsmål för förskolan. Förskolans utemiljö är i sig en plats för lek för de barn som går där.

Miljöfrågor

Geotekniska förhållanden

På fastigheten Björnen 23 består jordarterna främst av glacial lera och i nordliga hörnet av fastigheten av sandig morän. Norra delen av fastigheten Vargen 12 består av glacial lera medan större delen av fastigheten har grundlager av fyllning och ett underliggande lager av postglacial lera. Detta enligt SGU:s jordartskarta.

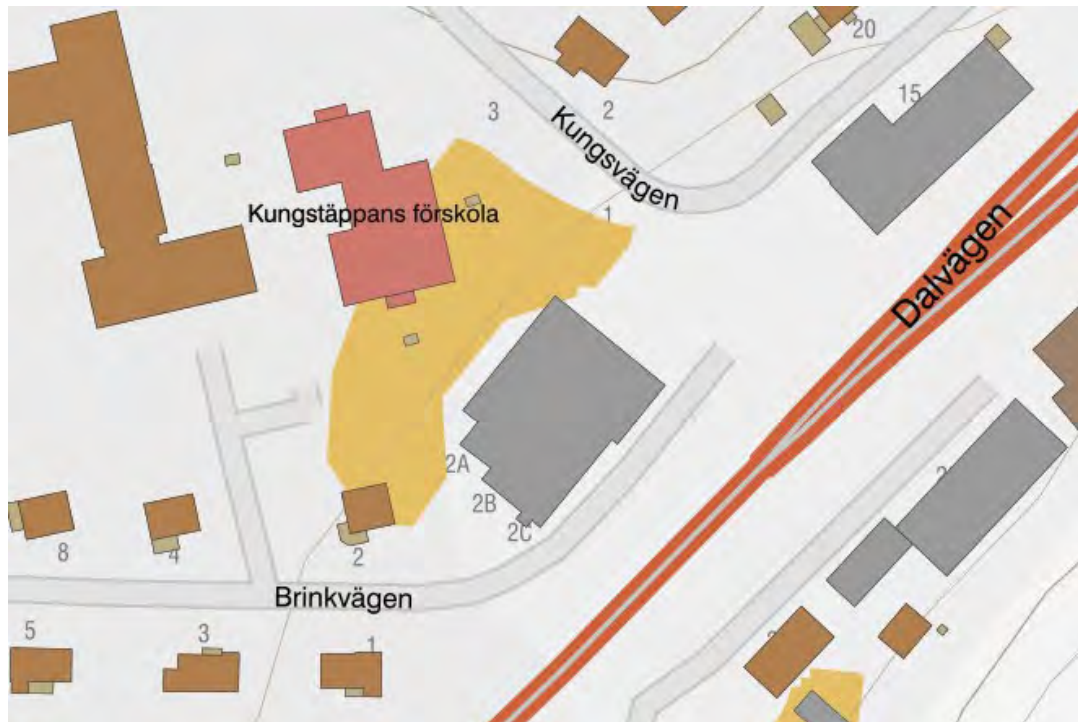
Risk för ras och skred

De två fastigheterna ligger delvis inom ett aktsamhetsområde för skred i fin-kornig jordart enligt SGU:s översiktliga kartläggning. En geoteknisk analys har därför utförts. Enligt utredningen konstateras att det inte föreligger skredrisk i området då den naturliga slänt som finns inte är brant nog och att löst material inte finns kvar på grund av barns rörelser och lek på förskolans fastighet.

Stödmurar som finns på Vargen 12:s fastighet har nått sin tekniska livslängd och bör åtgärdas vid ombyggnation på fastighet. Försiktighet bör i övrigt iaktas vid rivning av befintliga stödmurar och byggnad på fastigheten för Vargen 12 så att massor inte faller ut.

Nivåskillnader för planerade byggnader säkras med en ny stödmur och/eller slänt med behövlig släntlutning så att risk för ras och erosion ej föreligger i de fall som bedöms aktuella.

Figur 1. Karta som visar akksamhetsområde för skred i finkorning jordart enligt SGU:s översiktliga kartunderlag.

Miljöteknisk markundersökning

Vargen 12 har idag bilverkstäder och har haft detta under en längre tid. Under 1957 och 1981 fanns även en drivmedelsanläggning som sanerats vid avveckling.

En översiktlig miljöteknisk markundersökning har skett på fastigheten och fyra provtagningspunkter gjordes. Förslag till planbestämmelser för Vargen 12 är kontor, verksamhet och besöksanläggning. Dessa verksamheter bedöms som mindre känslig markanvändning enligt Naturvårdverkets generella riktvärden. Dessa riktvärden ska inte överskridas och ingen av provtagningspunkterna överskrider det riktvärdet. Enligt de undersökningar som gjorts har inga åtgärdsbehovs bedömts nödvändiga utifrån planläggningen av Vargen 12 för mindre känslig markanvändning.

Björnen 23 bedöms inte ha behov av liknande provtagningar då verksamheter med möjliga föroreningar inte funnits på fastigheten och att fastigheten ligger högre upp i terrängen än Vargen 12.

Radon

Planområdet ligger, enligt kommunens översiktliga kartering, inom normalriskområde för markradon.

Hydrologiska förhållanden och dagvatten

Befintligt dagvattensystem med anslutning återfinnes i västra och södra delen av Björnen 23 och i den södra delen av Vargen 12. Lokal fördröjning eller rening av dagvatten finns idag inte inom fastigheterna.

Dagvatten från planområdet leds nordöst till recipienten Tullingesjön. Tullingesjön är klassad som måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status som följd av förhöjda halter av kvicksilver, polybromerade difenyletrar, PFOS och TBT. Miljökvalitetsnormerna för Tullingesjön är god ekologisk år 2033 och god kemisk ytvattenstatus år 2027, med mindre stränga krav för vissa ämnen. För att följa miljökvalitetsnormerna krävs att dagvattnet inom planområdet omhändertas på rätt sätt, vilket har utretts i en dagvattenutredning.

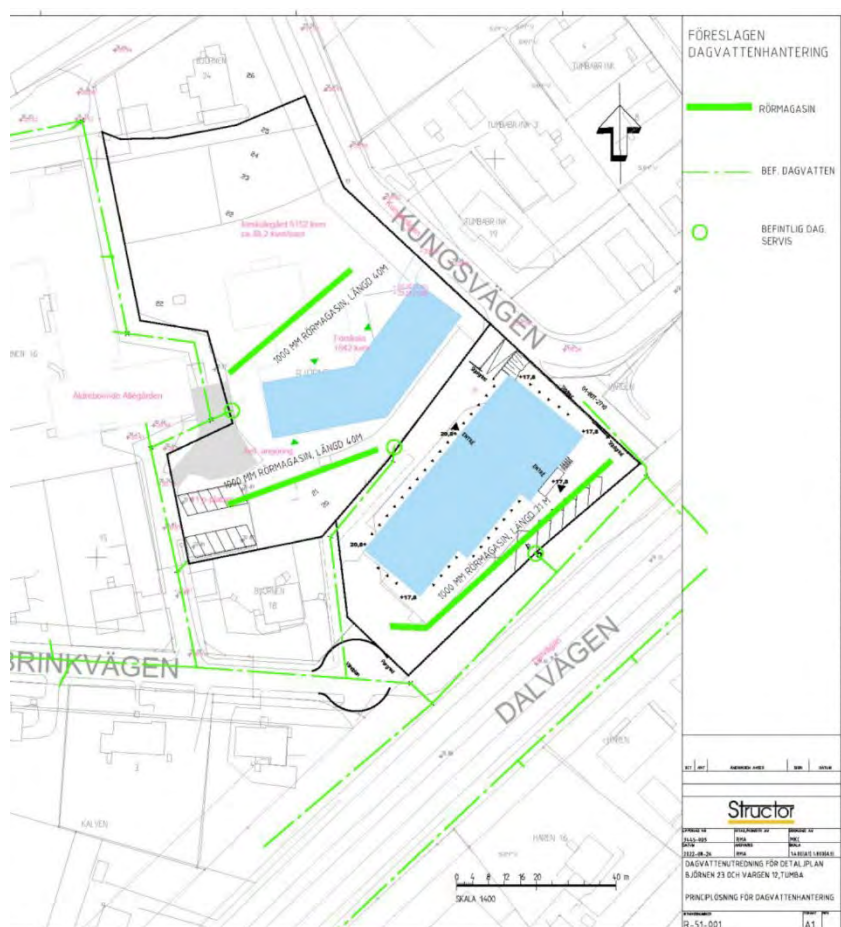
Enligt Botkyrka Kommuns riktlinjer för dagvattenhantering från 2021 ska dagvattenanläggningar vid ny- och ombyggnation dimensioneras så att dagvatten upp till 20 mm regn kan fördröjas och infiltreras genom dagvattenanläggningar. För att ge tillräcklig avskiljning ska våtvolymer utformas som en permanentvolym eller en volym som avtappas under 12 timmar via ett filtrerande material. För att kunna hantera större flödesmängder än 20 mm kan dagvattenanläggningen förses med bräddfunktion.

Dagvattenutredning

Enligt framtagen dagvattenutredning kan avrinningen inom planområdet förväntas öka i framtiden, främst till följd av att regnintensiteten förväntas öka.

Allt vatten från hårdgjorda ytor på kvartersmark ska ledas till lokala dagvattenanläggningar som kan fördröja de första 20 mm regn. Utifrån kommunens gällande utsläppskrav krävs därmed en total fördröjningsvolym på 118,5 m³ för planområdet, varav 63 m³ för Björnen 23 respektive 55,5 m³ för Vargen 12.

För att fördröja och rena dagvatten inom planområdet kan exempelvis sedimenteringsmagasin såsom rörmagasin vara en lämplig dagvattenlösning enligt utredningen. Med rörmagasin kommer dagvatten att kunna renas effektivt och blir en förbättring av dagvattenhanteringen då detta inte finns i nuläget på fastigheterna. Förslagen dagvattenhanteringen syns på bilden nedan:

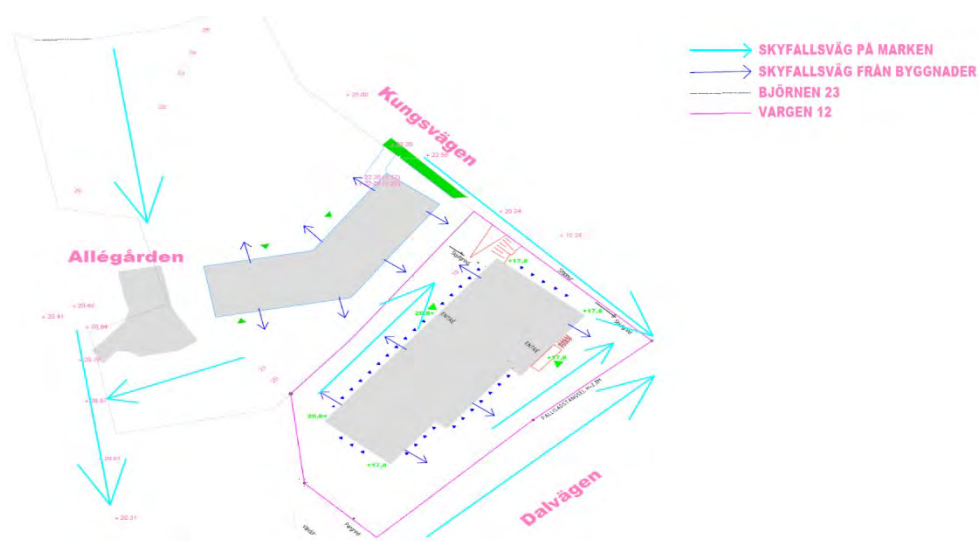
Figur 2 – Förslag på placering av rörmagasin. (Structor Södertälje, 2022)

Föroreningsbelastningen i dagvatten från området beräknas minska i och med planerade åtgärder, vilket innebär att den planerade exploateringen inte bedöms medföra försvårande möjligheter för att uppnå miljökvalitetsnormen för

recipienten.

Vid större regn än det dimensionerande 20-årsregnet kommer fördröjnings/ infiltrationsanläggningar och dagvattenledningar att vara fulla. Dagvattnet avrinner då i stället på markytan. Vid stora regn kan marken även bli mättad så att flöden från grönområden inte kan omhändertas i marken utan avrinner på ytan.

För att undvika att byggnader eller annan infrastruktur skadas vid skyfall är det viktigt att höjdsättningen utförs så att dagvatten kan avrinna ytledes mot säkra skyfallsvägar. Det bedöms finnas goda möjligheter till en sådan höjdsättning av fastigheterna som säkerhetsställs vid byggprojektering. Förslag till skyfallsvägar nedan:

Figur 3 – Förslag på skyfallsvägar vid nybyggnation (Structor Södertälje, 2022)

Luft

Enligt kommunens kartering från 2015 utsätts området för luftföroreningar i form av kvävedioxid som uppgår till ett dygnsmedelvärde på 18–24 mikrogram per kvadratmeter. När det gäller dygnsmedelvärdet för partiklar (PM10) uppgår det till 18–20 mikrogram per kvadratmeter i större av planområdet och

det till 20–25 mikrogram per kvadratmeter i södra delen av fastigheten Vargen 12.

Buller

Planområdet är utsatt för vägtrafikbuller, framför allt från trafikleden Dalvägen söder om planområdet. Ljudnivåerna på förskolans gård ska följa Naturvårdsverkets riktlinjer. Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer ska den ekvivalenta ljudnivån på skolgård vara högst 50 dBA, se tabell 1.

Tabell 1. Naturvårdsverkets riktvärden för buller från väg- och spårtrafik på ny skolgård.

Del av skolgård	Ekvivalent ljudnivå för dygn (dBA)	Maximal ljudnivå (dBA, Fast)
De delar av gården som är avsedda för lek, vila och pedagogisk verksamhet	50	70
Övriga vistelseytor inom skolgården	55	70 ¹

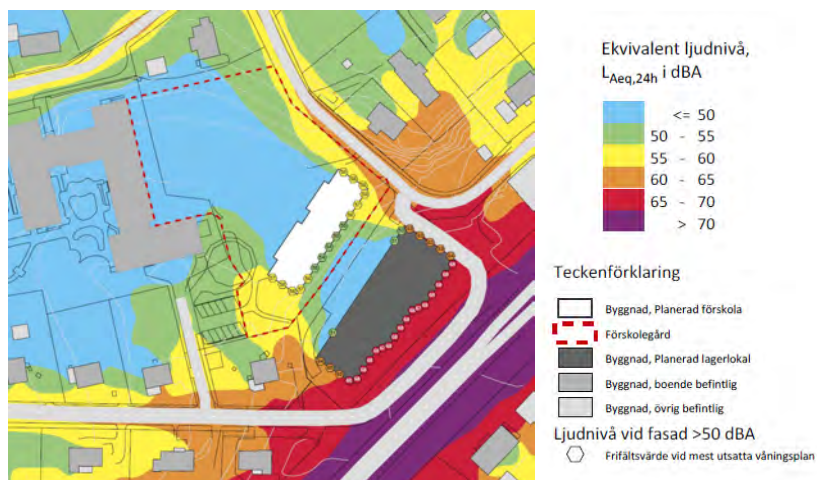
¹ Nivån bör inte överskridas mer än 5 ggr per maxtimme under ett årsmedeldygn, under den tid då skolgården nyttjas (exempelvis 07–18).

Framtagen bullerutredning visar att riktvärdena för buller kan nås på förskolegården om byggnaderna (förskolebyggnad och lagerlokal) placeras och utformas på ett bulleravskärmande sätt. I bullerutredningen redovisas förslag på hur byggnaderna kan placeras för att uppnå en så tyst förskolegård som möjligt. Figur 4 och 5 visar förslag på placering då förskolegården kan bli som tystas. Med dessa förslag kan ca 3 200 kvm av fastighetens yta anordnas som gårdsyta för lek, vila och pedagogisk verksamhet. På resterande ytor uppgår ekvivalent ljudnivå till 50–60 dBA. Ytor med över 55 dBA ekvivalent ljudnivå bör inte nyttjas som förskolegård.

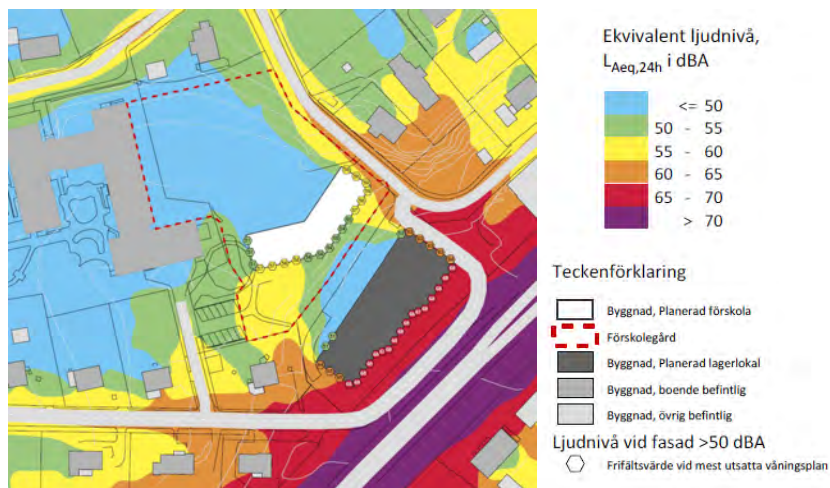
Enligt Boverkets byggregler ska ljudnivån inomhus i förskolor vara 30 dBA ekvivalent ljudnivå och 45 dBA maximal ljudnivå. För att klara dessa ljudnivåer föreslås att förskolans fasad dimensioneras mot trafik och andra yttre störkällor.

För att nå riktvärdena för buller regleras byggrätten på Vargen 12 i plankartan med **prickmark** – ”marken får inte förses med byggnad men staket får uppföras”. Förskolans bebyggelseområde begränsas och hänvisas till södra delen genom att norra delen av fastigheten förses med **korsmark** ”endast komplementbyggnad får placeras”.

För lagerlokalen på fastigheten Vargen 12 finns inte några riktvärden avseende buller, men en god ljudmiljö inomhus i eventuell kontorsdel och besöksanläggning kan erhållas med tillräcklig ljudisolering i ytterväggskonstruktion och fönster.

Figur 4 – Bullernivåer med förslagna på placeringar av förskola och lagerlokal.

Figur 5 – Bullernivåer med förslagna på placeringar av förskola och lagerlokal.

Sekundär transportled för farligt gods

Planområdet ligger intill Dalvägen som sedan 2021 är klassad som sekundär transportled för farligt gods.

Enligt Stockholms länsstyrelses dokument ”Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods” från 2016, beskrivs det att ett bebyggelsefritt skyddsavstånd på minst 25 meter behöver finnas mellan väg och markanvändning för exempelvis kontor, handel, centrum och skola.

En riksinventering har gjorts med slutsatsen att merparten av transporter på Dalvägen uppskattas utgöras av transporter av mindre förpackningar/styckegods med en uppskattning på ca 15 transporter per vecka. Olycka med styckegods innebär generellt liten påverkan på omgivning men en olycka med tankbil kan i värsta fall påverka omgivningen med 30 meter. Ur risksynpunkt bör byggnaden kunna placeras 10–15 meter från väggkant enligt riskutredningen. Detta utifrån att en lagerbyggnad har ett begränsat personalantal och att merparten av transportererna på Dalvägen ger upphov till små konsekvensområden vid en olycka.

I detaljplanen regleras för bebyggelseavståndet för lagerverksamhet/kontor/besöksanläggning till ca 25 meter från Dalvägens väggkant genom att förgårdsmarken regleras med **prickmark**, ”marken får inte förses med byggnad men staket får uppföras”.

Förskolan och dess fastighet är mer än 25 meter från Dalvägens väggkant och bedöms inte påverkas av eventuell olycka på Dalvägen.

Bebyggelseområden

Stads- och landskapsbild

Planområdet ligger i Tumba villastad. Villastaden har vuxit fram under 1900-talet, med bebyggelse av blandad ålder och karaktär. Söder om planområdet ligger Dalvägen. Området runt Dalvägen karaktäriseras av en blandning av verksamheter, handel och bostäder. Längs med Dalvägen finns mestadels verksamheter och handel.

Förskolan på Björnen 23

Befintlig förskola byggdes på 80-talet i ett våningsplan och är idag i behov av renovering. Renoveringsbehovet är utifrån den tekniska livslängden av byggnaden vilket uppmärksammades i den inventering som gjordes 2016 utifrån en översyn på 13 kommunala förskolor. Den fysiska miljön är även planerad för en tidigare typ av pedagogisk verksamhet. Med nya pedagogiska arbetssätt finns svårigheter med nuvarande byggnad. I och med bebyggelse för nya bostäder i närområdet och ytterligare planer för fler bostäder i stadsdelen Tumba så finns ett långsiktigt behov för att kunna utöka antalet förskoleplatser.

Ny förskolebyggnad

Föreslagen förskola ska ha plats för 140 barn och uppföras i två våningar och runt gården kommer staket att uppföras. En byggnad i flera våningar upptar mindre yta på marken jämfört med en envåningsbyggnad. I takt med att Tumba byggs ut med fler bostäder i flertalet olika lägen behövs fler förskoleplatser.

Förskolans fastighet, Björnen 23, är idag 6 306 m² stor. I detaljplanens plankarta regleras byggrätten med **e1**; största byggnadsarea är 1 350 kvm och **högsta byggnadshöjd** på +30,00 meter över angivet nollplan, vilket innebär en byggnad på ca 9 meter och två våningar. Huvudbyggnaden regleras till fastighetens södra del genom **korsmark** i norra delen. Befintlig förskolebyggnad kan stå kvar på platsen utan att vara planstridig.

Byggnadsarean och höjd är anpassad efter de upphandlande modeller som Stockholms kommuner och regioner (SKR) tagit för förskolor och som Botkyrka kommun kan använda sig av. Kommunen har även två olika konceptförskolor som kan uppföras inom dessa regleringar. Utifrån de olika alternativen som kommunen har för att bygga förskolor så är detaljplanen relativt flexibel. Förskolans byggnad kan komma att bli mindre än det detaljplanen medger vilket också påverkar vad för friyta som förskolegården får.

Friytan (barnens lekyta) på en förskola är viktig då verksamheter driver mycket av sin undervisning och lek utomhus. Angöring och parkeringsplatser tar upp ca 830 kvm på fastigheten. Om byggrätten bebyggs fullt ut så blir den sammanhängande friytan för 140 barn på ca 28 kvm.

Väljs en mindre byggrätt så blir utfallet ett annat. Skulle förskolans fastighet bebyggas med kommunens konceptförskola på 760 kvadrat plus ca 50 kvm komplementbebyggelse skulle friytan för 140 barn hamna på ca 32 kvm per barn.

Den totala gården överstiger 3 000 kvm men understiger Boverkets rekommendationer om 40 kvm friyta per barn. I och med fastighetens centrala läge i Tumba och att fastigheten är i kontexten att inte kunna göras större så bedöms friytan på runt 30 kvm per barn rimligt i detta läge.

Figur 6 visar en illustration över föreslagen utformning av förskolebyggnad utifrån kommunens egna koncept. Illustrationen visar en avlång byggnad längs med slänten i sydost, mittemot den planerade nya lagerlokalen. Inritad byggnadsarea är 760 kvm men plankartan reglerar för en tillåten byggrätt inklusive komplementbyggnader på 1350 kvm.

Figur 6 – Illustrationskarta med föreslagen ny placering av förskola (grå). (Arkitema Architects, 2018).

Förskolebyggnaden ska vara placerad så att inlastning med samordnade varutransporter möjliggörs (se rubriken *Trafik*). Detta innebär att lastplats till byggnadens förvaringsrum behöver finnas i anslutning till vändplats.

Byggnaden kan med fördel uppföras i icke-brännbara material för att undvika brandrisk.

Lagerlokal på Vargen 12

På fastigheten Vargen 12 finns idag en bilverkstad. Byggnaden är ca 1140 kvm stor och uppförd i en våning söder och en suterrängvåning på den norra delen av byggnaden.

Ny lagerlokal

I detaljplanen föreslås en ny byggrätt som ersätter den tidigare. För att ha en långsiktighet i detaljplanen planläggs ändamålen för verksamhet, kontor och besöksändamål. Nuvarande fastighetsägare ämnar att använda byggnaden som lagerverksamhet med staket runt fastigheten. Byggnaden uppförs med en suterränglösning för att ta upp höjdskillnaderna på fastigheten och att passa in i landskapet. Byggnaden är uppdelad i en uppstickande del i öster och en lägre del i väster. Den östra delen regleras med bestämmelsen **e3** ”största byggnadsarea är 510 kvm” och en **högsta byggnadshöjd** på +31,00 meter över angivet nollplan, vilket innebär en byggnad på ca 13 meter och fyra våningar. Takutformningen regleras med en **vinkelbestämmelse** på 4 grader. Bestämmelsen **h1** ”högsta totalhöjd är +32 meter över angivet nollplan” finns till för att hisschakt och eventuell ventilationsanordning ska få plats ovan den reglerade byggnadshöjden.

Västra delen av byggnaden regleras med bestämmelsen **e2** ”största byggnadsarea är 510 kvm” och en **högsta byggnadshöjd** på +27,50 meter över angivet nollplan, vilket innebär en byggnad på ca 9,5 meter och tre våningar. Takutformningen regleras med en **vinkelbestämmelse** på 4 grader.

Placeringen av byggnaden regleras med egenskapsgränser. I övriga delar på fastigheten finns **prickmark** som lyder ”marken får inte förses med byggnad men staket får uppföras”. Parkeringsplatser får anordnas på prickmark.

Illustration av byggnaden visas som tilltänkt lagerlokal men även hur ett kontor/besöksanläggning skulle kunna se ut. Vy från sydväst. Vy från öst.(Arkoo arkitekter, 2022)

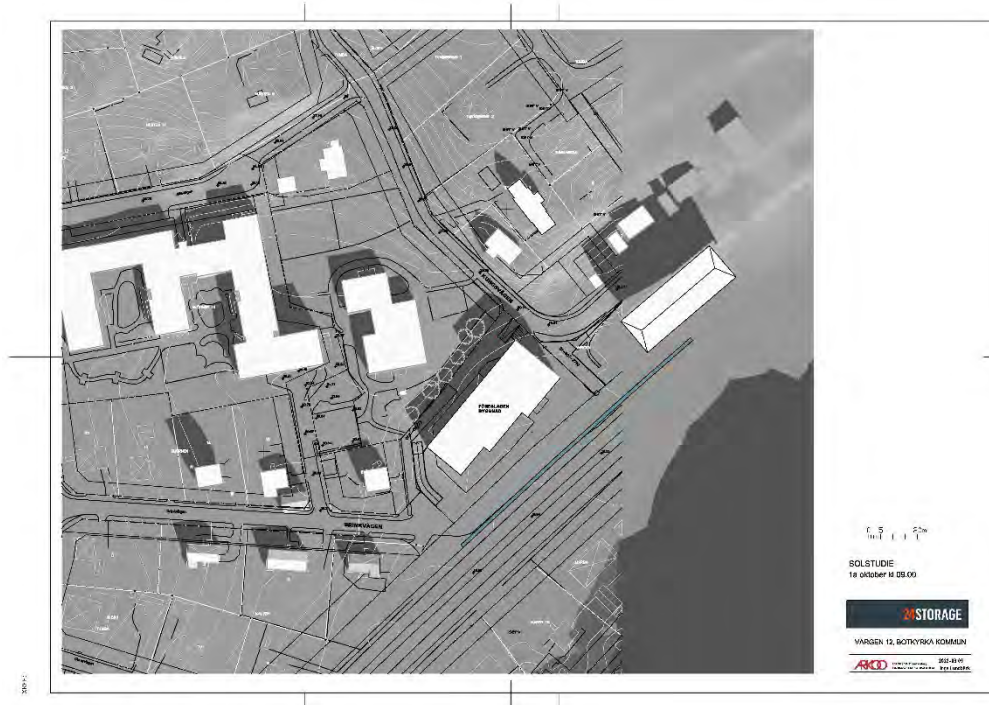
För byggnaden på fastigheten Vargen 12 har en skugg- och solstudie gjorts som visar på låg skuggning på närliggande fastigheter. I och med höjden i sydost på andra sidan Dalvägen så blir byggnadens skuggning ytterst liten under vinterhalvåret för bebyggelsen som ligger på en högre nivå nordväst om Vargen 12.

Solstudie – 1a januari kl. 09:00

Solstudie – 1a mars kl. 09:00

Solstudie – 1 oktober kl. 09:00

Trafik

Planområdet ligger intill Dalvägen som är huvudleden inom planområdets närhet. Närmaste infart till från Dalvägen till planområdet är ca 600 meter söderut via Vattravägen och sen norrut på Grödingevägen. Det är också möjligt att köra in i villaområdet via K P Arnoldssons väg ca 530 meter norr om planområdet.

Närliggande gator kring planområdet är smala och kantas av gångbanor av varierad bredd. Lokala cykelstråk och huvudcykelnät finns i planområdets närhet men anlöper inte i direkt anslutning till området. Närmaste busshållplats är Högbrinkvägen ungefär 500 meter från planområdet. Tumba station med pendeltågstrafik och bussterminal med en uppsjö av busslinjer ligger ungefär 700 meter från planområdet.

Brinkvägen, sydväst om planområdet, är gatan som används för att nå entréer till de två fastigheterna inom planområdet. För entrén och angöring till förskolan går det en insticksgata från Brinkvägen utan trottoar. Denna väg används även till äldreboendet som angöringspunkt och alternativ entré. Denna del av vägen tas inte med i planområdet men bör åtgärdas för en högre trafiksäkerhet då gående, bilar och transport nyttjar vägen i blandtrafik. Angöringen till förskolan och äldreboendet sker via trafikyta mellan fastigheterna. Denna yta kräver backrörelser av stora fordon vilket inte är önskvärt. Förslagsvis anläggs en vändplan med en diameter 21 meter mellan äldreboendet och förskolan. Detta möjliggör att sopbilar och mindre lastbilar kan vända utan att backa och att samordnad angöring mellan de två kommunala verksamheterna kan ske. Vissa backrörelser kan komma att ske med större fordon. Se förslag till trafiklösningar på figur 7.

Fastigheten Vargen 12 nås även via Brinkvägen. Brinkvägen leder ut i söder om Vargen 12 till ett vägstråk för bilar som är i strid med gällande detaljplan som enbart medger naturmark. Denna vägsträcka bör återställas för planlagt ändamål men planläggs inte på nytt i detta arbete.

Kungsvägen är den andra gatan som leder till entréer inom planområdet. Till förskolan kan man idag ta sig till fots eller cykel genom en grind via Kungsvägen. I nuläget används den sparsamt i och med att gångbanan på Kungsvägen inte ligger mot förskolans fastighet och inget övergångsställe finns. Trafikåtgär-

der så som ett trafiksäkert övergångsställe till förskolans grind bör lösa situationen utifrån hur förskolans fastighet är bebyggd idag och i framtiden.

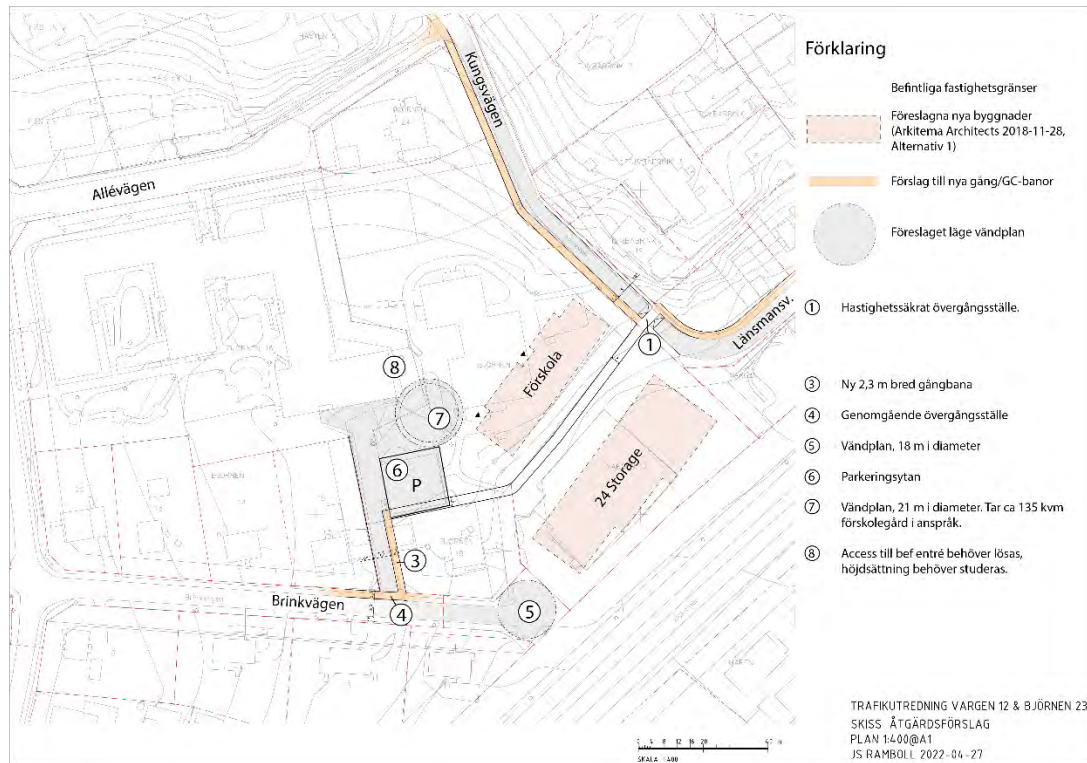
Kungsvägen leder förbi Vargen 12 där man kan ta sig in med bil och till fots.

En trafikmätning för fordonstrafik har utförts på Brinkvägen och Kungsvägen. Som mest passerade 57 fordon på Brinkvägen under en timme och 50 fordon på Kungsvägen. I och med förskolans utbyggnad kommer trafiken öka till den målpunkten. Vargen 12 planläggs för olika verksamheter för att detaljplanen ska kunna fortsätta vara aktuell under längre tid. Nuvarande fastighetsägare vill bygga en lagerverksamhet vilken kommer resultera i låga trafikflöden. Om fastighet görs om till kontor kommer det vara i liknande trafikflöden som alstras för lagerverksamhet. Besöksverksamhet så som gym får något högre trafikflöden.

Lager och besöksverksamheter har sannolikt högre trafikflöden under helgdagar medan kontorslokal och förskoleverksamhet har sina trafikflöden under vardagar.

Bilparkeringsplatserna för förskolans idag är på 11 platser. Enligt kommunens senaste styrdokument om parkeringar i Botkyrka från 2017 bör den nya förskolan med plats för 140 barn och en uppskattning på 23 anställda ha ett parkeringstal på 14 platser inklusive en parkeringsplats för rörelsehindrad. Parkeringen bör eventuellt utökas utifrån den nuvarande parkeringsplats som finns. Behovet av en adekvat förskolegård med tillräckligt med friyta för eleverna väger dock tyngre i förhållandet till en utökning av parkeringsplatser för bilar.

Vargen 12 har idag ungefär 25 parkeringsplatser. 31 bilplatser kan anläggas vilket bedöms klara efterfrågan för lagerverksamhet och kontorsverksamhet. Beroende på eventuell framtida besöksanläggning bör en rimlighetsbedömning göras om utökade parkeringsplatser behöver tillkomma.

Figur 7. Möjliga trafiklösningar i och kring planområdet. (Ramboll 2022)

Avfall

Sophantering för förskolan kommer att kunna vända på den vändplats som anläggs inne på fastigheten. Sophantering och leveranser till lagerlokalen på Vargen 12 via Brinkvägen. Antingen vänder fordonet vid vägens slut eller åker in och runt på fastigheten.

Genomförande

Organisatoriska frågor

Tidplan

Följande tidplan gäller för detaljplanen:

- Samråd av detaljplan   Kvartal 4, 2022
- Granskning av detaljplan   Kvartal 1, 2023
- Antagande av detaljplan   Kvartal 2, 2023
- Lagakraftvunnen detaljplan   Kvartal 2, 2023

Genomförandetid

Ny detaljplan berör endast tidigare planlagda områden där genomförandetiden har gått ut. Genomförandet av detaljplanen bedöms kunna ske inom 5 år varför genomförandetiden är 5 år efter det att planen vunnit laga kraft.

Huvudmannaskap

Planområdet ligger inom Botkyrka kommuns verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten. Botkyrka kommuns VA-avdelning är huvudman för allmänna vatten-, spillvatten- och dagvattenledningar med tillhörande anläggningar.

Södertörns fjärrvärme AB är huvudman för fjärrvärmenätet och Skanova är huvudman för telenätet. Huvudman för elnätet är Vattenfall.

Ansvarsfördelning

Björnen 23

Kommunen ansvarar för utbyggnad av kvartersmark. Det innebär att kommunen kommer att utföra och bekosta rivning av befintliga byggnader samt utföra och bekosta uppförandet av förskolan och till den behövliga anläggningar. Kommunen utför och bekostar även ombyggnaden av parkering och vändplan.

Vargen 12

Fastighetsägaren ansvarar för utbyggnad av kvartersmark. Det innebär att fastighetsägaren kommer att utföra och bekosta rivning av befintliga byggnader samt utföra och bekosta uppförandet av ny industribyggnad och till den behövliga anläggningar. Fastighetsägaren utför och bekostar även vid behov ny anläggande av väg på fastigheten med eventuell vändplan. Fastighetsägaren ansvarar för samt bekostar bortforsling av fordon samt eventuell sanering om så fordras.

Vatten och avlopp

Planområdet ligger inom kommunens verksamhetsområde för vatten och spillvatten. Botkyrka kommuns VA-avdelning är huvudman för allmänna vatten- och spillvattenledningar med tillhörande anläggningar. Kommunens VA-avdelning ansvarar därigenom för utbyggnad, drift och underhåll av allmänna vatten- och spillvattenledningar fram till anvisad förbindelsepunkt.

El, tele, fjärrvärme

Telia Sonera är huvudman för telenätet och för elnätet är Vattenfall Eldistribution AB.

Eventuell flytt/förändring av befintliga teleanläggningar ska utföras av Telia-Sonera Skanova, men bekostas av initiativtagaren till flytten.

För anslutning till el-, telenätet, och villkor för anslutning, kontaktas respektive ledningshavare.

Södertörns fjärrvärme AB är huvudman för fjärrvärmenätet.

Avtal

Gällande plankostnadsavtal mellan kommunen och fastighetsägaren för Vargen 12 utgör grunden för pågående detaljplanearbete.

Följande avtal ska träffas innan detaljplanens genomförande:

Ett servitutsavtal behöver upprättas mellan fastighetsägaren till Björnen 23 och Björnen 16 för infart. Härskande fastighet till servitut blir Björnen 23 och tjänande fastighet Björnen 16. Servitutsavtalet ska vara undertecknat innan detaljplanen antas.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

Planområdet omfattar följande fastigheter:

Björnen 23 - ägs av Botkyrka kommun.

Vargen 12 - ägs av Storage Property Dalvägen Ab.

För detaljplanens genomförande behöver ingen mark regleras för Björnen 23 och Vargen 12.

Björnen 23

Fastigheten är bebyggd med en förskola. Föreslagen ny detaljplan kommer att medge bebyggelse för en ny förskola med större byggrätt än den befintliga.

Vargen 12

Fastigheten är bebyggd med en industrilokal och används i nuläget som mekanisk bilverkstad. Föreslagen ny detaljplan kommer att medge bebyggelse för verksamhet, besöksändamål och kontor.

Detaljplanen medger inga nya fastigheter.

Rättigheter

På fastigheten Björnen 23 finns ett inskrivet avtalsservitut för VA-ledning. Last Björnen 23. Förmån Björnen 24. Servitut ska förbli oförändrat vid genomförande av detaljplanen.

På fastigheten Vargen 12 finns en ledningsrätt till förmån för Botkyrka kommun avseende dagvatten inklusive brunnar. Byggnad samt träd får ej uppföras inom ledningsrättsområdet. Ledningsrätten ska förbli oförändrat vid genomförande av detaljplanen.

På fastigheten Vargen 12 finns ett officialservitut för väg. Last Vargen 12. Förmån Vargen 13 24. Servitutet ska inte ändras vid detaljplanens genomförande.

Ekonomiska frågor

Planekonomi

Gällande plankostnadsavtal mellan Botkyrka kommun och fastighetsägaren för Vargen 12 utgör grunden för pågående detaljplanearbete.

Inlösen och ersättning

Tvångsinlösen av hel eller del av annan fastighet del av annan fastighet är inte aktuellt inom planområdet.

Gatukostnader

Förslaget till detaljplan föranleder inga kommunala gatukostnader.
Byggnation av kvartersgator ska utföras av respektive fastighetsägare.

VA-kostnader

Anläggningsavgift för vatten och avlopp från kommunen VA-kollektiv debiteras till Botkyrka kommun enligt debiteringstillfället gällande VA-taxa.

Bygglovavgift

Bygglovavgift kommer att debiteras enligt den bygglovtaxa som gäller vid debiteringstillfället.

Tekniska frågor

VA

Nyttillkomna byggnader inom planområdet kommer att anslutas till det kommunala VA- och dagvattennätet.

Värme

Respektive fastighetsägare bestämmer vid detaljplanens genomförande val av uppvärmningsmetod.

EI

Det befintliga externa elnätet bedöms tillräckligt för de behov som uppkommer inom planområdet.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

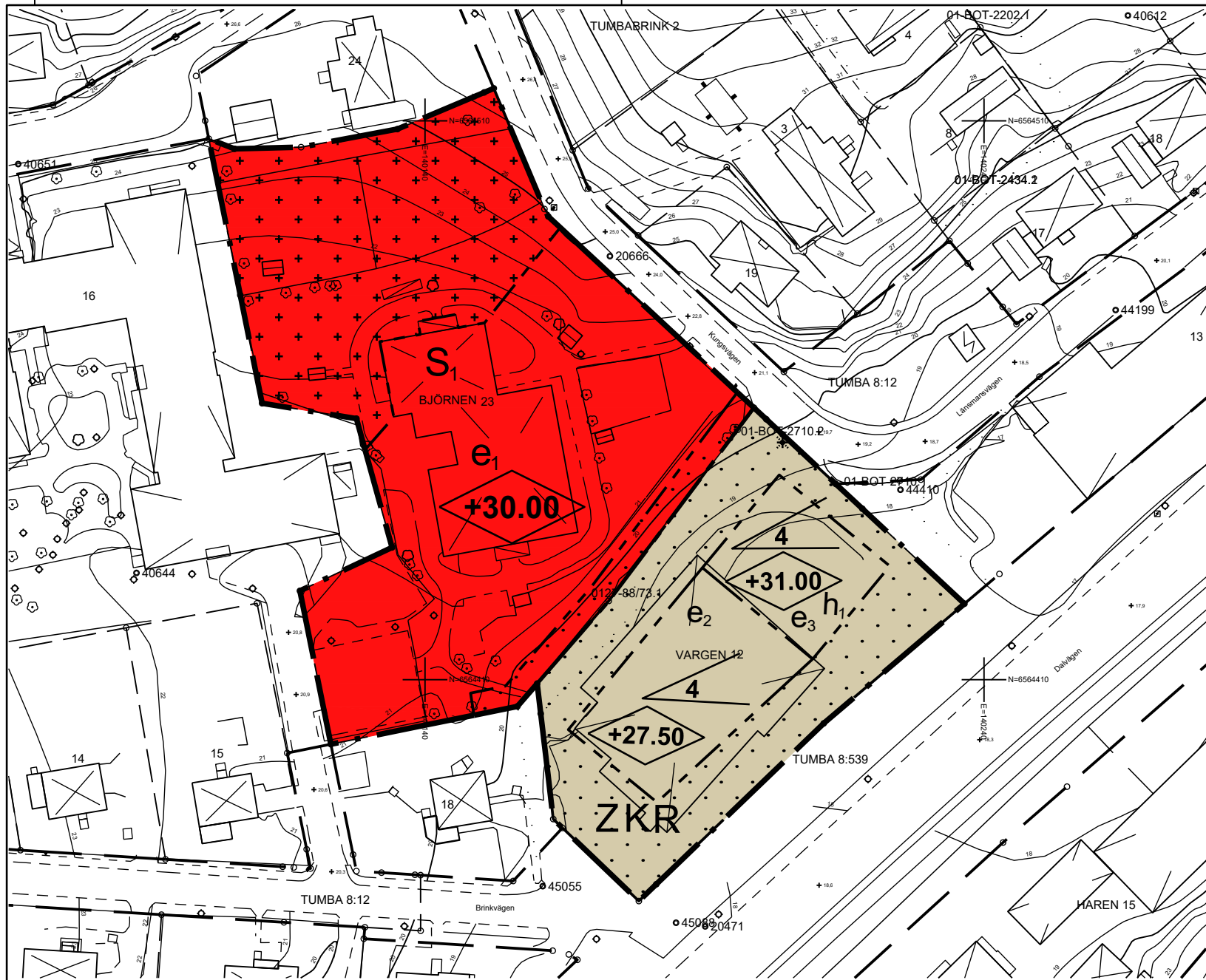
Charlotte Rickardsson
Planchef

Erik Åkesson
Planarkitekt

Medverkande tjänstepersoner

Felicia Sellgren
Magnus Hansson
Ebrahim Khajeh Zadeh
Anders Forsberg
Birgitta Persson
Charlotta Ohlsson

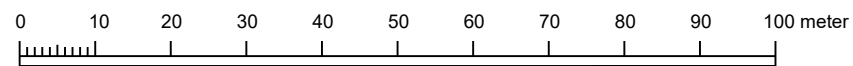
planenheten
mark- och exploateringsenheten
trafikingenjör, stadsbyggnadsenheten
miljöenheten
Lokalförsörjning och fastighet, TF
Utbildningsförvaltningen

GRUNDKARTANS BETECKNINGAR

- Gränspunkt, inmätt eller beräknad
- Fastighetsgräns
- Annon gräns för område för servitut, ledningsrätt, nyttjanderätt, förlämnings
- 1 Registreringsnummer för fastighet med kvartersnamn
- 1:1 Registreringsnummer för fastighet med traktornamn
- s:1 Registreringsnummer för samfällighet
- fs:1 Registreringsnummer för fiskesamfällighet
- go:1 Registreringsnummer för gemensamhetsanläggning
- serv. Servitut
- R Förlämnings
- lr Ledningsrätt
- Byggnad
- Förskvattenbrunn
- Väg rücke
- Staket
- Stödmur
- Mur
- Dike
- Slänt
- Gata, väg
- Järnväg
- ⊙ Enstaka träd
- ◆ Belysningsstolpe
- Stolpe
- Polygonpunkt
- ▲ Triangelpunkt
- + 0,0 Avvägd höjd
- Höjdkurvor (med 1 meters ekvidistans)

GRUNDKARTA
 Koordinatsystem SWEREF 99 18 00
 Höjdsystem RH2000
 Grundkartan upprättad i augusti månad 2022
 av Botkyrka kommun
 Grundkartan utanför planområdet är ej fältkontrollerad

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- - - - - Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark, 4 kap. 5 § 1 st 3 p.

- K Kontor.
- R Besöksanläggningar.
- S Förskola.
- Z Verksamheter.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Höjd på byggnadsverk

h_t Högsta totalhöjd är 32,00 meter över angivet nollplan

Bebyggandets omfattning

- ..... Marken får inte förses med byggnad men staket får uppföras, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- ..... Endast komplementbyggnad får placeras, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- +0,0 Högsta byggnadshöjd i meter över angivet nollplan, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- 4 Största takvinkel i grader, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- e_1 Största byggnadsarea är 1350 m², 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- e_2 Största byggnadsarea är 720 m², 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- e_3 Största byggnadsarea är 510 m², 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år [text:text], 4 kap. 21 §

Till planen hör: ☐ Planprogram ☒ Planbeskrivning ☒ Genomförandebeskrivning	☐ Miljökonsekvensbeskrivning ☒ Fastighetsförteckning ☐ Samrådsredogörelse ☐ Illustrationskarta	☐ Uttåtande efter utställning ☐ ☐ ☐

Detaljplan för Björnen 23 och Vargen 12

BOTKYRKA KOMMUN

Förskola, verksamhet, kontor, besöksanläggning

Botkyrka Kommun	Stockholms Län	Beslutsdatum	Instans
Samrådshandling		Godkännande	
Upprättad enligt PBL 2010:900 av Samhällsbyggnadsförvaltningen		Antagande	
Upprättad	Reviderad	Laga kraft	
Charlotte Rickardsson Planchef		Diarienummer	
Erik Åkesson Planarkitekt		SBF/2018:00479	
		10-60	

Referens
Kaisa-Leena Aksli

Informationsbrev om samråd

Förslag till detaljplan för Tuna torg, i centrala Tumba, Botkyrka kommun

Nu pågår ett arbete med att ta fram en detaljplan för bostäder i Tumba. Samråd för planförslaget pågår från **19 oktober 2022** till och med **9 november 2022**.

Planförslaget finns tillgängligt i sin helhet på <https://www.botkyrka.se/stadsplanering-och-trafik/botkyrka-vaxer/tumba/pagaende-planer-och-program/tuna-torg>

och ställs ut på plan 2 i kommunhuset på Munkhättevägen 45 i Tumba.

Förslaget

Planområdet ligger i centrala Tumba.

Områdets areal är ca 1,2 ha. Fastigheten Kyrkoherden 1 ägs privat, fastigheten Tumba 7:206 ägs av kommunen och fastigheten Kaplanen 7 ägs av det kommunala hyresbolaget Botkyrkabyggen. Platsen gränsar i öster och norr till bostäder som ägs av Botkyrkabyggen.

Detaljplanen syftar till att förtäta nuvarande Tuna torg med attraktiva och väl gestaltade bostäder, ett nytt torg och en restaurang, en mindre butik eller en frisör i bottenplanet av bostadshuset närmast torget.

Totalt planeras ca 270 bostäder i ett punkthus och sex lamellhus varav ett ska rymma ca 250 kvadratmeter verksamhetslokaler mot torget.

Bild 2: Planområdet

Föreslagen bebyggelse ska ta hänsyn till och möta Tunaområdets kulturhistoriska värden som grundar sig i 60-talets arkitektur. Tillkommande bostadshus ska gestaltas med tidsenliga material som tegel och puts och kulörer som har hämtats från befintlig bebyggelse i området.

Lamellhusen ska placeras med trappad förskjutning mot gatan likt befintliga lamellhus. Hushöjder ska

trappas ner från det föreslagna punkthuset, som är det högsta huset, med samma våningshöjd på 10 våningar som de befintliga punkthusen har i området.

Kommunen har bedömt att planförslaget inte innebär någon betydande miljöpåverkan.

Samrådsmöte

Vi vill gärna ha dina synpunkter på förslaget. Därför kallar vi till samrådsmöte.

På samrådsmötet kommer de tjänstepersoner från kommunen som har jobbat med att ta fram planförslaget att närvara. Även en representant från byggföretaget och arkitektkontoret som har ritat förslaget kommer att vara närvarande. Under mötet kommer vi presentera förslaget och ge möjlighet att ställa frågor och framföra synpunkter.

Tid: 24 oktober 2022 kl. 17:30-19:00

Plats: Mötesrum Alytus på plan 2 i kommunhuset,
Munkhättevägen 45, 147 85 TUMBA

Vad tycker du om förslaget?

Skicka dina synpunkter till sbf@botkyrka.se

eller per post till:

Botkyrka kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
147 85 TUMBA

Vi behöver ditt yttrande senast den **9 november 2022**. Sakägare som under samrådstiden eller granskningstiden framför skriftliga synpunkter som inte blir tillgodosedda har rätt att senare överklaga beslutet att anta detaljplanen.

När du skickar in synpunkter till oss blir de offentlig handling. De personuppgifter du lämnar hanterar vi enligt EU:s dataskyddsförordning, GDPR. Du kan läsa mer om hanteringen på kommunens hemsida www.botkyrka.se.

Har du frågor? Hör av dig till Kaisa-Leena Aksli, telefon: 0853061045.

Planprocessen

Detaljplaneprocessen har flera steg och vi befinner oss nu i samrådsskedet. Detaljplanen upprättas enligt PBL SFS 2010:900 med standardförfarande. Om samtliga sakägare godkänner förslaget kan det gå direkt till antagande.

